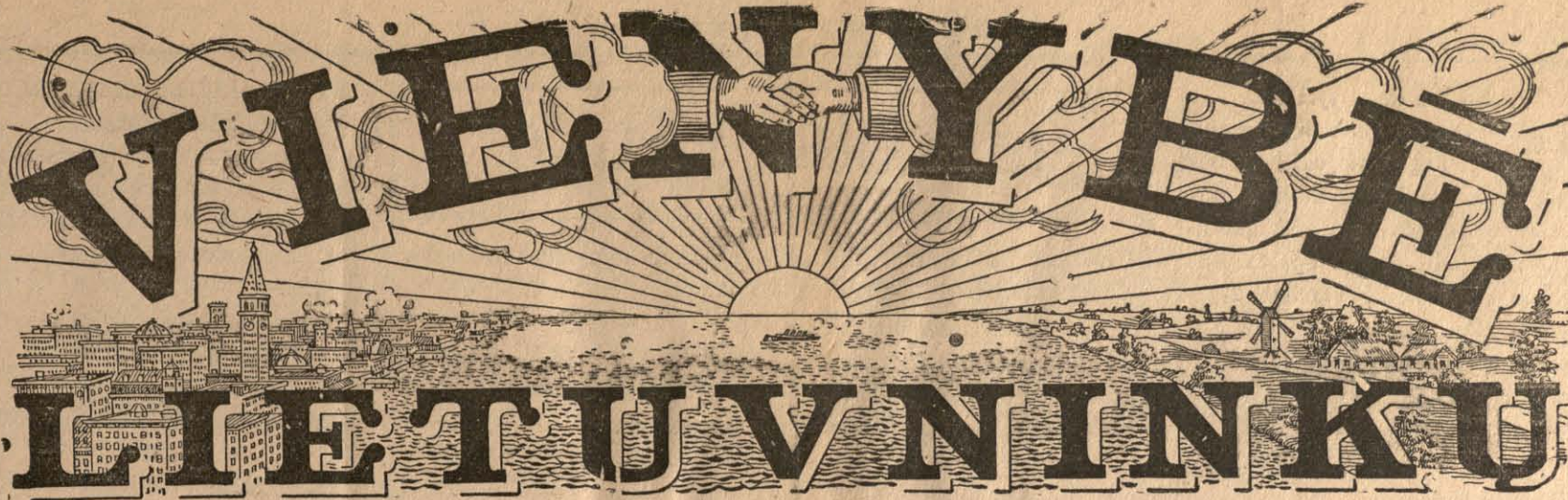

Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apparsinimų kainų klauskite laišku:

J.J. Paukštis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to the publishers:

J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

LIETUVOJE MAISTAS TIK BULVĖS

LIETUVOJE IR LENKIJOJE SIAUCIA BADAS. MAISTO JOKIO VOKIEČIAI NEPALIKĖ, KAIP TIK BULVĖS IR TRUPUTĮ MILTŲ, KURO BEVEIK NĖRA. TYFUS IR KITOS LIGOS PLATINASI. 30 % GYVENTOJŲ TIK ALMUŽNOMIS GYVASTI PALAIKĄ. MIRTIES NUOŠIMTIS PAŠOKĖS NUO 19 IKI 30 ŽMONIŲ ANT 1,000. TAI PASKELBĖ DU AMERIKONAI: FR. O. WALCOTT — ROCKFELLER FOUNDATION ĮSTAIGOS PASIUNTINYS IR CASPAR WHITNEY — AMERIKONISKOS BELGŲ SELPIMO KOMISIJOS NARYS. JIEDU PER DVI SAVAITI VAŽINĖJO PO LENKIJĄ IR LIETUVĄ, PRADĖJUS NUO VARSAVOS, BAIGIANT VILNIUMI IR KAUNU.

Jau prasidėjo vokiečių ėjimas ant Salonikų.

Vėl daug kalbama, kad Rumunija įsikiš karėn sąjungiečių pusėje.

Austrai laukia, kad rusai tuojaus vėl pradės žengimą ant Austrijos. Rusai turi daug naujų kanuolių.

Vokietija tuoj atstatytų Belgiją ir duotų jai nepri gulmybę, jeigu ji tuojaus susitaikytų.

Rusai Užkaukazyje mušasi prie 20 laips. šalčio.

Vokiečiai-orlaivininkai mėtė bombas ties Dvinsku.

Porto Ricoj policija šaudė į streikuojančius darbininkus.

MUSŲ MOBILIZACIJA

Pereito Sausio 30 d. Amerikos lietuvių gyvenime prabrėško silpnutė vilties aušrelė, kuri, jeigu pergalės iškisoliai ant mūsų niuksojusią partizantizmo naktį, galės del mūsų išvystyti blaivų ir gėrytų rytmetį. Mes kalbame apie įvykusią Brooklynne mūsų sriovinių komisijų konferenciją, kurioje dalyvavo atstovai nuo tautininkų ir katalikų. (Ant nelaimės socialistai nuo to oficiališkai atsisakė, kuomi aiškiai nuo mūsų tautos reikalų atsisądėjo. Tai ne pirmas sykis!)

Dvi mūsų didžiausios sriovės, per savo atstovus, pradėjo tartis, ar negalima būtų išvieno vesti darbą šiuose dviejuose klausimuose, butent: šelpime dabar vaitojančių mūsų brolių ir seselių, nukentėjusių delei karės, ir ant politikos lauko — kovojime už Lietuvos autonomiją. Iš tos vienybės, arba iš to bloko tautininkų su katalikais, Lietuva galės tikėtis dar ir daugesnio materialinės ir dvasiškos paramos, kaip ve: padėjimo atbudavoti suteriotą per karę Lietuvą, išpirkinėti mūsų patekusias žemes teutonams ar slavams, priruosti čionai Amerikoje ir pasiūsti į Lietuvą gerus lietuvius, amat-

ininkus, pirklus, politikos ir kultūros veikėjus, — apurpinti tenai lietuvius su mokyklų rankvedėliais; nešti pagalbą mūsų emigracijai; padėti lietuviams trūkstis apie įsteigimą Lietuvoje lietuvių universitatės, gimnazijų, mokyklų, ir tt. ir tt.

Čionai gi Amerikoje, šitokis blokas tautininkų su katalikais (jeigu galutinai įvyks), galės pačių lietuvių gyvenimą sparčiau pakelti kulturoje ir apskritai mūsų žmonių buseną pagerinti. Visų pirmu, natūrališka pasėkmė bus ta, kad bus pralaiminta daugybė tarpšriovinių vaidų, kurie dažnai dabar užgimsta iš menko daikto ir pykdo mūsų veikėjus bei gaisina jų brangų laiką ant nevaisingų vaidų. Suprantama, kad kritika pasiliks, bet ji ineis į toną švelnų, mandagų ir šaltu protu išsijotą. Tokion linkmėn inėjusi mūsų laikraštija iššluos iš savo redakcijų šiukšles ir nuvalys purvus nuo savo laikraščių skilčių. Ant šitų skilčių užims vietą jau nebe bergždi vaidai, bet nagrinėjimai mūsų visuomenės bendrų reikalų, populiariskai-moksliski straipsneliai, istoriškai rašteliai, apysakaitės, poezija, tyra humanistika, rašteliai skiriami

musų moterų švietimui, rūpesniai apie mūsų jaunomenę, apie amatus, kooperacijas; apie musų kudukius ir abelnai musų jaunosios gentkartės auklėjimą, ir tt. ir tt. Tukstančiai reikalų-reikalėlių, klausimų-klausimėlių mums seniaus reikėjo ir dabar reikia gvildenti, bet musų redaktorai ir musų publicistai neturi tam nei laiko nei vietos, nes visi esti nuolatos užimti darbu žemu ir nekultūrišku, — kad tik savo įsivaizdintus „priešus“ kuoskaudžiau ingėlus, kuotamsiau aptepus, kuozemiau visuomenės akyse nutrenkus! Apskritai imant, galima ir reikalinga musų gyvenime kuoplačiausia kultura užsiimti, tik reikia visiems bendrai ir gražiai į tą darbą sustoti.

Žinoma, atsiras daugelis žmonių kaip tarpe tautininkų, taip ir tarpe katalikų, kurie ims abejoti, begu musų apkalbamasis blokas turi sau kritikos išlaikomą pagrindą, ir begu tik tas viskas nėra saldžios svajonės keletu vadovų užsidegusių sentimentaliska Lietuvos ir lietuvių meile. Kai-kurie galės nurodinėti, kad tarpe tautininkų ir katalikų yra labai gilus griovys, butent laisvamanybė-„bedievybė.“ Kaip šitą akvvarų atvangiai peržengti ir kaip lietuviai lietuviams ga-

lės pasiduoti prietelystės ranką?

Kas sveiku kriterium vadovaujasi ir kas dirba lietuvių gyvenimui viršum visokių musų „partijų“ ir „partijėlių,“ tas viršuj paminėtus užmetimus lengvai gali atsakyti.

Pas lietuvius tautininkus „laisvamanybė“ yra paraleliškai tas-pats, kas pas katalikus „klerikalizmas.“ Klerikalizmas maža ką turi bendro su katalikyste, kaip religija, o musų laisvamanybė — „bedievybė“ maža ką turi bendro su pasaulinio liberalizmo judėjimu ir musų tautos reikalais. Musų klerikalai šiandien pasirodo karštesni religijoje ir nobažnesni už patį popėžį. Vienok arčiau į juos prisizūrėjus, jų darbus sudėjus į daiktą, juose matome tik politikierius. Kad jie būtų bent Lietuvos labui politikieriai, tai pusė bėdos bebūtų. Dabar gi jie kovoja su veikėjais Lietuvos ir labiau rūpinasi politika Romos, — o Romos politika yra daugiausiai tik italų tautos labui. Suprantama, kad šitas nieko bendro neturi su Kristaus evangelija. Tas-pats ir su taip šaukiamaisiais „bedieviais;“ jie yra nuslydę nuo Lietuvos reikalų; pamindami tautos reikalus po kojų, ir užsiimdami siauru tikslu — kova su kuningais, jie eina žmoniųje atgal nuo pažangos. Tie musų negativiški „bedieviai“ visą savo idealą mato barniuose su kunigais, ir daugiau nieko neveikia, nei savo tautos nei žmonių labui. Jie dabar susispiepti prie „Šakės“ bei jai panašių laikraščių, ir nesulaikomai trūnija-genda. Jie nieko bendro neturi su mūsų tautos idealais bei demokratija. Nors kun. F. Kemėšis bando „šakininkus“ ir panašaus plauko žmones primesti tautininkų sriovėi, bet tas primetimas tik parodo, kad kun. Kemėšis visai nepažįsta amerikiečių lietuvių gyvenimo ir kalba apie tą, ko pats gerai nežino.

Grynoji katalikų visuomenė ir grynoji lietuvių tautininkų-demokratų visuomenė privalo ir turi sudaryti sumobilizuoti čielą lietuvių politiškai-kultūrinį kuną.

Žinoma, iš to dar neišeina, kad tautininkai visi subėgs į bažnyčią, arba katalikai išbėgs iš bažnyčios. Bažnyčia ir religija pasiliks krikščioniškosios doros ir civilizacijos idealu, todėl ji yra žmogaus liuosos sąžinės dalykas. Fanatikas „bedievis“ su įnirtumu prieš religiją kovoja, tokiu budu jįsai nepripažįsta kitam žmogui turėti sąžinės liuosybę. Kaip tad jis gali būti laisvamanis, jeigu nori jis kito žmogaus sąžinę suvaržyti? Gi liberalai tautininkai, kaip Lietuvoje taip ir čia Amerikoje, prieš religiją ne kovoja, nes tas nepriimka iš liuosybės principo, pagaliaus net ir į musų tautos politiką neineina. Prieš musų akis stovi pavyzdžiai iš daugelio tautų, kurių liberalai-demokratai ir klerikalai tautos politikoje eina iš vieno ir visuomet savo krašto naudai laimėja. Tokių tautų viena yra — Islandija, kurios partijos išvieno veikdamos per ilgų metų kovą iškovojo sau namųvaldą (Home Rule), ir dabar airių autoritetas viršija net pačios Anglijos autoritetą. Čekija irgi gali mus pamokinti solidariskumu, — pas čekus net socialistai savo vėliausiam atsisaukime viešai pasiskelbė eisiai iš vieno su Čekijos tautiskąją sąjungą, kad tik išliuosuoti iš-po Austrijos politiško jungo ir suverti sau mielą laisvą Bohemiją.

Todėl mes su džiaugsmu sveikiname pirmutinį apsi-reiškimą išmintingos politikos savokos tarpe Amerikos lietuvių. *Mes tikimės, kad tautininkai-demokratai ir katalikai prakilniais jais-mais vedini ves tolym darbą susiartinimui tarpe savęs sutvėrimui didelio bloko, kuris pagalbės sumobilizuoti visus mūsų tautiškos spēkas ir sulošti Lietuvos historijoje svarbią rolę.* Gana mums eikvoti savo gyvenimą art nenaudingų vaidų!...

Mūsų sesers Lietuvoje vargą kenčia Aukaukime joms kuri kiek išgalėdama!

Peržvalga.

// Patįs muša — patįs rėkia.

Pagaliaus ir „Naujienos“ prabylo apie bepartiviškumą. Jos savo N26 kalba, kad Lietuvos šelpimo klausime visi galėtų eiti išvien ir siūsti aukas tenai, kur jos labiausiai yra reikalingos. Jeigu aukos eitų ne ten kur jos skiriamos, tai socialistai kritikuo-tų, protestuotų, o jei ir tas negelbėtų, tai tik tada jie tvirtų atskirus komitetus. Apie tautininkų fondą jos sako:

„Tie žmonės, kurie nepripažįsta klerikalizmo diktinos, neparodė savo tarpe tokio pažvalgų skirtumo aukų suvartojimo klausime, kad jie negalėtų išsireikšti prie vieno fondo. Lietuvos Šelpimo Fondas, kurį jie įsteigė bendrai metai laiko suviršum atgal galėjo patenkinti juos visus. Jisai (fondas — „V. L.“ red.) tapo suskaldytas delto, kad tautininkai įnešė „politiką“ ir partijos ginėus į Lietuvos Šelpimo reikalą. Kodel tad jie negalėtų šiandien pataisyti tą savo klaidą ir sulieti savo partivišką fondą su Lietuvos Šelpimo Fondu („Naujienų“ pabraukta — Red.)“

Pirmiausiai pasakysime, kad ne Liet. Gel. Fondas yra partivišku, bet Lietuvos Šelpimo Fondas. Jį tvėrė socialistai, del jo kilo Brooklynne seime skandalai. Socialistai buvo ant tiek partiviški, kad norėjo iš T. Paukšėio atimti tas aukas, kurios per seimą buvo jam pridutos, kad perduoti savajam Sidlauskui ir darė viską, kad diskredituoti Paukštį, kaip tautininkų užsitikėtiną žmogų. Tai ar po to viso galima vadyti socialistus ir jų fondą bepartiviškais.

Paskui tik del socialistų partiviškumo atsiskyrė tautininkai. Aukos buvusios pas Paukštį pasiliko tautiečių rankose, ir socialistai delei bepartiviškumo net norėjo joms su pagalba teismo atimti iš Paukšėio ir perduoti Sidlauskui, nors prieš tautininkų aukų skirstymą nieko negalėjo pasakyti. Kad T. Paukšėitis neatidavė aukų, socialistai vadino jį neetišku, — (bent taip išsireišką p. Račkauskas „Tėv.“ redaktorius, paskutiniame New Yorko apskričio SLA. kuopų susivažiavime) visai neat-sižvelgdami į tai, ar tie auktojai, kurių aukos guli pas Paukštį ir kurios ėjo per Dundulį labiau užsitikli Paukšėiui ar p. Sid-

11767

1916

lauskui. (Ant kiek mums žinoma, jei būtų tas aukas su teismo pagalba išreikalavę iš Paukščio, tai bent stambesni aukautojai būtų tas aukas atsiėmę atgal). Ir po to viso vadina save bepartiviškais. Nesuprantame už ką „Naujienos“ laiko visuomenę.

Paskui vėl kviečiama susilieti į L. Š. F. Bet kam? Ar tam, kad sudėtos aukos gulėtų pas p. Sidlauską ir lauktų „geresnių progų.“

Na, bet pamirškime apie tai, kas buvo metai atgal. Jei „Naujienos“ taip kviečia susilieti delei Lietuvos šelpimo, tai kodėl jos nesilieja į koaliciją. Juk jei socialistai nori šiame klausime laikytis bepartiviškumo, tai jie gali susilieti su visomis kitomis srio vėmis, politikos klausimą galėtų visai atskirai laikyti nuo šelpimo klausimo. Bet tie „bepartiviški“ socialistai net, nei nemano tartis su bi kuom.

Aišku kaip diena. Visi yra užkvieisti susidėti kruvon del Lietuvos šelpimo. Kas bepartiviškai elgsis, tas susidės; kam partijos rupi tas nesusidės. Socialistai nesusidėda, nes jie partiviški ir Lietuvos šelpimas jiems mažai apeina.

Apie lietuviškąjį universitetą.

Mes dabar daug kalbame apie Lietuvos liuosybę, ginčijamės vaidijantes, nesutinkame smulkmenose. Ir del tų smulkmenų mes pražiopsome didžiausius dalykus. Mes niekaip neprieiname bent prie kokio dalyko nesuivaizdiję apie detalius. Bet ne apie tai norime kalbėti.

Jei norima Lietuvai liuosybės, jei ją norim patį tvarkyti, todėl reikalingi bus žmonės, reikalingi inteligentai. O kur jie šian dien? Jie pabaigę universitetus tankiausiai ir pasilieka svetur, valgo sau svetimą duonelę. Kas bus, nebus, bet po kare turės būti Lietuvos kilimas, atgijimas, o tuomi galės rupintis tik inteligentai. Neturint gi savo universiteto, gali sakyti neturime savo nei inteligentijos. Tokiu budu norint ką pelnyti, turime pirmiausiai ruošti isteigti savo universitetą. Tas klausimas senai jau buvo „Drauge“ pakeltas, bet tuomet ki tai laikraščiai į tai neatkreipė atydos.

Dabar jau apie tai pradeda inteligentai kalbėti. Bet kaip tik kalba, vėl tuo susiginėja. Kleikalai reikalauja, kad tas universitetas būtų katalikiškoje dvasioje, kiti gi ne, ir vėl ginčai už mažmožes.

Mūsų nuomone, kad kol kas, kol dar universiteto klausimas dar neišėjo iš svajonių rybų, būtų labai pragaistinga kalbėti kas tame universitete vadovaus. Pagaliau ar galės jame kitas kas vadovauti šalip profesuros. O profesuros mes beveik neturime. Todel ar nebutų daug geriau, kad vietoje ginčų inteligentai stengtųsi tapti profesoriais ir tada nuo jų priklausis universiteto pakraipa. Juk joks žmogus negali but priešingas universitetui pasiremdamas tik tuomi, kad jame ima viršų vienos pakraipos žmonės.

Pikčiausia gi tas, kad dar, kaip sakėme universiteto, to mokslų dievnamio klausimas neišėjo iš svajonių rybų, o jis jau pinamas į politiką. Pikčiausia tas, kad ir busianti augščiausia Lietuvos mokykla norima padaryti partijų įrankiu.

Vienok kaip ten nei būtų, bet universiteto klausimas yra pribrendęs ir jis privalėtų būti riasamas.

Stebisi delei tylėjimo.

„Rankpelnio“ redakcija praneša, kad ji negavusi jokio nutarimo, jokio straipsnio delei p. Janulaitio straipsnio. Redakcija nusistebi kaip mažai apeina Anglijos socialistams svarbūs klausimai. Bet mums rodos, kad Anglijos socialistams argi nebus geriau pažįstamas p. Janulaitis negu dabartinis „Rankpelnio“ redaktorius ir iš jų tylėjimo galima šį tą suprasti.

Kiek lietuvių atkeliauja.

Per paskutinį pusmetį (nuo Liepos 1 d. iki Gruodžio 31 d.) sulig imigracijos biuro apskaitilivimų viso atkeliauvo 157,763 žmonės, kurių skaičiuje 324 lietuviai. Per vieną gruodį mėnesį 1915 m. atkeliauvo tik 39 lietuviai. Apiskritai laike karės lietuvių labai mažai atkeliauja. Daugiausiai atkeliauvo gi anglų ir francuzų.

SLA. Seimas.

P-as J. Virbiekas „Dilgėlėse“ rašo, kad šimet SLA. seimas atsibus Pittsburgė nuo birželio 4 d. iki 11 d. Lenkų Sakalų svetainėje. TMD. gi seimas atsibus toje pat vietoje vakarais birželio 8 ir 9 dienomis. Šiaip vakarais bus koncertai, baliai, prakalbos ir bus sulošta „Blinda.“

Pasiuntiniai Lietuvon.

„Darbininkas“ praneša: „Netrukus išvažiuoja į Lietuvą Tautos Tarybos ingaliofiniai: Kun. Dr. Pranas Augustaitis iš Girardville, Pa. ir Dr. J. J. Bielskis iš Hartford, Conn.“ Mūsų nuomone būtų geriau, kad jie palukėtų su išvažiavimu iki vasario 22 d., kuomet įvyks konferencija tarp katalikų ir tautininkų, ir gal tuodi sriovės susijungs del bendro darbo. Tuomet jiedu galėtų gauti platesnius ingaliojimus ir atstovauti dvi sriovės, o ne vieną, kaip kad dabar.

Poligrafija apie Lietuvą.

„Darbininkas“ praneša, kad Šveicarijoje išėis didelis veikalas — poligrafija apie Lietuvą-Latviją tautą. Kningos įžanga parašyta Sorbonos (Paryžiaus) profesorius Seignobos'o. Apie Lietuvą yra straipsniai Bašanavičiaus, Jakšto, Yčo, Kaupo ir kitų Kninga daro rimtą įspudį.

„Muzika“ jau išėjo.

Šią savaitę jau išėjo „Muzikos“ Nr. Numeris gana gražiai išrodo. Šalip gaidų jame telpa straipsniai? Šis-tas apie daile — p. St. Š.; Daina ir gyvenimas — p. R. Karučys; Muzikos teorija ir kiti straipsniai. Indėta ir paveikslai: Šiaulių „Varpas“ choras ir vargonininkų susivaizavimas, Newark, N. J. Muzikos mylėtojai sutiks tą laikraštį su džiaugsmu.

„Naujoji Lietuva.“

Gavome iš Petrogrado „Naujosios Lietuvos“ Nr. Ji leidžia pirmievių grupą, nesutinkančių su „Lietuvių Balsu.“ Formatas kaip „Rygos Garso“. Į užsienius kainą 9 rub. Laikraštis savaitinis.

„Dievo pagalbos reikia.“ — Anglijos admiralas Beatty kreipė si prie valdžios, kad ši atkreiptų daugiau domos į religiją, kadangi reikia tikėtis karės bus išlošta su Dievo pagalba.

IŠ KARĖS LAUKO.

VOKIECIAI SUĖMĖ ANGLŲ PASAŽIERINĮ LAIVĄ.

Tiesiog netikėtinas atsitikimas įvyko ant jurių. Telegramai skelbia, kad 22 ginkluoti vokiečiai iš povandeninio laivelio viduryje jurių sustabdė Anglijos pasažierinį laivą „Appam“, jį paėmė ir atvedė į vieną iš pietinių Amerikos portų. Tas laivas nors ir bus iki karės pasibaigimo Suv. Valst. porte, bet jis skaitosi Vokietijos grobiu. Ant laivo buvo 300 jurininkų ir keliauninkų.

Pasažieriai kitaip pasakoja. Sulig jų tą laivą sustabdęs kitas vokiečių apginkluotas laivas, ant jo palubos buvęs net mušys, kur likosi du žmonės užmušti ir keli sužeisti. Paskui vėl pasakojama, kad tas laivas vežęs vokiečius belaisvius.

Stebėtiniausia tas, kad 22 nors ir apginkluoti vokiečiai galėjo visą laiką tvarkoje palaikyti 300 anglų. Šioje karėje kartais dedasi stebėtiniausi dalykai.

UŽKAUKAZYJE RUSAMS SEKASI.

Rusai Užkaukazyje vis stumia atgal turkus. Jie pastaruoju laiku turėjo pasitraukti net 60 verstų. Dabar rusų armija perėjo jau pavojingiausias kalnuose vietas ir inėjo į lygumas. Dabar rusams dar geriau turės sektis.

Turkų valdžia Konstantinopolyje delei rusų pasisėkimų labai sujudusi. Erzerumas pasirodo dar nepaimtas, bet iš jo dabar turkai išveža viską kas yra brangaus. Turkai drutina liniją į pietus nuo Erzerumo.

RUSAI MAŽOJE AZIJOJE.

Iš Konstantinopoliaus praneša, kad rusai išlipo ant Mažosios Azijos krantų. Ir apskritai rusų laivynas Juodosiose jurėse labai prigelbsti rusų armijai veikti

SAJUNGIEČIAI UŽĖMĖ DAR VIENĄ GRAIKIJOS PORTĄ.

Londonas. — Sajungiečiai užėmė Graikijai priklausančią mažą salą Kaara su nedideliu portu. Ta sala su portu užimta delto, kad apsaugoti Salonikus.

JUODKALNIEČIAI UŽMUŠĖ SAVO GENEROLĄ.

Paryžius. — Iš Romos gauta žinia, kad juodkalniečiai užmušė savo vieną generolą tikėtai už tai, kad jis buvo dideliu šalininku to, kad Juodkalnija galutinai pasiduotų Austrijai.

BULGARIJOS NUSIMINIMAS.

Nežiurint, kad teutonams sekasi, bulgarai labai nusiminę. Iš 430,000 bulgarų kareivių užmušta ir sužeista jau 150,000 vyrų, kurie sugrįžo į savo gimtinius kaimus. Čion vėl vokiečiai reikalauja daugiau aukų. Iš kitos gi pusės bijomasi, kad Rusija ar vėliau ar anksčiau užpuls ant jos Pačioje gi Bulgarijoje apsiireišė žymus judėjimas prieš vokiečius.

KALBAMA, KAD RUSUS APMUŠĖ PERSIJOJE.

Iš Konstantinopoliaus praneša, kad Persijoje turkai keletose vietų sumušė rusus. Pranešama, kad į turkų rankas pateko 8 automobiliai ir 850 šautuvai.

ITALAI SULAIKĖ AUSTRŲ ĖJIMĄ PIRMYN ALBANIJOJE.

Roma. — Austrai stengiasi užimti Adriatikos pajurį, bet italų kariumenė esanti Albanijoje sulaiškė tą austrų ėjimą pirmyn. Ita-

lija siunčia daugiau kariumenės į Albaniją.

VOKIECIAI VEŽA DIDELES KANUOLES Į FRANCIJĄ.

Amsterdamas. — Atėję keliauninkai iš Belgijos pasakoja, kad vokiečiai dabar veža į Franciją daug kariumenės. Kalbama, kad nuvežta tenai nemažiau 3,000 kanuolių. Anglai ir francuzai mano, kad po vasario 15 d. vokiečiai Francijoje duos generališkaį mušį.

ERZERUMAS RUSŲ APGULTAS.

Ju buvo laikraščiuose daug rašyta, kad turkų svarbiausia drutvietė Erzerumas patekės į rusų rankas. Tai buvo netiesa. Išturkų dar tik dabar rusai tą didžiausią turkų drutvietę apgulė iš visų pusių. Matomai turkai jame ilgai nesilaikys, nes svarbiausia turkų armijos dalis pasitraukė atgal.

70,000 AKLŲ VYRŲ.

Vieno Londono didelio dienraščio korespondentas praneša, kad Vienos didžiausi ligonbučiai tiesiog gruste prigrusti sužeistais. Tarpe sužeistųjų daugiausiai yra neregijų. Tik vienų austrų priskaitoma 70,000 vyrų, kurie nustojo regėjimą. Akis sužeidžiamos daugiausiai granatoms trukstant nuo mažytelių skeveldrų.

80,000 TURKŲ PAVOJUJE.

Petrogradas. — Rusų armijai Užkaukazyje sekasi. Jie taip smarkiai privertė turkų strauktis, kad tie paliko visą savo maistą ir amuniciją. Erzerume dabar užsidarė 80,000 turkų, bet jie maisto turi tiktai ant 2 savaičių. Manoma, kad Erzerumas su tais turkų kareiviais tuojaus paklius į rusų rankas.

SAKO NUSISOVĖ SULTANO SUNUS.

Amsterdamas. — Iš Konstantinopolio neoficiališkai praneša, kad Turkijos sosto impėdinis pats save nusizudė. Kalbama, kad kito dideli nesutikimai tarp jo ir sultono delei atsinešimo link vokiečių.

ZEPELINŲ VEIKIMAS.

Londonas. — Tik dabar oficiališkai paskelbta, kad laike paskutiniojo vokiečių Zeppelinų atlekimo ant Anglijos likosi užmušta 59 žmonės ir apie 100 sužeista. Nukentėjo visai nekalti žmonės, daugiausiai darbininkai.

5,000 TURKŲ SUŽEISTA.

Londonas. — Ateina žinios iš vokiškųjų šaltinių, kad netoli Erzerumo viename tik mušyje turkų su rusais likosi sužeista virš 5,000. Kiek gi užmuštų ir į nelaisvę pakliuvusių tos žinios nieko nesako.

GANDAS APIE ERZERUMO PAĖMIMĄ.

Petrogradas. — Subatoje Vasario 5 d. „Novoje Vremia“ patalpino žinią, kad jau rusai paėmė Erzerumą, bet kitų žinių kol kas dar nesulaukta.

HOLANDAI PAŠOVĖ VOKIEČIŲ ORLAIVĮ.

Iš Holandijos praneša, kad holandai netyčia pašovė grįžtantį lekiantį per jų žemę vokiečių Zeppeliną. Manoma, kad kils konfliktas tarp Vokietijos ir Holandijos. Gali ir karė įvykti.

ANT GRAIKIJOS RUBEŽIAUS SUSIRĖMIMAI.

Londonas. — Tarp francuzų kariumenės ir bulgarų ant Graikijos rubežiaus buvo keli susirėmimai. Nei viena pusė nepaėmė viršų.

Graikijoje dabar stoka maisto. Viskas labai pabrango.

RUSŲ ORLAIVIAI TIES PANEVĖŽIU.

Petrogradas. — Rusų lakunai nulėkė ties vokiečių užimtuojų Panevėžiu metė keletą bombų, suardė dalį geležkelio ir sugriovė joje stotį.

Iš Visus

SUDEGĖ KANADOS PARLAMENTO NAMAS.

Ottawa, vasario 5 d. — Čionai puikus istoriškas namas Kanados parlamento labai daug nukentėjo nuo ugnies. Sulyg ludininkų, ugnis prasidėjo parlamento knikyne nuo bombos ar tam panašaus daikto sprogimo. Laike ugnies žuvo 6 žmonės. Ugniai prasidedant parlamente buvo mažas posėdis. Ugnegesiai buvo išsunkti net iš Montrealiaus. Nuostoliai apie 5 milijonai dolarių.

Parlamento nariai sako, kad parlamentą uždegė vokiški agentai. Sakoma, kad vokiečiai norėję paplaidinti parlamentą, gubernatoriaus namus ir kitas žymesnes įstaigas. Tuomi visi Kanados gyventojai labai pasipiktinę. Policijos gi viršininkas netiki kad tai darbas vokiečių agentų.

SANKALBIS TURKIJOJE.

Jaunaturkų valdžia atidengė sankalbi, sulig kurio norėta Dardanelius atiduoti sąjungiečiams ir susitaikyti su jais nežūrint Vokietiją. To sankalbio priesakyje stovėjo sultono sunus, kuris ir likosi užmuštas.

Sakoma, kad jaunaturkai sultoną laiką kaipir belaisvėje. Konstantinopolyje viešpatauja vokiečių kareivių kumščiai.

„PAVASARĮ TAIKA.“

Berlinas. — Bulgarijos generolas Shekow kalbėdamas apie kitus karės dalykus, išsireišė: „Bulgarijos žmonės, delei pasekmių, dabar pilnai yra pasiryžę tęsti karę iki laimingo gafo. Juodkalnijos užėmimas turis didelę politišką reikšmę: tai bus didelis smugis del sąjungiečių. Galima suprasti, jog Juodkalnijos užėmimas yra svarbus tuomi, kad dabar nustoja didelę svarbą sąjungiečių planai Salonikuose. Francija gali but tuoje apvais tuos savo norus ir ištrauks iš karės savo kariumenę.

„Negalima būtų pasakyti, kur taika galės gauti sau pradžia, bet tas yra nesvarbu. Yra žinomas tik tas: Vokietija ir jos bendrai privers savo priešus prie taikos šiais metais nežūrint kaip ten būtų, o gal net artimoje ateityje, pavasarį. Pavasaris daug reikš. Italija pirmutinė išstos iš sąjungiečių ir panorės taikos, nes šalip kitko, jos vidujiniai reikalai ją prie to privers.“

JUODKALNIJOS PERGALĖS DELEI.

Kuomet austrų armija pilnai užėmė Juodkalniją, ši armija pasitraukė Albanijon. Pradėta tarybos kaslink taikos su Austrija. Dabar vėl apie tai kalbama ir, sulig iš Berlino pranešimų, Austrijos valdžia Vienoje paskelbė išlygas: „Montenegrijos delegatai geidžia greičiausiai pradėti tai-

kos išlygas,” sako pranešimai.

3-me sutarties išlygų paragrafe juodkalniečiai suteikia pilnas teises austrų armijai veikti Juodkalnijoje ir pasizadą suteikti pagalbą, kaip tai maistą ir vandenį, transportacijai vežimą bei kareiviams pastogę, kada reikia. Toliaus kalbama, jog juodkalniečiai sutiko padėti ginklus, išskyrus tuos, kurie priskaitomi poliejantais del tvarkos palaikymo. Tolesni išlygų sakiniai skamba štai kaip:

„Visi vokiečiai ir austrai, laikomi belaisvėje, tuoj bus paleisti. Juodkalniečiai, paimti nelaisvėn prieš sausio 17 d., prieš užėmimą, liks nelaisviais iki karės gafo; kiti visi, sumiti ar užimti laike užėmimo, nesiskaitys belaisviais ir galės sugrįžti į savo namus liuosai.“

„SAJUNGIEČIAI DAR TIK PRADEDA.“

Londonas. — Anglų ministeris D. Lloyd George pradėjo kalbėti, jog sąjungiečiai tik dabar dar pradeda tikrąją karę. „Mes ištytko išbudome, bet dabar aš esu pilnai užganėdintas su tuomi, ką mes darome. Mes dabar turime 2,500 dirbtuvių, su 1,500,000 vyrų ir 250,000 moterų darbe; apie pavasarį mes išleisime daugybę amunicijos. Pirmas tai bus mūsų kartas, tada mes sulauksime tikros karės. Mūsų perviršis žmonėse bei amunicijoje nebus tada jau klausimu, o karė, mano nuomone, tik dabar dar del mūsų prasideda. Turime 3,000,000 vyrų po ginklu, o pavasarį turėsime dar 1,000,000.

„Vokietijos ekonominės ir finansinis stovis eina kasdien blogyn. Armija bus paskutine, kuri pajus Vokietijos sunkybę, bet ji pajus. Mūsų pergalė turi buti tikra ir galutinė. Anglija pasiryžus kariauti iki gafo.“

ORLAIVIŲ VEIKIMAS.

Sausio 29 d. Zeppelinai darė atakus ant Paryžiaus. Anglijos ministeris D. Lloyd George lankėsi Paryžiuje ir kalbėjosi apie tai, kad „jeigu dabar užlektų Zeppelinai, tai bent laimėtų,” nes jis su daugeliu Francuzų ir anglų viršininkų užėjo tulan viešbutin apsisotiti. Už trijų valandų, apie 10 val. nakties, ugnagesiai ir policija jau lėkė per miestą gesindami žiburius, ir pasklido kalbos, kad atlėkė Zeppelinai, — jie narstė padangėje, kaip laktančios žvaigždės. Ir tą pat naktį numesta 15 bombų, užmušta 24 žmonių, sužeista 30, 15 namų sugadinta. Užmušti ir sužeisti beveik visi vaikai.

Ant rytojaus vėl orlaiviai buvo atlėkė, bet be jokio veikimo grįžo atgal.

Iš Salonikų vėl buvo nulėkė francuzų orlaiviai ant bulgarų linijų ir numetė 200 bombų. Sudėgė 500 palatų, daug bulgarų sužeista ir užmušta.

Sausio 31 d. naktį Zeppelinai buvo užpuolę Angliją trijuose punktuose. Šis užpuolimas buvo laukiamas; nustolių sakoma nepadarė perdidelių, nes bombos krito ant laukų. Delei miglos orlaivių nebuvo matyti.

Vasario 2 d. Zeppelinai atakavo Salonikuose sąjungiečių laivus ir turėjo geras pasekmes, Berlinas praneša.

SMULKIOS ŽINIOS.

„Su priešų prekiauja.“ — Londone sumiti tris pirštinių išdirbėjai už tai, kad jie gaudavę savo išdirbyste reikmenis iš Vokietijos per savo skyrių New Yorke: iš Vokietijos parvežama geidžia greičiausiai pradėti tai-

vo vežama Anglijon. Kaltinama „už prekiavimą su priešais.“

Stoka popieros. — Vokietijoje apsirėškia didelė stoka popieros, delei ko 300 laikraščių leidėjų kreipėsi į valdžią, kad ji paimtų reguliuoti popieros išdirbimą bei nustatytų jai prekę.

Revoliucija Graikijoje? — Iš atėniečių minties neišėina tas, jog tenai galima kilti revoliucija. Jau ir buvo kalbama apie tai, kad Venizelos liks prezidentu.

Demonstracijos šveicarijoje. — Prieš vokiečius tulse šveicarijos miestuose apsirėškia bruzdėjimai, rengiamos demonstracijos bei publika užpildinėja ant konsulatų. Susirėmimuose su policija daug sukilėlių sužeidžiama.

Liebkechtas Reichstage. — Spandau atsibuvusiam susirinkime socialistai nutarė Liebkechtą, kuris 13 d. sausio tapo išbrauktas iš soc. partijos, o 19 d. sausio pasidavė ant „be partijos“ lapo atstovu, sugražinti Reichstagą ir išdavė jam mandatą tęsti ir toliaus savo siekius linkui darbo žmonių.

Chinijoje, Yunnan provincijoje, sukilimai tęsiasi ir vis labyn platinasi.

Rumunijos kabinete apsirėškė krizis delei tulų individuališkų nuomonių karės reikaluose.

Iš Amerikos

AMERIKOS STUDENTAMS SEKASI MOKINTIS.

New Yorko universiteto administracija pavarė iš universiteto į 80 studentų delei to, kad jie labai blogai mokinasi. Neatsižvelgė nei į tai, kad jie gana daug atsižymėję sporto draugijoje.

DEMOKRATAI PRIEŠ KARIUMENĖS DIDINIMĄ.

Washington, D. C. — Čionai buvo gana didelė demonstracija daugiausiai demokratų surengta. Demonstracijos tikslas parodyti Suv. Valst. valdžiai, kad žmonės nepritaria valdžios sumanymui didinti kariumenę.

MOKEŠCIAI NUO TURTO.

Washington, D. C. — Į kongresą inestas įstatymas sulig kurio bus uždėdami mokesčiai nuo didesniųjų implaukų (virš 10,000 dolarių). Inešėjai sako, kad jei turto liai nori armiją didinti, tai tegul jie ir duoda tam reikalingas lėšas.

KIEK NEW YORKE UŽMUŠA ŽMONIŲ.

Per vieną tik Sausio mėnesį New Yorke automobiliai ir strytkariai užmušė 34 žmones. 22 žmones užmušė automobiliai, 7 strytkariai ir 5 šiaip jau vežimai.

PREZIDENTO KELIONĖ.

Suv. Valstijų prezidentas Wilsonas dabar keliančią po visas Suvienytas Valstijas ir visur laiko prakalbas. Jis savo kalbose nurodo, kad Suv. Valst. turi ginkluotis, turi įsteigti savo didelę armiją ir laivyną. Sulig jo, tas ginklavimasis nėra su siekiu, kad ko nors užpulti, bet kad apsiginti nuo užpuolimų. Dabar juk Suv. Valst. sausžemio kariumenė labai maža ir reikiška. Prezidentui matomai žmonės prijaunčia.

KUDIKIAI SAUŽUDŽIAI.

New Yorke viena mergaitė mokinė 188 publiškiosios mokyklos 12 metų amžiaus delto, kad neišlaikė kvotimus, šoko nuo 4 augšto žemyn per langą ir ant

vietos užsimušė. Ir kudikiai jau pradės žudyties.

OTTATI BYLA.

Pereitą savaitę New Yorke tapo suimtas Petras Ottati, buvęs Klerkas Marriage Licence Bureau, podraug buvęs italų kalbos vertėjas. Jisai apkaltintas už su koneveikimą net keturiolikos jaunų nepilnamečių mergaičių, kuris Ottati įsiviliodavo į savo automobilį šapą ant Humboldt st., ir tai pingais papirkdamas tai išveždamas pasivažinėti paskiaus išprievartodavo. Mergaitės daugiausiai lenkutės. Kada Ottati yra vedamas kasdien iš kalėjimo į teismą, tai policija vos gali apginti nuo minios, kuri grasina jį nudėti. Dabar kaltintas yra po kaucija \$9,000.

DIDELI TVANAI.

Rytinėse valstijose dabar užėjo gana šiltas oras. Upės nuo ištirpusio sniego ir lytaus labai patvino ir užliejo daug miestelių ir farmų. Daugelis gyventojų likosi be pastogės. Daug žmonių prigirė. Tik viename San Diaho Cal. prigirė apie 50 žmonių. Taps pats ir So. Dak. Apskaitlinojama, kad tvanai padarė virš 10 milijonų dolarių blėdies.

PANIKA.

Pittsburgh, Pa. — Pereitą savaitę čionai daugelis depozitorių apsupo vieną banką reikalandami atsiimti pinigų. Nors banka pinigų išmoka, bet panika dar nepaėjo.

DARBAS ir KAPITALAS

Brooklyn, N. Y. — Čionai išėjo streikant apie 3,000 darbininkų dirbančių cukernėse, daugiausiai lietuviai ir lenkai. Pirma jie gaudavo po 18 ir pusę cento į valandą ir dirbdavo po 12 v. į dieną. Jie reikalauja, kad būtų mokėstis pakelta iki 25c. į valandą ir sutrumpytos darbo valandos. Kompanija jau pasiūlė iškart po 21c, bet užtai su atėmimu tam tikrų privilegijų: mat buvo mokama ir už pietų pusvalandį bei pusryčių 20 minutų.

New York, N. Y. — Čionai labai išnaudojamas vaikų darbas dirbančių popierines geleis. Pasirodė, kad nekuriuose vietose tiems mažutėliams prisieidavo dirbti po 12, 13 ir 14 valandų į dieną. Užmokestis už darbą labai mažas.

Youngstown, Ohio. — Čionai vėl prasidėjo streikas penkiose geležies liejyklose. Reikalaujama pakėlimo algos ant 10 nuošimčių.

Detroit, Mich. — Čionykštė vie na automobilių dirbtuvė pradėjo nepriiminėti darban darbininkus svetimtaučius.

Pennsylvanijos geležkelis šimet turėjo gryno pelno virš 22 milijono dolarių. Bet kiek turėjo gryno pelno tos kompanijos darbininkai?

Washington, D. C. — Kongreso komisija priėmė įstatymą, kad reikia aprubežiuoti imigraciją į Suv. Valst. Labai gali būti, kad tas įstatymas pereis ir per Kongresą.

New York, N. Y. — Čionai vėl susstreikavo kriaučiai apie 10,000 žmonių. Unija tikisi laimėti.

Keturios didelės geležkelių darbininkų unijos jungiesi kruvon, kad galėtų atsilaukyti prieš geležkelių kompanijas.

Washington, D. C. — Kongresas 337 balsais prieš 46 priėmė įstatymą draudžiantį vaikų darbo produktus pardavinėti kitose valstijose. Ypač prieš tai labai stovėjo pietinių valstijų atstovai kur

labai daug vaikų darba prie bodelnos.

Indianapolis, Ind. — Anglekasių susivažiavimas pasibaigė.

Arizonoje pasibaigė vario kasyklų darbininkų streikas, kuris tęsėsi apie 4 mėnesius. Darbininkai išlošė. Žymiai pakeltos algos ir pagerintos darbo sąlygos.

Iš Rusijos

STUDENTUS SAUKIA KARIŠKON TARNYSTĖN.

Petrogradas. — Karės ministeris inėšė į ministerių tarybą projektą, sulig kurio turėtų būti pašaukti kariškon tarnystėn studentai augštesniųjų Rusijos mokyklų. Tie studentai, truputį kiek juos supažindinus su kariavimo budais, užimtų oficerų vietas, mat oficerų rusų armijoje labai trūksta.

NEGIRDĖTAS SKANDALAS.

Maskva dabar visai neturi malkų ir anglių, nors miestas užpildo 16 milijonų pudų anglies ir kurį užkrautą į vagonus, bet niekaip tie traukiniai negali ateiti Maskvon. Pasirodo, kad privatiški prekejai viską gauna, ko tik jiems reikia, už tai jie duoda kysius. Miesto valdžia gi neduoda jokių kysių, todėl jos užsakymai ir negali būti atvežti. Buvo daugel kartų telegrafuota, buvo išsiųsti tam tikri agentai, buvo kreiptasi į ministeriją, bet vis nieko. Ant galo Maskvos miesto Dumos atstovai sako, kad jei norima ką nors gauti, tai reikia duot kysių.

Taigi ar neprieis prie to, kad pati rusų valdžia turės duoti kysius saviems urėdinkams, kad jos reikalai būtų tvarkiai vedami.

GOREMIKINAS BUS ATSTATYTAS.

Londonas. — Čionai gautos gana užsitikėtinos žinios, kad dabartinis ministerių pirmininkas Goreminkinas bus atstatytas nuo vietos. Šita žinia visgi naujiena. Nors jau kelis kartus pirmiau buvo kalbama, kad ji atstatys, bet paskutiniu laiku rodos, buvo paėmę viršų reakcionieriai. Jo vietą užimsias koks tai Sturmeris didžiausias šalininkas biurokratijos.

Veliausios žinios skelbia, kad jau ištikro Goreminkinas pasitraukė, o jo vietą užėmė Sturmeris.

RUSIJOS SKOLOS.

Prieš karę Rusija turėjo skolų puspenkto milijardo rublių, dabargi Rusijos skolos siekia netoli 17 milijardų rublių.

RUSIJAI GRĖŠIA CHOLERA.

Daugelis žinių pareina iš Rusijos, kad jei grėšia cholera. Sako ma, kad su prasidėjimu ateinančios vasaros, prasidės ir choleros epidemija.

KALBOS APIE DUMĄ.

Kalbos apie Dumos sušaukimą vis pasilieka tik kalbomis, dar vis nežine kada ji bus sušaukta.

BLAIVOJI RUSIJA.

Uždraudus pardavinėti degtinė visoje Rusijoje sumažėjo visi kriminališki prasižengimai. Dabar kalėjimuose uždaryta tik per pusę prasižengėlių, kaip kad pirma budavo, o ir tai daugiausiai ne teismo nuteisti, bet administrativiniu budu.

Iš Lietuvos.

Kaunas. Pasirodžiusi žinutė, buk Kauno miestas pavirto į griuvelius laike tvirtovės paėmimo, randa prieštaravimą.

Naktį iš 3 į 4 rugpjūčio draug su pasitraukiančia paskutine mūsų kariumene, išskrido taipgi mūsų lakunai. Su vienu iš jų teko man pasikalbėti apie miesto paskutiniuosius dienas. Miestą jis gerai pažįsta ir naujasis miestas, amot jo žodžių, išliko sveikas ir tik į senąjį miestą vokiečių buvo paleista buko 5 šoviniai, vienok didelių nuostolių nepadaryta, o tik apgriauta kokie dveji namai. Bažnyčios sveikos. Pasiliko sveiki ir lietuvių apšvietos draugijos „Saulės“ namai ant Žaliojo kalno. Vokiečiai smarkiai apšaudė tikt daubą už Žaliojo kalno. Iš tvirtovės fortų labiausia nukentėjo trečiasis, kuris randasi Aleksote. Prie jo vokiečiai paguldė apie 11 tukst. žmonių, nes į šią vietą buvo atkreipta smarki ugnis ir iš mūsų kitų fortų. Bj.

Vokiečių laikraštis „Tilsiter Allgemeine Zeitung“, išėinąs Tilžėje, nepersenai padavė žiupsnį žinių apie vokiečių valdžią Lietuvoje. Lietuvos (be Suvalkų gub) gubernatorium esąs paskirtas kunigaikštis Pranas-Juozas von Idenburg-Biršteinas, kuris tuom tarpu gyvenąs dar Tilžėje ir iš čia valdąs pavestąjį jam kraštą. Vokiečių valdžia tuom tarpu įvesta tikta šiaur-vakariniėje Kauno gubernijos dalyje, kur sudaryta 14 apskričių: Kretingos, Viežaičių, Plungės, Sėdos, Telšių, Švėkšnos, Šilelių, Rietavos, Varnių, Kelmės, Kapėnų, Šaukėnų, Tauragės ir Raseinių. Greitu laiku ta pati tvarka busianti įvesta ir kitose Kauno gub. vietose.

Kiekviena apskrityje esą apskričių viršininkai, priklausa nuo Lietuvos gubernatoriaus ir betarpiški susižina su krašto gyventojais. Apskričių viršininkams valdyti padedą žandarai, kurie be paprastų žandarų tarnybos pareigų, pildą taip pat viršaičių (staršimų) pareigas tose vietose, iš kur viršaičiai vokiečiams besitariant išbėgė.

Savo įsakymus vietos vokiečių vyriausybė spausdinanti apskelbimus visur išlipinanti. Be to, vokiečių vyriausybė leidžianti tam tikrą „įsakymų lapelį“ dviem kalbom — vokiečių ir lietuvių. Įsakymus išduodąs vyriausias rytų fronto vadas generolas von Hindenburgas ir Lietuvos gubernatorių kunigaikštis Isenburg-Biršteinas. Iš lig šiole išduotų įsakymų, svarbesnieji šie: įvestas naujas (gregorianinis) kalendorius (toks, kaip Suvalkų gub.) ir vidurinės Europos laikas, leista pardavinėti degtinę, susirinkimai daryti draudžiama, draugijos uždarytos, draudžiama be gubernatoriaus žinios pirkti ar parduoti nejudinamasis turtas (žemė ir kt), pradėto kovoti su užkrėciamomis ligomis, nustatyta teismų tvarka, įvesta mokestis už šunis ir tt.

Taip maždaug atrodo vokiečių valdžia Kauno gubernijoje.

Panašiai esama ir Suvalkų gubernijoje. Vokiečiai nutarę atskirti Suvalkų guberniją nuo Lenkijos. Mat, didžiuna Suvalkų gubernijos gyventojų — lietuvių; gi šiaurinė jos dalis beveik visa esanti grynai lietuviška. Delei to vokiečiai iškyrė Suvalkų guberniją iš Varšavos generalgubernatoriaus valdžios ir sudarė iš jos atskirą administracinę vienetą. Vyriausiu Suvalkijos vir-

šininku esąs Buedinger von Haugwitzas, gyvenąs Suvalkuose. Jo įsakymų lapelis išėinąs trimis kalbomis: vokiečių, lietuvių ir lenkų.

Visi laikraščiai sustabdyti. Eina tikta vienas vokiečių valdžios „Tilžės laikraštis“ vokiečių kalboje. Vokiečiai pataisė geležkelius nuo Solų stoties iki Vilniaus ir nuo Vilniaus iki Liepojos.

Nuo Vilniaus per Kauną iki Virbaliaus vokiečiai perdirbė geležkelių saviškai ir suvienijo jį su ryt-prūsų geležkeliais iki Allenšteino, iš ten gi iki Berlino. Tokiu budu dabar iš Vilniaus galima stačiai važiuoti į Berliną, bet tam reikia ypatingo leidimo. Paprastai gi visais geležkeliais vežiojama beveik vieni kareiviai ir kariumenės daiktai. Miškuose intaisyta tartokai, kuriuose pjaunama lentos ir klojama ant kelių, kuriais važinėja sunkieji automobiliai, veždami bulbes ir kitokius maisto dalykus iš Lietuvos Vokietijon. Imama taipgi nuo žmonių šiltus drabužiai: užmokėti vokiečiai žada paskui. Ant Vilniaus miesto uždėta kontribucija 100 tukst. markių kas mėnuo vokiečių garnizono (kareivių) užlaikymui. („Rygos Garsas.“)

MUSŲ PABĖGĖLIAI

Iš tolimo Sibiro. Daugel mūsų brolių lietuvių yra apleidusių savo gimtinę Lietuvos tėvynę, del karės priezasties. Musų seselės ir broliai lietuviai gal niekuomet ir nepamisižio apie tolimus Rusijos miestus, ir tolimus Sibiro kraštus, bet štai užėjus karės šmėklai, išgirdus kulčių švilpimą, armotų trenksmą, kada pajuto, kad jau gyvenamosios triobos grima, dega ir jau grėšia mirties pavojus, tuokart apleido savo mylimą tėvynę ir pasileido patįs nežinodami kur. Dabar rados išblaškytais po visus kraštus.

Dabartinis mūsų pabėgėlių padėjimas, ypač tolimam Sibire, labai vargingas. Štai jau artinasi šalnas žiemos laikas, bet jų yra daugelis apiplyšusių, neturi kuo šiltai apšivilkti, ir pinigų neturi, užsidirbti gi nėra kur, nes labai sunku yra gauti darbas, ypač žiemos laike, o jeigu ir gauna tai menkas uždarbis, kad negalima su šeimyna pragyventi. Tokiu gi yra nemažai. Užvis sunkiaus Sibire Lietuvos mergaitėms; jom tai amžinas vargas. Teko man su jom nesylki pasikalbėti lietuviškai. Išgirdusios savo prigimtą kalbą, labai pradžiugo, kad tai esama ir Tomske lietuvių, su kuriais esą galima susikalbėti. Musų mergaitės tuojaus galima pažinti nuo apdaro ir nuo viso apšėjimo. Jos daug padoresnės už čia buves. Musų motrečės ir mergaitės sako, kad tik karė pasibaigtų, tuoj grįžtumėm savo kraštan, savo gimtinėn Lietuvon.

Ten ir oras daug šiltesnis, ir kraštąs daug sveikesnis, ir žmonės daug meilesni, net ir saulutė daug aiškiau šviečia. Kaip tas paukštėlis, išmestas iš savo gimtinio lizdo, nuliudęs skrajoja po erdvės platybes, negaudamas ramios vietelės, taip ir mūsų broliai lietuviai, nebetekę savo giminės, vaikš to nusiminė po tolimus kraštus, negaudami tikros ramybės.

Štai gavau aš laišką iš Petrogrado nuo vienos pažįstamos Kauno gub.: štai ką ji rašo: tarnauju pas ponus, darbas tai begalinis, kad nėra kada ir laišką parašyti. Bažnyčion irgi retai išleidžia. Vienai rusų tarpe ilgu, liudna. Kad nors turėčiau kokią lietuvišką kningutę ar laikraštį pasiskaityti, tai visgi nusiraminičiau, nors kiek.

Nors eina Petrapilyj vienas lietuvių laikraštis, bet tik prie bažnyčion jį galima gauti, man gi bažnyčion tankiai negalima išėiti, 1 kartą ar du į mėnesį, taip ir reikia liudėti ir laukti ateinant geresnių laikų.“

Mūsų jaunimo daugybė yra suvažiyusio Petrapilin, bet katrą neužklausi gauni atsakymą, kad geriaus butumėm padarę nevažiyvė iš namų, nes ten ir mirtis būtų daug malonesnė. Kiti vėl rašo: kai buvom namie Lietuvoj, kaip budavo malonu, linksma. Rengdavom lietuviškus vakarus, pasilinksminimus, dainuodavom numylėtos Lietuvos tautines dainas; vasaros laike, ypač šienapjuitei užėjus, kaip tai malonu budavo darbuoties su grėbliu rankose ir dainuoti...

Eisiu į pievelę
Prie žalio šienelio
Ten prie linksmojo darbelio
Raminsiu širdelę.

Bet šios vasaros laike nebesigirdėjo dainų garso, vientik armotų trenksmas ir šautuvų tarškėjimas...

Kareivis P. Vitas.
Vitebske, kaip dabar patyriau, gyvena daugybė lietuvių pabėgėlių. Visur čia jų užėisi, ir lietuvių kalba dažnai girdisi gatvėse. Daug taipgi lietuvių kareivių vyresnio amžiaus. Prieš ketelą dienų eidamas gatvė išgirdau, kad priešakyje vienos komandos pirmojo visa eilė (vyres. unter-oficierius kaipo vadas, trimitininkas ir kiti), šnekasi eidami lietuviškai. Priėjau ir aš, kaip kareivis. Iš pašnekėsio sužinojau, kad jų komandoje iš 800 žmonių, yra net 400 lietuvių, daugiausia Kauno gub.

Girdėjau, kad čia gyvenoja taipgi Lietuvių Komitetas pabėgėliams globoti, bet kur jį gali pabėgėliai surasti, ir kodėl jis nepaduoda savo adreso? Bent „R. G.“ paskelbtų. **Meldžiumietis.**

Kaip sunku buvo išvažiuoti iš Lietuvos. Besimokindamos paskutinius metus ukio mokykloj, rengėmės prie kvotimų. Nors ir grėšė karės pavojus, bet nenorėjome nuleisti rankų ir pamesti pradėtąjį darbą. Tiesa, šiais paskutiniais karės metais daug liudniam buvo mokinties. Nebeskam bėjo kas sakarą lietuviškos dainelės. Eidavome tankiai vakarais klausyties palei ežerą armotų trenksmo. Ten neviena skaudžiai apsiašarodavo, jausdamas, kad tikrai sunaikintos jų tėvyškės, o tėveliai taipgi nežinia kur dingo. Ir niekaip negalėjome sau išsivaizdinti, kad čia ateitų vokiečiai ir viskas taptų sunaikinta. Gerėjomės puikumu daržų ir darželių. Vis dar raminom save, gal mums neprisieis bėgti. Tik staigu vieną gražią samlėtą dieną pilna mokykla pripludo kareivių. Iš visų pusių pradėjo bėgti pabėgėliai. Matom, kad ir mums prisieina bėgti, nors ir nenoroms. Tą pačią naktį aš su savo drauge lyg sapne pasijutau Kalkunų stotyje. Ir koks pirmas įspudis! Netikėtai sutinku bėgančius savo pažįstamus. Pirmiausia klausiau ar nematėte mano namiškių? Sako, kad paliko po vokiečiais. Skaudu pasidarė, bet ką darysi. Jie nuvažiyavo savo keliu. Aš einu į vagzalą, gal daugiaus ką pažįstamų pamatysiu.

Tik girdžiu, kažkas užkalbina iš užpakalio: kur tamstos važiuojat? Aš atsigrįžau ir labai nustebau Pasirodo — mano kaimynai.

Vis tai karės padarė. Jauai, bet išrodo visai pasenę, o tik per pirmą mobilizaciją buvo pašaukti. Atėjo traukinys, važiuojame, bet nėra kur dėties. Pirmiausia einame pasižiūrėti kaip gyvena pabėgėliai. Pamačius skurdu pasida-

rė, kad mūsų broliai lietuviai kenčia tokį vargą, išstremti iš savo tėvynės. Oj Dievuliai, kaip pabėgėlius negeriai. **Pabėgėlė.**

Kostromoje yra nemažai pabėgėlių lietuvių; jų visoje gubernijoje bus apie pora tūkstančių. Ligi šiol čia nebuvo jokio komiteto, kurį patys pabėgėliai įsisteigė 11 lapkričio, išrinkę 10 žmonių, pirmininku gi liko Indrašius. Atsitarė ir lietuvių mokykla, kurią lanko 50 vaikų. Dabar steigiamas bendrabučiai, siuvykla, kurioje siuvama šilti rubai, ypatingai vaikams, lankantiems mokyklą. Kostromoje yra nemažai darbininkų iš Rygos, ypatingai mergaičių, atsikėlusiu čion su fabrikais. Reikėtų, kad rygiečiai bei rygietės iš Kostromos praneštų ką nors apie savo gyvenimą ir „Rygos Garsui.“ Rygoje pasilikusiems ir kitur išsiskirsčiusiems butų malonu žinoti apie savo pažįstamus, draugus.

(„Rygos Garsas“)

Rundainai, Vitebs. gub.

Čion atvažiuo keli vežimai pabėgėlių lietuvių. Visi gavo vietas per vietinį kleboną kun. Pranckietį. Keli jų čia gyvena ir iki šiol, kiti — gavę vietas apsigyveno čia pat apeliokėse. Iš viso lietuvių pabėgėlių priskaitoma iki 25 žmonių, jų kelias mokslo metų vaikų, kurie lanko čia esančią žemietybės 2 kl. mokyklą kur km. Pranckietis aprupina jų dvasios reikalus, kaip ir visų kitų čia esančių lietuvių. Norintieji pasiskaityti lietuvių laikraščių, gali juos gauti pas minėtą kuną, tik gaila, kad visai nėra norinčių skaityti. **J. Pakalka.**

Uralskas.

Bažnyčios katalikams čia nėra, kunigas atvažiuoja iš Saratovo sykį per metus, jeigu atsiranda katalikų, kurie jį pakviečia.

Butai brangūs ir jų sunku gauti, pragyvenimas ne brangiausias. Neseniai pripludo pabėgėlių iš

Ukrainos. Talpina juos barakuose. Suradau tik dvi šeimyni pabėgėlių lietuvių ir 4 šeimynas lenkų. Tamsūs vietiniai gyventojai pabėgėlius katalikus maišo su vokiečiais ir nenoriai juos bepriima. Nepatarčiau nei vienam lietuviui čion važinoti. **Lietuvaitė.**

(„Liet. Balsas.“)

Iš Latvijos.

RYGA.

Miesto valdyba nutarė užpirti daugiaus kiauulienos mėsos ir pardavinėti papigintomis kainomis neturtingiems miesto gyventojams. Tam tikslui miesto valdyba pareikalavo 800 vaigonių. Rusijon jau pasiūsta gyvulių supirkėjai.

Telegramos užsienin priimama tik tuokart, jeigu yra užrašytas pilnas, nesutrumpintas adresas to, kam telegrama siunčiama ir pilnai yra padėtas tikras parašas telegramo siuntėjo. Paduodant užsienin telegramą reikia parodyti savo pasportą. Jeigu telegramas indavėjo parašas yra valdžios paludytas, — pasporto nereikia, lygiai kaip ir tuokart, kad padavėję asmeniškai pažįsta pašto viršininkas.

Lietuvių Pašalpos banko valdyba priima nariams išvažiuojuosius iš Rygos ir skolinusiems iš banko, kad jie savo paskolas ir nuosimčius už jas, prisiūstų, nes paštai pinigų perlaidas į Rygą vėl priima. Indėlius bankas irgi išmoka. Posėdžiai esti antradieniais nuo 11 iki 1. **Valdyba.**

Valdžios pašalpa dabar karėn pašauktų I ir II skyriaus ratnikų šeimynoms išmokės sulig įstatų nurodymo ir tt. tiktaitiems šeimynos nariams, kuriuos tikrai pašauktieji karėn asmenų maitino savo darbu. Žmonoms ir pilnamėčiams vaikams, seniems ir diedukams, jeigu jie neturi 70 metų, taippat broliams ir seserims, ku-

KORĖSPONDENCIJOS

NEWARK, N. J.

Sausio 29 d. atsibuvo balius taip pasivadinusio Jaunų vyrų Klubo. Nieko ypatingo, taip kaip paprastuose baliuose — geria, šoka, stumdosi išskiriant gal tą, kad ėjo grand maršą, dalino saldumynus ir gyvų gėlių bukietus del merginų. Tas darė gana gražų įspūdį ant publikos.

Bet štai kame dalykas. Kelintas jaunų vaikinių susitarė parengti balių (be jokios organizacijos) pasivadino Jaunų vyrų klubo, pamėmė svetainę, atspausdino tikietus ir galop pardavinėjo iš laiko, energiška darbuodamiesi, dar prieš balių pardavė apie 400 tikietų ant vietos ir apeliokė, kad laike balius prisirinko pilno svetainė jaunimo, gal apie 800.

Štai pavyzdys mūsų kitoms organizacijoms, ypač TMD. ir SLA. ant kurių vakarų taip mažai žmonių lankosi. Žodis apie patį jaunimą. Stebėtina iš kur atsirado tiek jaunimo Newarko ir apeliokė, nes tarpe susirinkusiųjų visai mažai galima buvo matyti senyvą žmogų, visi nuo 15 iki 30 metų, ir tai visi lietuviai, išskiriant keletą svetimtaučių. Tai žiedas lietuvių tautos, bet kur jie yra? Mūsų visuomeniškame

rie nori gauti valdžios pašalpos, turi suteikti apie save smulkių žinių ir paliudijimų, kad jie ištikriai negali darbo dirbti ir nėra kas juos šelpia, ir kad prieš tai buvo tikrai maitinami karėn pašauktųjų. Pašauktųjų vaikus, neturinčius 17 metų — šelpa valdžia. Valdžios pašalpas davinės miesto komitetas Dorpato ir Ricierių g. kertėje. Kada pradės minėtas pašalpas davinėti, kur nežinia; tai bus paskelbta vėliau.

Pašalpas pradės duoti tik tuomet, kuomet Rygos apskričio karėn valdyba atsiūs karėn pašauktųjų sąrašą. Šitie gi sąrašai bus pertikrinėjami. Norintieji gauti pašalpos, teparodo minėtajai komisijai savo pasportus ir augščiau minėtus paliudijimus: apie negalę dirbti ir šelpėjų trukumą. Tokius liudijimus duoda policija. Paliudijimus reikia pasirupinti gauti iš anksto, kad nepasivėlėtų. Miesto neturėjų gydytojai ir policija tokiuos liudijimus duoda veltui.

— Oeh! Kaip tai malonu iš Tamistos pusės, — kalba šeimyninkė. — Ar girdite; nurimkite. Klausykite! Meldžiu ant valandėles nurimti.

Ir kolei poetas puikiai deklamuoja savo eiles, svečiai išnetyčių užklupti pasiliko tokiose pozose, kokiose jie buvo. Vieno sermėga per pus užvilktą, kitas dar tik pradeda kiti ranką į viršutinio žipo rankovę. Trečio ranka ore atkišta del atsisveikinimo; ketvirta lazda ore pakelta. Vel kitas žiuri į kaliošų inicialus, ten ponias laiko kaliošų rankoje del apsiavimo, paskui vėl viena panelė prijuosė skverną savo dailios viršutinės mantijos. Toliau mergina pamažėl sako: „Maņa pamažiau, pamažiau.“ Vienas gi ponas nusilenkė per trepus ir užsirukė cigara, antras žemiau trepais palipęs irgi užsirukė, bet dabar visi klauso. Visi lyg apmirę klausosi įtempę visus nervus, visi klausosi priemenoje eilių poto, kuris viską užmiršta.

Iš Renaro.

veikime jų nematome. Lietuvių kalba ir tauta jiems yra svetima, jie yra žuvę del mūsų tautos. Kad atsirastų didvyris mūsų tautoje, kuris suorganizuotų šią jaunomėnę, padarytų juos naudingais nariais mūsų visuomenės! Prie jų su lietuvių kalba neprieisi, čion reikia angliška kalba pavaruoti (panašiai kitų tautų žmonės daro).

Dalyvavo ir svetimų miestų klubai: Gymnastikos Klubas iš Brooklyno, Atletikos klubas iš Elizabetho, N. J. Incinant Elizabetho klubui į svetainę taip trukšmingai, kad rodėsi jie pasiimę su savim visą svetainę. Tai trukšmingas burys jaunomėnės, paskiau nepamiršo ir pasikumšėti tarpe savęs. Jau visai kitaip atrodė Brooklyniečiai, tai tai burys jaunomėnės, kuris gražiai išrodė ir inteligentiškai elgėsi, taip kaip privalo jaunomėnei elgtis. **Newarkietis.**

HARRISON, N. J.

Kurie skaito „V. L.“, tie be abejonės pastebėjo, kad čionai daug veikama vardan nukentėjusių nuo karės, bet reikėtų tik užklausti ar tas teisybė kaip rašoma. Štai tulas Kaimietis rašo „V. L.“ korespondenciją N4 nupiešdamas Birutės bažnytinio choro veikimą, tai yra kad 8 sausio jie pasistengė patraukti p. Račiūną su krutomais paveiklais. Puikiai buvo agituojama, buvo atspausta ir plakatos kur buvo pažymėta, kad dalis pelno eis nukentėjusiems nuo karės. Pardavinėta tikietai, žmonės prijautė, pirkto. Vakaras įvyko, p. Račiūnas rodė paveiklus, publika buvo užganėdinta. Bet kur pelnas? Kur ta žadėta dalis pelno? Juk publika prijautė ir rinkosi daugiau delto, kad buvo tuomi remia ma nukentėjusieji nuo karės.

Taigi viešai užklausi Birutės Choro kur pelnas? Kur atskaitos? argi žmonės norima prigauti. Jei buvo norėta, kad pelnas eitų choro įždan, tai taip reikia ir pagarsinti. Kam gi dabar čion paleidžiamos kalbos, kad pelno dalį nukentėjusiems paskirsias p. Račiūnas. Paskui vėl kiti sako, kad spautuvėje plakatas spaudžiant klaida padaryta. Todel aš klausiu viešai pasakyti keno čion teisybė? Visgi, jei ištikro norima prisidengti nukentėjusių nuo karės vardu, kad pasipelnyti nėra gražu. Na, bet lauksime pasiaiškinimo, o paskui jau žinosime tikrai ką manyti ir daryti. **J. C. Berželis.**

Sausio viename subatvakaryje tulas kaziminkas panorėjo išlošti daug pinigų. Vargšas pralošė kiek turėjo. Paskui kuomet išlošęs iš jo pinigų kitas kaziminkas išėjo, jis pradėjo galvoti kaip atgauti pinigus. Tuomet nuėjo į kitą smuklę, prisigretino prie ano, patvėrė nuo stalo \$25.00 ir pradėjo bėgti. Kaziminkas vytiš, bėgantys išmuko į salioną ir palindo po baru. Salioninkas tą salionę paslėpė. Iš to galima suprasti kiek daug yra pas mus tokių salioninkų, kurie slepia ir duoda kaziruoti.

Karčiarninkas.

KEARNY, N. J.

Čionai gyvena pusėtinai lietuvių burelis ir galima sakyti daugelis turintieji šokią tokią teta, kuri nuosavybė — namelius. Čion gaila tiktaiti vieno, kad lietuviai pusėtinai daug girtuokliauja.

Sventadieniais tik ir jieškoma, kad kas nors priimtų į savo stubą, kad gauti išsigerti, na ir žinoma račiojasi bačkutės. Žinoma negalima butų taip kalbėti apie visus, čia yra ir gerų žmonių, šiek-tiek apsišvietusių. Bet apskritai imant, čion čion žmonės gana tamsūs, net ir į bažnyčią mažai eina, o jau apie laikraščių skaitymą, tai nėra ir kalbos.

Jaunimas šiek-tiek bandytų krutėti, bet neturi tiukamos vietos susirinkimams, bet visgi laikui bėgant kyla augštyn.

Dzukas.

PATERSON, N. J.

Atsisaukimas į lietuvius. Vietinės draugystės sumanė surengti fėrus naudai nukentėjusių nuo karės brolių ir seserų. Fėrai įvyks vakarais Vasario 17, 18 ir 19 dd. svetainėje 92 Lafayette str., Paterson, N. J.

Taigi broliai papraleiskite šios progos ir paremkite tokį gražų sutnamumą. Taip darydami atliksite prakilnų darbą.

Programas bus įvairus, dainos, prakalbos ir įvairūs pasilinksminimai.

Rengėjų komitetas.

P. Faltinaitis.

J. Gecevičia.

E. Kinderas.

BINGHAMTON, N. Y.

„Naujienu“ N22 tilpo neteisanga korespondencija. Ten buvo rašyta, kad per prakalbas lietuvių svetainėje policija nedavusi žmonėms išeiti iš svetainės be kunigo kolekotos. Nežinau kaip tokius niekus gali talpinti laikraštyje, tai juk neteisybė aiški visiems. Policija neuzturėjo ir negalėjo užturėti žmonių, išvarė iš svetainės tik tuos, kurie triukšmą darė, o darė triukšmą matomai „Naujienu“ šalininkai. Tai gali paliudyti visi žmonės. Bet su tokiais juk nesibyloti. Kas nenorėjo išeiti, tam „dėdė“ padėjo išeiti. Taigi šis vienas parodo kokios neteisybės dedamos laikraštin.

Parapijinis.

WILKES BARRE, PA.

So. Wilkes Barre kasyklose atsitiko nelaimė. Likosi užmuštas Juozas Zagorskis, kuris dirbo čionai apie 15 metų. Jam dirbant puolė uola ir sutriuškino visus kaulus. Ši nelaimė yra gana baisi ir netikėta, bet niekuo nėra, čia kaltės, nes buvo apsaugota darbo vieta — 3 pėdos nuo balkio ir nejudintos anglies. Stebėjosi kasyklų peržiūrotojas, inspektorius ir visa komisija.

Velionis paliko 5 mažus vaikus vyriausias apie 11 metų.

Bet esant Darbininkų apmokėjimo teisei, gaus 60 nuoš. per visą laiką, kol vaikai nebus 16 metų amžiaus. Taipgi prigulėjo į draugystes, regis į 2, tokiu būdu šeimyna lieka visgi kiek aptrupinta.

Pranešiu vėliau kiek gaus del vaikų ir kiek viso gaus.

Čia yra pas organizuotus darbininkus paprotis mirus draugui darbininkui kasyklose laidojimo dieną nedirbti. Taip buvo ir su velioniu Juozu Zagorskiu. Nedirbo 1,500 žmonių išreikšdami jam paskutinę draugišką sympatiją ir pasiūsdami gyvų gėlių vainiką nuo United Mine Workers of Amerika, Local 1407.

Palaidojo su visomis bažnytinėmis apeigomis sausio 29 d. ant lietuvių parapijos kapinių.

Lai buna lengva jam šioj žemėlė.

Mainieris.

Čia visi veikia, nesnaudžia. Veičia ir socialistų 92 kp. Buvo pas juos prisiūsta nominacijų blankos ant Suv. Val., prezidento ant Socialistų tikioto. Na, ir nominavo p. J. Azį, S. Pieterį ir A. Ramanauską, visi trys yra ateiviai ir vos moka rašyti lietuviškai, jokioms mokyklos nelanke, išskyrus kaimo senelio slapta mokykla. Tuomi tai pasirodo ant kiek jie yra pakilę supratime; kiek pažįsta konstituciją Suv. Valst., nes ten reikalauja buti Amerikoje gimusių ir buti 35 metų senumo ir buti užbaigus universitatos tiesų skyrių arba studijavus tiesų skyrių. O Wilkes Barriū 92 kp. nei to nežino; o sakosi vadovai niekina tautiečius, bei tuos, kurie tokių juokų niekuomet neišskirstų ir niekuomet lietuvių nestatyty pajuokai kandidatu į Suv. Valst. prezidentus.

Jeigu butų toki Pieteris prezidentais tai nei vieno tautiečio, nei kunigo neliktų ant Kolumbo žemės, visus išvaryty.

Taipgi teko girdėti iš gerų žmonių, kad po to tokio susirinkimo 92 kp. skilo, nekurię atsisakė, kiti rėkė kad kuopą griauja ir tt.

Vietinis.

BALTIMORE, MD.

Streikas pas Hamburgerį, kuris tęsėsi savaites, jau į pusę pasibaigė. Darbininkai laimėjo 50 v. darbo savaitę pripažinimą unijos ir 6½ procento pakėlimo algos. Amalgamatai, kurie tam streikui nelabai prijautė vien delto, kad jų lyderių neprileido prie streiko vedimo ir jų taikymo, už tai nepasiliko skolingi industrialistams. Kada buvo renkamos aukos streikui šelpimui, tai amalgamatai, kur jų didžiama buvo, iškolektavojo sykiu ir iš industrialistų, sakydami, kad pašalpa bus mokama visiems lygiai be skirtumo prie kokios unijos kas priklauso. Bet kada atėjo laikas mokėti pašalpą, tai amalgamatų lyderiai atsisakė, sakydami, kad jų žiūrėkite savo, o mes savo. Ir vėliau paaiškėjo, kad jie norėjo parodyti, kad industrialistai negali aprupinti savo narių. Vienok vargšai apsiriko, nes industrialistai kaip lietuviai taip ir italai sudėjo reikalingą sumą pinigų ir aprupino savo narius geriau negu amalgamatai. Tai vis mat amalgamatų darbinikiška vienybė. Taippat amalgamatai norėjo industrialistams iškirsti šposą ir Strauss Bros. dirbtuvę, kur yra per pusę industrialistų, amalgamatai darė slaptus susirinkimus ir jų komitetas slaptai vaikščiojo pas darbdavį norėdami padaryti vieni sutartį, bet kaip paskiau paaiškėjo, kad darb davis atsisakė daryti sutartį su vienais amalgamatais, sakydamas, kad pas jį dirba dviejų unijų darbininkai, tai jis nori su abiem sykiu ir taikytis. Paskui amalgamatai susaukė susirinkimą, bet ant nelaimės amalgamatai, industrialistai į tą susirinkimą nejo ir amalgamatų visi planai suiro, nes išėjo aikštėn visi amalgamatų darbai.

Dabar Baltimorėje yra iš Chicagos atvažiuovs žmogus pusiau ligotas p. M. Dusevičius A. C. W. of A. unijos organizatorius ir jis jau trečią sykį šaukia industrialistus ant diskusijų, bet kaip tik industrialistai p. Dusevičių aprauna faktais, tai jis ima ir apserga. Tokios diskusijos jau buvo sausio 3 d. ir sausio 17 d. ir vis diskutantas p. Dusevičius apsirgo. Dabar trečią sykį šaukia diskusijas ir sako, kad bus diskutuojama apie I. W. W. unijos taktiką ir prie Lawrenceo streiką. Žinoma, industrialistai nuo to

FELJETONAS

SONETAS

— Neužmirškime, ponai, kad tarp mūsų yra poetas, tikras poetas! Štai jis!

Namų šeimininkė taria tuos žodžius taip paprastai, rodo kaip ji taria kitus paprastus žodžius.

Visų akis įsminga į poetą; jis nulenkia galvą ir šnibžda:

— Aš nieko nežinau ant atminties... Tikrai... Ištikro. O, kad tai aš ką nors atminčiau.

Dar jis nekuri laiką ginasi, bet jį tuojaus visi pamiršta. Tuom tarpu tikri artistai, verti to vardo senai jau laukia pakvietimo, nemirauja. Štai rankomis plūksti kokiam tai pianistui. Neišmanėlis poetas, jis praleido gerą progą. Jis atidengia akis, pas jį išžiūra išsigandusio žmogaus, bet paskui jau nusiramzinusio.

Jis nekenčia pianisto ir pavydi jo pasisekimui. Garbė jį pradeda vilioti, garbė jam išrodo viliojančia, nors nedora moteriškė.

— Aš sutiksiu, — mąsto jis; — tik tegul mane antru kartu pakviečia.

Prie jo prieina namų šeimininkė.

— Ir tai Jūs ištikro atsisakote padaryti mums nesmagumą?

Jis atsako su priklausančiu jam išdidumu:

— Gerai, ponias, aš sutinku, bet

Jūs matysite, kad iš to nieko neišeis...

— Jis skaito už kokius profanus, — mąsto sau svečiai.

Tuom pat laiku pasigirsta dramatiškas dainininko balsas, kuris pasidavė prašymams.

Ir tai poetas praleidžia visus. Tuom pat vakaras baigiasi su dideliu pasisekimu. Namų šeimininkė išlydi svečius į priemenę, išlydi net ir laukan. Senai visi taip linksminosi.

— Tamista vienas nedalyvavo te ko nors išpildyme — namų šeimininkė sako poetui. — Labai ne gerai nebuti atviru tarp savo pažįstamų. O koks Tamista negeras...

Matydami svečiai, kad jiems dabar negresia joks pavojus, tuojaus atsiliepia:

— O, koks negeras!

— Jūs labai malonus — kalba poetas, o svečiai jį vis bara.

— Aš tikiuosi, kad kitu kart mes busime laimingesni, — kalba namų šeimininkė.

— Suprantama, — atsako poetas ir staigu greitai ką tai sumąstęs priduria:

— Atleiskite! Aš visą vakarą buvau užsimiršęs, bet dabar atsiminiau; aš jums padeklamuosiu sonetą.

niekad neatsisako ir visada stoja su ponu M. Dusevičiu pasikalbėti. Kokios bus diskusijos ir kaip jos nusiseks pranešiu vėliau.

P. J.—as.

PROVIDENCE, R. I.

A. a. Elena Židonitė. — Sausio 23 d. pasimirė jauna, 20 metų mergina Elene Židonitė, narė vietinės moterų pašalpinės draugijos „Birutės“; ji išgulėjo ligonbutyje 7 savaites.

Laidojant narę, draugijos kitos sąnarės apdovanojo gyvų gėlių vainiku, o ant kaspino buvo raišė: „L. M. P. D. Birutės“

A. a. Elena yra tai pirmutinė šios vienatinės Providencės moterų draugijos pasimirusi narė. Draugija susitvėrė spalio 5 d., 1913 m. Iš savo pusės draugijos narės atidavė pagertiną savo narę patarnavinę: susirinkimą suėję visos iki vienai; o iš susirinkimo nuėjo pas mirusią narę laidoti. Kadangi žmonės tamsūs, kadangi moterų draugija čionai laikoma dideliu stebuklu, taigi tulos bobelės, matydamos taip draugijos narses emančias ir bendrai besimosiančias prie laidotuvių, dideliai juokėsi. Tik greitai jos nurimo, o vietoj to, tulos ėmė žingėdauties apie draugiją.

Lydint j kapines, keturios merginos nešė grabą. — Laidotuvių smulkmenomis rūpinosi jos brolis p. Židonis.

Amžino atilsio ir ramybės linkime visos narės šiai mirusiai savo jaunai draugei.

Draugija „Birutė“ po biskų didinai — nepersenai parengtos prakalbose, kuriose kalbėjo p. J. B. Smelstorius, prisirašė 5 naujos narės. Daug negerovių iš tūlių vyrų pusės ši draugija iš sykiu pergyventi turėjo, bet aėiu gabes niųjų moterų-merginių pasišventimui ir išnašumui dvasios, draugija tęsia savo gyvavimą ir bujoja platyn. „Birutės“ viršininkė.

LAWRENCE, MASS.

Jonas Sutkus, kuris nužudė savo dukterį ir mėgino savo moterį tų patį padaryti (žūr. „V. L.“ N4), o paskui nuvažiavęs į Haverhill, Mass hotelyje pats save žudėsi, atskudamas gazą — jau pasveiko ir parvežtas į Lawrence ir pasodintas kalėjiman. Jo teismaš prasidės 4 d. vasario. Moteris taip pat taisosi.

Kaip Lawrence socialistai platina savo laikraščius. Lawrence yra socialistų kuopa. Yra joje keletas jaunų vyrų iš kurių keletas (apie 4 asmenis) gan smarkiai darbuojasi — dienomis ir vakarais vaikščiodami po lietuvių stubas ir užrašinėdami „Laisvė“, „Kovą“, „Šakę“ ir „Keleivį“. „Laisvė“ bei „Kovą“ ar „Keleivį“, atskirai atiduoda metams tik už vieną dolari, o „Šakę“ už 50c. Tokiu būdu skaitytojų gauna daugybę, taip sakant kuone visi Lawrence lietuviai tais „darbininkais“ laikraščiais apsikrovę.

Pažiūrėsimė, ar labai daug lietuvių iš tų „laikraščių“ apsišvies. Ateitis parodys.

O kita, ar gražu yra tų laikraščių platintojams ir tų laikraščių redaktoriams bei leidėjams skėbauti, pigiaus, negu lašuoja, atiduoti, kad žmonėms butinai būtų „darbininkai“ tai tikri pilnoje inbrukama išsižiurima, kad tie prasmėje — skėbai. M. B.

SO. BOSTON, MASS.

Sausio 27 d. Lietuvių salėje buvo surengtas Lietuvių Kooperacijos balius.

Svečių susirinko virš 500 9. val. vakare visi susėdo prie stalų.

Baigiant valgyti kalbėjo kun. Kemėšis. Jo kalba buvo gana rimta ir naudinga. Jeigu jis būtų buvęs visuomet tokiu džentelmonu, būtų visų gerbiamas, kaip kunigas kaip veikejas. Nebūtų triukšmų. Mat ši sykį nesibijojo kun. Kemėšis sėstis sykiu su bedieviais prie vieno stalo. Ir iš tiesų yra linksmu, kad visokių pažiūrų žmonės be jokio užsigauliojimo gražiai linksminosi. Už tvarką galima tarti aėiu rengėjams — viskas nusisekė puikiai.

Sausio 28 d. Lietuvių Salėje buvo parapijonų susirinkimas. Susirinko apie 300 žmonių. Susirinkimą atvėrė p. P. Karvelis ir tuojau išrinko pirmininku p. V. Miekevičių, rašt. p. K. Kiškį, maršalką p. K. Songailą. Užėmus valdybai vietas prasidėjo svarstymai kokiū būdu įvedus geresnę tvarką parapijoje ir bažnyčioje, apkalbėjus pasirodė, kad reikalinga pirmiausia panaikinti nedėliomis šliubus ir krikštus. Vienbalsiai nubalsuota, kad prašyti kardinolo, kad tą panaikintų. Buvo apkalbama ir kiti reikalai, bet paliko ant toliau. Senai reikėjo mūsų bažnyčioje įvesti geresnę tvarką, laikas žinoti, kur mūsų pinigai eina.

Sausio 29 d. „Gabijos“ artistai sulošė teatrą „Pabaigtuvės“ — dviejų aktų komedija. Suvaidina gana gvyai, buvo žydeliai, smulkmininkas ir ehoras. Reikia pasigerėti, kad „Gabijs“ susilaukė savo smulkmininkus pp. Jokubą Visniauskį, Povilą Apšęgą, Kornetistą Jurgį Dragašių, pianistą, A. Liukevičių. Tiesiog susilaukė gerų gerų artistų. „Pabaigtuvės“ gerai suvaidintos. Kleros rolė — p-lė A. Lintkevičiūtė. Šambalijono rolė — A. Jnodaitis. Erazmienės rolė — V. Songailienė. Felikso rolė — A. Visniauskas. Teklės rolė — A. Kazmauskiūtė. Gerai ir kiti sulošė. Žodžiu sakant, vakaras nusisekė. Paskui buvo šokiai ir skrajojanti krasa dovanas išlaimėjo: Aisopo pasakas — p-lė A. Lintkevičiūtė; Žmogaus pareigos — p-lė A. Kazmauskiūtė. Publikos buvo virš 200.

Vasario 15 d. „Gabijos“ artistai sulošė „Blindą“ su razbaininkų daina.

Sausio 30 d. Lietuvių Salėje buvo prakalbos surengtos LSS. 60 kuopos paminėjimui kruviną nedėliandien. Kalbėjo J. B. Smelstorius ir L. Pruseika, kalba buvo rimta, partiviška. Publikos buvo pusėtinai.

Tą patį vakarą bažnytinėje Salėje vyčių 17 kuopa sulošė teatrą „Vienas iš mūsų turi apsivesti“ ir dainavo bažnytinis choras 4 dainas. Lošimas išėjo prastai, ypatingai gadino skomų nuğrimeravimas. Sumšs buvo senesni už tėtą; ir rolių nemokėjo. Dar dainavo solo p. P. Grimkevičius „Miškas užia.“ (J. Naujalio); verčiam nedarkytų dainų ir neerzintų publikos su savo dainavimu. Jeigu jau negali išsimokyti, tai kam ir griebtis ko negali atlikti Gaila žiurint j bažnytinį chorą, vos 15 dainininkų beliko, dainuoja silpnai, be jokios tvarkos. Gaila p. M. Karbausko triuso; kunigų politika išvaikė geresnius dainininkus. Ir kada gi mūsų kunigai atskirs politiką nuo muzikos, nuo dailės. Katalikas.

LEWISTON, ME.

Nesenai „V. L.“ buvau rašęs apie merginos nelaimingą atsitikimą, tai dabar vėl dadersiu. Jos vaikas pakavojęs savo merginą dirbo keletą dienų, bet jam buvo gana nesmagu, nes juk negausi nuo lietuvių gerą žodį ar patari-

mą. Už poros dienų jis gavęs užmokestį tai gspadinei, kurios sesuo numirė — dolarių už kambarį ir tris už vaiko auklėjimą, tai gspadinė atsakė kad už vaiką turi mokėti 5 dolarius j savaitę ir dar angliū turi nupirkti, vaikas atsakė, kad jis tiek ir neuždirba ir jis žadėjo važiuoti pas gintis gal kas pigiau kudukį užlaikys. Pakilo kivirčiai ir barniai, gspadinė gi pasakoja, kad jis norėjo vaiką nušauti ir pašaukė policistus, kurie suėmė vaikina, ir vedė j kalėjimą, žmones gi tyėiojosi iš jo (spjaut reikia j akis tokiems žmonėms — Red). Nuvedė kalėjiman ir paskui tą vaikina kalėjime rado diržu pasikorusi. Daktaras sako, kad jo protas buvo pamišęs. Sausio 23 d. jis likosi gražiai nulydėtas j kapines. Angliški laikraščiai apie tai parašė gana švelniai (ir kitaip negalėjo padaryti — Red.). Laikraščiai parašė, kad jis ją buvo vedęs ir iš gailesties pasikorė. Dabar tuodu jaunavedžiai ilsi kapuose ir juos tenai nuvarė žmonių piktumas. Taigi vietoje šliubo susilaukė mirtį abudu.

Juodu abudu turėjo susitaupę po 200 virš, arba 500 dolarių. Ir jie nebūtų toki nelaimingi jei nors kas būtų užtaręs. Jei krinata kam nors panieka, tai ne jiems bet tiems žmonėms, kurie tyėiojosi. Reikia gi suprasti jų padėjimą. Ką gi jie padarė blogo? Jie papildė klaidą, bet jų jautrios sielos norėjo ją pataisyti, ir jie ją taisė kiek jų spēkos išnešė, o vietoje to iš žmonių susilaukė tik panieką. Ne jie kalti, bet žmonės, žmonės su jais pasielgė žveriškai. Ypač tą vaikina žmonės persekiojo kaip kokį vilką, tai ne stebėtina, kad galėjo iš proto išėiti. Tuom labiau, kad vaikas buvo doras, negirtuoklis. Gal kiek kalti ir jie patys buvo, nes nieko neskaite nebuvo apsišvietę, kas jiems būtų padėję pernešti tuos baisus kirėčius. S—lė.

LEWISTON, ME.

Ir plyne žino iš kur tas tautietis D. J. išmoko taip spinginti mus... na bet be juokų. Sausio 23 d. DLKG. svetainėje susirinko apie dešimtis ypatų, daugiausiai socialistų tvirti literaturos draugiją. Del mažumo žmonių tvirtimas atidėtas, kyla diskusijos. Socialistai trina rankas, nes iš jų pusės tris, o vienas iš tautiečių pusės. Sunku visas diskusijas čion surašyti, pagaliau jos plačia visuomenei nei neapeina. Bet nors tautietis buvo vienas, bet jis tokių faktų tokių žinių uždavė, kad anie neturėjo nei ką sakyti. Gerai, kad buvo vienas prieš tris, tai nors tylėti parankiau prieš teisybę, na o jeigu būtų iš abiejų pusių po lygiai tai kas tada būtų, už tai tuojaus tos diskusijos ir užsibaigė.

Po diskusijų vienas socialistas, jausdamasis, kad čia riestai buvo, džiaugiamis, kad nėra čia to žmogaus ką rašo j „V. L.“ korespondencijas. Nėr tai nėra, bet šią gadyne jau ir sienos išmoko klausyti ir rašyti žinias. Ir po teisybei kam stoti j diskusijas kuomet nieko nenori apsišviesti.

Paskui vėl čionykščiams socialistams visur prieš akis stovi jų priešai, visur jie mato ką tokio negero. Man gi rodos, kad reikia tik daryti gerą, tvirti darbuotis, tada nebus nei priešų, ar jie nedrįs pasirodyti. Laikas juk mesti pravardžiaus vieni kitus, dirbkime naudingą darbą švieskimės. Arba vėl socialistai sako, kad „V. L.“ per daug jau neteisingai kritikuoja. Vyrų, dirbkite teisingai ir gerą darbą, tai „V. L.“ kritika nieko nereikš,

juk ar gali kas nors suteršti gražų dalyką. Bet čion teisybė sakoma j akis, o ji sulyg patarlės visuomet yra karti. V. V.

GRAND RAPIDS, MICH.

Lietuvos Sunų dr-jos svetainėje sausio 23 d. LSS. 51 kp. apyvaikščiojo kruvinojo nedėliandienio sukaktuves. Buvo dainos, prakalbos ir tt. Prisirinko daug žmonių (apie 400). Prasidėjo apie 3 v. po piet. ir tęsėsi iki 5 vakaro. Pirmiausiai pasirodė p. Rinkevičius kaip pirmininkas, jis turėtų būti pirmu kartu savo gyvenime taip susimaišė, kad iš jo kalbos sunku buvo kas nors suprasti. LSS. choras atliko keletą dainų. J. Stankus paaiškino apie Petrogrado skerdynę, kur popas Gaponas vedė darbininkus pas carą malonės prašyti, ir kuriuos policija iššaudė. Buvo žadėjęs kalbėti ir p. P. Kaušius, bet nežine delko jis susilaukė nuo tos prakalbos.

Deklemavo keletas, atlikta neblogai, ypač gerai atliko Ig. Sartis, ir Stan. Naudžius susimaišė. Butų tas nieko, visai pasitaiko, bet tik todėl socialistai vyčių organizatoriui Račkui rėkė, kad tai sorkininkas, o sau ne. Rodos reikėtų visus lygiai toleruoti. Po kėtybei 51 LSS. kp. programe nebuvo mažiau užsipuldinėjimų ant vyčių. Sakyčiau dar, kad socialistai kur kas pralenkia vyčius, nes juk štai kokią tuštybę surengia. Ant scenos išstumė girtų vyčių generolą buteliais apkrautą, revolveriais ir šoblėmis apkabintą. Tas gi lošiantis vyčių generolas daužosi, rėkauja, juokdamasis niekina vyčius. Na, atspirašau, kad laikraštyje pavartosiu nevisai vykusį išsireiškimą — Toks socialistų pasielgimas yra tikros sorkės, tikra balaganščina, o socialistai pilnoje to žodžio prasmėje yra sorkininkais. Na, ir ką tokiais darbaš galima atsiekti. Na, ar tuomi pertvar-kysime draugiją, padarysime buvį, kuomet tyėiosimės iš keno nors įsitikinimą, nors tie įsitikinimai ir būtų sulig socialistų ir klaidingais ar net kenksmingais. (Matomai ir p. P. Kaušius delto nenorėjo dalyvauti tame vakare ir imti atsakomybę tokių darbų — Red.)

Tą pat vakar ir toje pat svetainėje buvo kitos prakalbos. Kalbėjo J. W. W. organizatorius ir „Darb. Bals.“ atstovas p. Gelezėlė. Kalbėtojas gana gerai išaiškino skurdų darbininkų padėjimą. Prie to dar LSS. choras su dainavo. Kalbėtojas ragino čionai sutverti I. W. W. skyrių. Buvo parduota gana daug darbininkiškos literaturos. Taipgi jam buvo užduoti ir klausimai j kuriuos jis gana gerai atsakinėjo. Jokios aukos nebuvo renkamos. Žmonių buvo j 300.

Prakalbose Buvęs.

KENOSHA, WIS.

Gruođžio 25 d. TMD. kuopos tapo perengtas del vaikų eglaitė; buvo be svaiginančių gerimų. Žmonių nedang buvo. Lietuviai dar nėra pripratę prie to. Ant rytojaus 119 TMD. kuopos buvo prakalbos, kalbėjo TMD. pirmininkas Dr. A. Zimontas; malonų įspudį padarė. Jis trumpai ir aiškiai apipiešė visas srioves pradedant kairiaisiais ir baigiant dešiniaisiais. Jis nenupeikė nei vienos sriovės. Jis taip jautriai kalbėjo, kad nekuriė iš publikos apsiašarojo, ypatingai moteris. Ypač labai jautriai kalbėjo apie karės baisenybes. Per prakalbas prisirašė prie TMD. 21 naujas narys. Pirmu kart mačiau toki puikų kalbėtoją. Ir net už prakalbas ir lėšas atkeliavimo nie-

ko neėmė. Tai sunku rasti toki pasišventimą. Lai gyvuoja toki brangus kalbėtojai!!

Sausio 1 d. SLA. 212 kp. surengė lošimą „Meilus svetyis ir broližudys“. Publikos buvo atsilankę gana daug. Tas veikalas yra išverstas ir geistina būtų, kad ji kuopa paduotų atspausdinti. Sulošta gana vidutiniškai. Publika buvo labai užganėdinta. Aparto, dar buvo dainos ir monologai, ypač dailiai atliko p. A. Kaminskienė.

Sausio 8 d. Suvienytos Draugijos surengė teatrą ir muzikališką koncertą. Atlošta tas pats veikalas, ką lošė 212 SLA. kuopa ir išpildyta keletas muzikališkųjų N. N. Žmonių nedang buvo, nes mat draugijos susivaidijo. Jei nebūtų svetimtaučių atėję, tai ir visai mažai publikos būtų buvę. Nėra pas mus vienybės, nors mes ir susijungėme. Aš patarčiau draugystėms užsidėti po 5c. nuo nario delei šelpimo nukentėjusių nuo karės.

Kas link atskaitos tai ji tokia: Implankė \$122.50, išleista \$88.00 liko pelno \$34.50 pirma buvo kasoje \$285.16. Dabar yra izde \$316.66. Piningai stovi First National Banke.

Naujienos tokios. Atsirado čia viena burtininkė ir mūsų lietuviai eina pas ją kaip ant atlaidų. Gėda viengėniai.

Darbai čionai eina gana gerai, bet bedarbių dar yra gana daug.

Kaz. Brazevičius.

Suvienytų dr-jų sekretorius.

SO. OMAHA, NEBR.

Skaitant nekuriuos laikraščius randame žinutę iš šio miesto po slapyvardžiu „Žvaigždutė.“ Ji puikiai nupiešia šios kolonijos lietuvių padėjimą ir kas priverčia moteris buti tamoje ir kodėl vyrų verčia moteris buti pas pečių. Paskui ji pamini nekuriuos moteris atsižymėjimus korytų lošime visokiuose meiliškuose darbuose. Iš to galima suprasti kad ir pati „Žvaigždutė“ yra gerai tą patyrusi, pati ten lankiusi, nes ištis kitaip ir negalėtų pranešti. Aš nors čia jau nuo senai gyvenu, bet visgi man neteko nieko panašaus girdėti, gal tas ir yra kur slaptai daroma, bet tai reikia ten pačiam dalyvauti. Kitą pusę vertus tas visuomenei ir ne naujiena, juk kiekvienoje vietoje visokių randasi. Ir tai taip yra netik pas mus lietuvius, bet apskritai ir pas visus kitus svetimtaučius ir tai randasi netik pas prašiokeilius, bet ir pas augštesnes klases. Jei jau kalbėti tai reikia bent prisilaikyti apskritos teisybės, o apskritai imant čionykštės moteris netik, kad ką lygiai stovi su kitų kolonijų moterimis, bet sakyčiau, kad dar augščiau. Ir užties daugelis čionykščių moterų galėtų buti pavyzdžiu daugeliui moterų kitų kolonijų. Paskui vėl kam tas pagyrumas nekurių moterų, galima veikti ir nesigiriant, girti galima tik darbus. Ypač nelabai gerai kuomet giriamos moteris, kuomi atsižymėjo, mažai ką nuveikė del labo mūsų brolių lietuvių. Paskui vėl kam taip daug žinutės kalbama apie auklėjimą vaikų. Tam rodos būtų daug geriau parašyti straipsniai apie tai. Juk galėtų gi „Žvaigždutė“ parašyti ką nors So. Omahos motinoms. Apolonija Sabaliauskienė

SO. SIDE, OMAHA, NEBR.
Subatoje sausio 29 d. „Birutės“ D. K. turėjo parenges „maskų“ balių. Žmonių daug atsilankė; pirmą dovaną laimėjo — p. J. Naviekas, antrą — K. Dautgūtis, trečią — p. R. Kavolianskienė, — ketvirtą — B. Malinaus-

kas. Pažymėtina, jog „Birutės“ dainorių Klubas gyvuoja jau antri metai, bet per tą laiką, išskyrus sykį prisidėjimą delei pamariginimo programo vietiniam L. G. ir A. F. komitetams, TMD. 17-tai kuopai ir Teatrališkam Rateliui, ant vakarų sudainomis — nieko, tokio, prakilnaus sulig savo vardo nenuveikė. Kadir surengė, nemažai pasilinksminimo vakarų, bet tie vakarai buvo visgi mažos vertės. Aš čia nenoriu užgauti ir žeminti „birutiečių“, bet sakau tikrą tiesą ir noriu atkreipti atydą j tą, kad prie jų susispietęs visas jaunimas pilname savo žydejime, jaunimas pilnas energijos su prakilniais idealais tikrai turbut dar neišėjusiais aikštėn. Tad tie, kurie jau nors šiek tiek suprantate kokią svarbią žmonių gyvenime rolę lošia dailė, bei apšvieta, darbuokitės kiek galėdami, kad sužadintumėte tas prakilnias mintis mūsų broliuose ir seselėse, kurie dar tebemiega. Reng kite vakarus netokius kaip iki šiam laikui, kad rengtė vien tik su šokiais, bet sutaisykite didelius programus su dainomis, deklemacijomis, monologais ir kitokiais pamariginimais, kad pilnai atsakytumėt savam prakilnam tikslui. Žengkite dailės bei apšvietos srytyje. Atminkite, kad dainos, muzika ir šiaip įvairūs dori pasilinksminimai, sukelia žmoguje prakilnias mintis ir žmogus nors sunkiansiose gyvenimo valandose budėtas, nors ant valandėlės užmiršta tą varingą savo padėjimą.. Birutietis.

KELI PATARIMAI PENNSYLVANIJOS DARBININKAMS.

- 1). Nuo pirmos sausio dienos 1916 metų inėjo j galę Darbininkų Apmokėjimo teisė.
- 2). Kiekviename nelaimės atsitikime: sužeidime ar mirties nelaimėje, duokite žinią Unijos išrinktam sekretorini laike 10-kos dienų nuo atsitikimo.
- 3). Jeigu prigulti j U. M. W. of A. nereikia samdyti jokio advokato delei gavimo prigulinės pašalpos pagal darbininkų Apmokėjimo teisę.
- 4). Užlaikykite visas mokesčių kviteles (Pay Checks — Due Bills).
- 5). Raštu praneškite sekretorini arba ir darbaviui, jeigu nėsi kasyklų darbininku apie visas nelaimes, smulkiai paaiškindami apie sužeidimo ar mirties laiką, kuomet atsitiko, praneškite apie vietą ir visas aplinkybes. Mainie riari turi tam tikrus sekretorius, kurie išgirdę, kad ką sužeid ar užmušė, tuoj eina gauti žines; bet tie, kurie nėra organizuoti, fabriku darbininkai, tie tai turi patys tą atlikti.
- 6). Nesirašykite ant jokių popierių, jei ką duotų iš kompanijų pusės, bet paimek nuo jų ir atnešk j U. M. W. of A. vietinė kuopa (Local) arba parodyk advokatui, kuris yra Unijos nuskirtas.

Visi Pensylvanijos darbininkai turi gerai susipažinti su Darbininkų Apmokėjimo teisėmis (Workmen's Compensation Law) Yra išspausdintos tam tikros knigutės visose kalbose, kokios vartoja Pa. valstijoje. Lietuvių kalboje yra labai nesuprantamai išversta ir daug zeceriskų klaidų, taip kad mažai pažįstas rašliava negali suprasti.

Pirmą: Vaikai neturinti tėvų arba laikę giminės gaus 25 nuošimčius to uždarbio, kurį gaudavo jų augintojas; o jeigu bus tris vaikai, tai gaus 60 nuošimčių nuo jo uždarbio globėjai ar giminės,

kurie juos augins.

Antra: Našlei ar našliui, jeigu nėra vaikų, bus mokama 40 nuoš. nuo uždarbio.

Trečia: Našlei ar našliui, turint vieną vaiką bus mokama 45 nuoš. nuo uždarbio sužeisto ir mirusio.

Ketvirta: Našlei ar našliui, turint du vaikus bus mokama 50 nuoš. arba pusė uždarbio.

Penktą: Našlei ar našliui, turint tris vaikus mokės 55 nuoš. nuo uždarbio.

Šešta: Našlei ar našliui, turint keturis vaikus gaus 60 nuoš. nuo uždarbio.

Septintą: Nėsant našlės nei našlio bei nelikus jų vaikų, tai bus mokama tėvams, o jeigu neturėjo tėvų, tuomet jų paveldėjams, kurie turėjo ryšius. Gaus 20 nuoš. uždarbio.

Aštuntą: Nėsant nei tėvų nei vaikų, bus mokama broliams ir seserims, jeigu jie turėjo paramą iš sužeisto ar mirusio kuomet jis dirbo. Gaus del brolio ir sesers, o jeigu daugiau yra brolių, tai 5 nuoš. kiekvienam, bet ne daugiau kaip 25 nuoš.

Devintą: Nėsant jokių giminių tuomet pašalpa gaus tie, kurie buvo prie paskutinės ligos ir palaikymo nedaugiau vieno šimto (\$100.00) dolarių.

Desimtą: Bus mokama broliui ar seserei tik iki nebus sukakę šešiolikos metų, po šešiolikos metų manoma gali pats sau užsidirbti.

Uždarbį ant kurio remsis apmokėjimas nebus daugiau dvidešimtis dolarių ir savaitę ir nemažiau dešimties dolarių.

Šelpiamieji negaus nei dešimts, ar dvidešimts dolarių į savaitę nei negaus tos sumos tarpe dešimts ir dvidešimts dolarių į savaitę, bet gaus tos sumos nuošimtį arba dalį to uždarbio kaip buvo pažymėta: jei, daleiskim Jonas uždirbo \$50.00 į dvi savaiti tai jo pati gaus pašalpos \$30.00 jei tik ji turės 4 vaikus, už dvi savaites.

Apmokėjimas bus už mirusį mokama per tris šimtus savaičių arba per 5 metus 40 sav., ir 5 dienas. Bet del vaikų tęsis ir po trijų šimtų savaičių, iki vaikai užaugs iki 16 metų. Po trijų šimtų savaičių jau gaus tik ant vaikų 50 nuoš.

Mokėstis bus periodiškai mokama kaip buvo mokama už darbą; diduma kasyklų moka už 2 savaites taip ir pašalpa mokės.

Mirusio našlei ir vaikams, kurie negyvena Suvienytose Valstijose bus mokama dvi trečdalis sumos pažymėtos gyvenantiems Suvienytose Valstijose.

Mirusio giminės, pati ar vaikai turi tiesų reikalauti pašalpos bėgyje vienu metu; jeigu jie yra, bet po metų negali gauti pašalpa nors ir atsišauktų.

Tas yra tiems, kurie gyvena užrubežj, pasimetę arba del kitų priežasčių išsiskirstę.

Mokėstis bus mokama visiems ir visur po 14 dienų, ar mirusio ar sužeisto. Sužeisti jeigu neišsings keturiolika dienų nemokės, o jeigu singtų daugiau užmokės ir už tas keturiolika dienų.

Sužeistiems nebus mokama daugiau kaip keturi tukstančiai dolarių išskiriant tuos darbininkus, kurie uždirbo mažiau negu penkis dolarius į savaitę, tokis gaus savo pilną uždarbį kaip apmokėjimą.

Sužeistiems nebus mokama daugiau kaip \$10.00 už savaitę ir ne mažiau kaip \$5.00.

Čia duoda suprasti, kad visi ir visur Pensylvanijoje gaus už sužeidimus \$5.00 į savaitę per 300 savaičių jeigu liga tęsiasi.

Visos tos (Workmen's Comp-

sation Law) Darbininkų Apmokėjimo teisės nėra apdirbtos gerai. Jeigu žmonės interesosis tais reikalais ir parems, tuomet bus pertaisyta nekurie punktai del geresnio darbininkų apžiūrėjimo ir apmokėjimo.

J. Dever, Attorney Districts 1, To reikalauja advokatas Roger 7, 9, U. M. W. of A. Tuomet bus pertaisyta Katlino bilius per Penn'a. Legislatūrą.

Tai vienas didelis smugis visomis Penn'a. kompanijomis o džiaugsmas darbininkų šeimynomis ir didelis žingsnis pirmyn Pa. valstijoje link darbininkų. Jau yra planai sustatyti naujai bylai. Byla bus senelių pensijos byla.

Nėra abejonės, kad ir toji byla pereis, nes gubernatorius yra šalininku darbininkų, o senatorius Katlin ir yra atstovas darbininkų.

Visi reikalaujame, kurie esame Penn'a valstijos ukėtais kad bylą perleistų. Tuomet pakils mūsų valstija ir bus viena iš geriausių valstijų Amerikoje.

Penn'a. Ukėsas.

P. S. — Melsčiau perspausdinti ir kitų laikraščių, nes kaip „Keleivis“, „Tėvynė“, „Kova“ yra paliaū po Penn'a. skaitomi, tai tas bus didelė nauda.

Šis-tas.

Ką daro iš popieros.

Visoki skuduriai senai jau nepakalina, tik iš jų vienu butų užtekinai padirbama popieros. Buvo išrasta popierą daryti iš medžių ir delto tai labai greitai nyksta medžiai. Laikui bėgant popieros reikalaujama vis daugiau ir daugiau.

Vokietija prieš karę paprastai kas metai padirbdavo 425 tukstančius tonų popieros. Austrija — 155 tukstančius tonų. Italija 120 tukstančius. Suvienytos gi Amerikos valstijos pralenkė visą Europą, nes čionai kas metai būdavo padirbama į 1 milijoną ir 300 tukstančių tonų.

Dabar iš popieros daug ką daro. Nekalbėsime jau apie paprastus išdirbinius iš popieros: laikraščius, kningas, visokius krepšelius ir dėžutes. Dabar popiera dengia stogus, paskui daro netikrus cigarus. Jau pradėjo iš popieros daryti bankas, arkliams patkavas, kurios patogesnės ir drutesnės už geležines patkavas.

Vokiečiai inžinieriai išrado, kad sumaišius tam tikrą popierą su šilkais ir plonais drateliais, galima būdavo karškus laivus, automobilius ir tt.

Iš popieros jau statomi istisi namai, daromi ratai del garvežių tormazai ir kitoki daiktai, kurie buvo pirmiau daromi iš plieno.

Graboriai Suvien. Valstijose jau pradėjo iš popieros dirbti gabus. Šie popieriniai grabai ir pigesni ir patogesni ir kur kas gražesni.

Kokių esama įstatymų.

Londono archyvoose surastas gana žingeidus dokumentas, tai yra tikras įstatymo tekstas, kuris buvo išleistas viešpataujant dar Karolini II.

Tas įstatymas raidė-raidėn štai kaip skamba: „Kiekviena moteris koki amžiaus ji nei būtų, koki padėjimą draugijoje ji nei turėtų, nežinint kuom ji nei užsiimintų, jeigu ji išdrįs apgauti ką nors iš pavaldinių nešiodama korsetą, kad tokiu būdu ji apženyti su savimi, bus nubausta uždarymu į vienuolyną, o jos šliubas bus paskelbtas netikru.“

Žingeidžiausias tas, kad tas įstatymas lig šiol dar nėra jokių kitų įstatymų atmainytas ir jis yra galėje lig dabar.

LIETUVOS VARGAI

(Tąsa.)

Kareiviai kaip atrodavo vežimą su arkliais, o be vežiko, tai pridudavo oficerams, o šie jau policijai, policija jieškodavo kur randasi savininkas arklių ir vežimo, suradę atiduodavo atgal, tik turėdavo užmokėti baudos už pabėgimą nemažiau 25 rublių.

Žmonėms toji stuika, vežimas kariūnėms reikmenų, baisiai įsiopyko, ir tuli ukininkai išardydamo vežimus ir jų dalis sukavodavo, kad kaip atėidavo užragintojas viršininkas pas ukininką, tai rasdavo vien tik moteris, ir tos pasakydavo, kad dar gaspadorius neparvažiavo iš pirmesnės kelionės. Tuli gudrunu išlikdavo nuo važiavimo. Vežimas karės reikmenų yra labai pavojingas darbas, ir daug suteikiantis vargo del ukininku, kurie nėra buvę tame pragariškame verpe. Sunku aprašyti tuos visus vargus, kad skaitytojai galėtų pilnai suprasti.

Šiame tarplaikyje rusai vokiečius buvo toli nustumę ir Ryt-Prusiją ir žmonės pradėjo savais reikalais rūpintis; valdiškos vietos pradėjo savą pilną veikmę po senovei dirbti, mokyklos vėl atidarė, ir rodėsi, kad gyvenimas vėl pradėjo simkti į senas vėzes. Kiekvienoje valsčiaus raštinėje pradėjo surašinėti žmonių nuostolius, ką yra nustoję nuo pirmųjų karės žingsnių. Valdžia apreiškė ukininkams, kad už visus padarytus nuostolius rusų valdžia apmokės.

Rusai pradėjo kasti tris apkasų linijas. Vieną liniją nuo Jurbarko iki Grajavo, Reigrodo ir Augustavo. Tarpe Vilkaviškio ir Prusų rubežiaus, ir tarpe Marijampolės ir Vilkaviškio, ir toliau tarpe Marijampolės ir Dankšių. Prie kasimo apkasų rusų valdžia davė įsakymą žmonėms, kad beišskalbėjimo turi eiti visi kasti tranšėjas. Varė prie kasimo kaip vyrus, taip pat ir merginas. Iš karto žmonės ėjo dirbti valdžios varomi, bet kaip dažinojo, kad valdžia už darbą gerai apmoka, tai patį ukininkai metė savo darbą į šalį ir ėjo kasti tranšėjų, kad užsidirbus pinigų. Pradžioje, už darbą mokėjo po rublį į dieną, toliau pradėjo mokėti po rublį ir pusę į dieną.

Tose vietose kur apkasai buvo kasami, valdžia prisaškė ukininkams, kad darbininkams turi duoti nakvynes ir blogame ore pastogę. Daug žmonių prie šio darbo užsidirbo gerokai skatiko. Žmonės dirbo gana lengvai, nes prižiūrėtojų buvo mažai, ir tie patį geri žmonės.

Diena po dienos artyn slinko šventės Kalėdų ir Naujų Metų. Žmoneliai negirdėdami smarkių trenksmų, tik buvo girdimas mažas dundėjimas kur tai toli — manė, kad jau vokiečiai daugiau į Lietuvą neatsibalados. Perleisdamo šventes, vėl pradėjo būti girdimi nuolatiniai kanuolių dundėjimai visų vakarų kraštu, ir kasdien vis garsiau girdimi. Sulaukus vasario 6 dienos 1915 m. vokiečiai smarkiai rusus sumušė Pilėkalniu Prusijoje, ir rusai pradėjo trauktis visa linija atgal.

Pasimatė dideli rusų kareivių būriai traukiantis nuo Vilkaviškio per Marijampolę linkui Kau, no ir Alytaus. Traukėsi su visomis karės įmonėmis. Žmonės tai pamatę baisiai persigando ir bėgo ant kelių klausti rusų kareivių „ar jau karė užsibaigė“. Kareiviai atsakydavo, kad jie nežino, kame dalykas, tik gavę įsakymą trauktis atgal. **A. Brundza.** (Toliaus bus.)

Kitataučiai ir mes Reikale Šelpimo Savųjų

Apsidairius aplinkui į kitataučius ir pažvelgus į mūsų lietuvius, — matosi didelis skirtumas šelpime savo vientaučių. Jau nekartą skaitėme laikraščiuose kaip žydai, vokiečiai ir kiti šelpia savo tautiečius, arba prisiejęs kokiems tautos reikalams, suaukautą dideles sumas pinigų. Arba kadir pažvelgus kasdieninį gyvenimą, čia pat matosi skirtumas šelpime savųjų. Štai paimekime kadir švedus. Tarpe jų gyvenant teko prisiziūrėti jų gyvenimo savitarpiniams santikiams. Tarpe švedų — kaip kad ir tarpe lietuvių, randasi žmonių įvairių pažvalgu: tikinčių, laisvamačių ir socialistų; tačiau, pas juos nesimato kokios neapikantos arba šnairavimų vienu pažvalgu žmonių prieš kitus. Norint jie turi skirtingus įsitikinimus, tačiau kuomet vieną iš tarpo jų išrinka liga, arba kitokia nelaimė, tai jie suėję padaro rodą, kad suteikti jam pagalbą, ir pradeda rinkti aukas. Ir jie be skirtumo pažvalgu aukauja, kuris kiek išgali; ir tokiu būdu sušelpia nelaimėn papuolusį, ir jo šeimyną. Taip pat yra žinoma žydai, kaip jie šelpia savuosius.

Neretai žydai pagelbi savo tautiečiams net krautvėzes arba šiaip kokį biznelį išitaisyti suaukautami pinigais. Šiandien gi matome, kad Suv. Valstijų vokiečiai nuo pradžios karės irgi suaukavo nemažas sumas pinigų savo tėvynės ir savo žmonių gelbėjimui nukentėjusių nuo karės. Ir netik ką aukauja gelbėjimui savo žmonių, bet net pačiam kaizeriui vedimui karės reikalui...

Dabar gi pažiūrėkime, kaip mes lietuviui renkame aukas, aukautame sušelpimui savųjų toje valandoje, kuomet gerai žinome kas dedasi mūsų tėvynėje; kuomet tvirtesnieji mūsų broliai žūsta del karės lauko, o silpnesnieji, sesers ir seneliai išblaškyti karės audros badauja, kenčia šaltį ir kuomet nuteriota tėvynė — Lietuva šaukiasi pagalbos rankos?... Ugi tarpe mūsų kaip ir paprastai — kila vaidai už partijas ir pažvalgų. Tačiau jeigu paš mus ir apsiereiskia šelpimo darbas — aukų rinkimas, tai vėl kyla ginčai už pirmeivybę jų (aukų) rinkime; ir todėl stengiamasi vienu kitiems net trukdyti aukų rinkimo darbą, (pavyzdin kaip kad Lowell'yje Mass. — kaip jau buvo rašyta laikraščiuose).

Kuomet pas mus ateina aukų rinkėjai, tai pas daugumą mūsų lietuvių yra įsigyvendinęs paprotis žiūrėti su kokių dryžinių kelnėmis rinkėjai apsiavę, koku švarku apsiavę, o ne koku tikslu aukos yra renkamos.

Akivaizdoj šių faktų atsiranda pas mus žmonių ir su gerais norais, ir pasišventimu, dirbti gelbėjimui nelaimingų savo vientaučių, ir šumano kokį daiktą išleisti ant tikiųjų (loterijos) kad surinkus kiek aukų, tad kada prisieina pardavinėti tikičius, tai žmogui prisieina nuplėsti ir liežuvis, pakol kam išuolina; nes dauguma išskalbėnėja, kad „neturi giliuko“ ką nors išlaimėti, ir todėl tikičeto nepirks. Atsiranda vėl tokių, kurie nupirkę tikičią (karutis už 10c) — nerimauja, ir kur tik parėdavėje sėima, tai vis išmėtinėja, kad nepadaro greitai „traukimo“. (Čia kalba patyres iš praktikos).

Šitai pat pas mus lietuvius daugumos savųjų šelpimas atjaučiamas. Kuomet kitataučiai sa-

vųjų šelpimo tikslui suaukautą šimtus tukstančių dolarių, tuomi laiku mūsų gi lietuvių tarpe kyla peštynės, kurios trukdo aukų rinkimo darbą, antra, nėra užuojautos šelpime nelaimingų ir artimo meilės.

P. A. Deltuva.

Polemika

KOMENTARAI.

Rusai, kaip matyti, pradeda briaunius į vakarus ir jeigu jie nenustos, tai reikia manyti, kad jie ateinantį pavasarį pribus vėl Prusų Lietuvon. Idant jie kitą „milijoną“ neegzistuojančių žmonių neiškerstų aš patariau man vienengiams: Juos ne su duona ir druska kaip užkariautojais, bet su žalių eglų šakomis ir ažuolų ir liepų lapų vainikais kaip išliuosuotojais iš po vokiečių susitikti. Taip pasielgdami jie tuos „pustatorius“ anot, vokiečių iš vilkų į ramus ir visai nepavojingus avinukus pavers.

Vokiečių oficerai „mano, kad Vokietija galėtų gauti Lenkiją, Lietuvą ir Kuršą, jeigu ji sulgytų atiduoti Dardanelius rusams.“ Nereikia stebėtis iš to. Francuzai, and jū, užbaigtų karę, jeigu vokiečiai atiduotų jiems Elsas'o ir Lotaringijos šmotus. Nieko vokiečiai nemonėtų daugiau, kaip tik nesutikimus tarpe talkininkų sukelti, nes tame jų išganymas. Bet vargiai tarpe talkininkų diplomatų rasime Gaigalukų.

„Guod. kun.-daktaras Gaigal.“ žinovas senovės gudų prietarių ir vokiečių paskirtas dušių rupintoju tarpe Prusų lietuvių, pasirodo tikrą egoizmą. Vieton atjautus, kad jo kaip lietuvių yra pareiga, pagal išgalę savo viengenių ir Didž. Lietuv. padėjimą palengvinti, jis reikalauja, kad lietuviui vien šelpiamieji, bet ir ankautojai turi jam „buti dėkingi“, kad jis apsiima „amerikiečių aukas paskirtas Lietuvos gyventojų sušelpimui po Vokietijos valdžios priežiūra, išdalinti. Jis dar bando ankautojams prikašioti rusų šelpimą. (Rusai šelpia lietuvius duodami iš Tatjanos Komiteto nemažiau kaip po 50,000 kas mėnuo. — Red.)

„Keleivis“ bando inkalbėti, kad tautininkų įrengtas fondas L. G. ir Autonomijos, yra nelegališkas ir kad jo veikiantieji nariai gali but nubausti. Tokis pasakymas yra vien vėju. Jeigu „tautininkų“ išrinktas komitetas elgtųsi nelegališkai, tai ar tai „Keleivio“ redakcijos nariai susidedanti iš „Bagočių“, „Kutryvasių“ ir kitų senai nebutų pasirupinę d-rą Šliupą, Karolį Vairą ir kitus už grotelių patupdinti. Jeigu jie tą ikišiol nedarė tai reikia manyti, kad „Kel.“ perser-gėjimai vien vėjai.

„Vienybė Lietuvosninkų“ piktinasi, kad tuli „smart vyrukai“ šaiposi sakydami, kad Šliupas surinkęs keletą šimtų dolarių ir dar vis nešpirkęs Lietuvai Autonomijos. Bereikalo piktintis ir apie tai užsiimti. Su jais kovoti geriausiai yra su ignorumu ir ant jų išsitarimo jokios atydos neatkreipimu. Tie vyrai, kurie bus busiančio taikos konferencijoje negali but paperkami. Ant viso pasaulio nėra tiek pinigų ir mantos, kuriais galima būtų bent apie jų papirkimą manyti.

Lietuvai autonomiją išgauti pinigais nėra galima. Vien tik tada galima tikėtis tai atsiekti, jeigu lietuvių tauta galės pasiūsti atsakančias ypatus į konferenci-

ją, kuriems galėtų pasisekti pertikrinti susirinkusius diplomatus, kad Lietuva užsipelno savivaldos teisės ir kad turi užtekinai vyrų, kurie sugebėtų jos viešąją tvarką prižiūrėti.

Neturiu jokios asmeniškios pažinties su Europos lietuviams veikėjais, bet kaslink Amerikos, tai rodos tam tikslui tinkamias ypatus butų kunigų prakeiktas d-ras Šliupas ir cicilikų (ne socialistų) išdaryktas B. K. Balutis.

Tokia tai mano nuomonė, bet gali buti, kad kitos sriovės su manim, kaslink to, nesutinka. Gal vieni ar kiti mano, kad kun. Gričius arba Samrušaitis iš dešiniųjų, o kreivas prisiegas praktikuojantis Kutra su „Baganu“ geriau tai atlikti galėtų.

Lai mano vienas ir kitas kaip sau nori.

„Dabartis“ gėrisi, kad bulgarų valdžia susekė, kad talkininkai suvartojo dideles sumas pinigų delei papirkimo bulgariškų politikierių, kas žinoma ant vėjų nuėjo. Bet ji pamiršo patėmyti ar bulgariškas Radoslavoff likosi „Vokietukų“.

Kaslink manęs ir mano vokiečiams „peklos davimas“ ir „laiszymasi ir gerinimasi“, „prakeiktam“ carizmui, tai užtikrinu, kad jokios sulinkusios kapeikos nuo rusų valdžios negaunu ir negausiu.

D. Sargunas.

Nuo redak. — Nors mes ir nesutinkame su p. D. Sarguno išreiškimais, tačiau jie priverčia pagalvoti apie daugelį dalykų ir todėl ji dedame laikraštini.

LAISKAS Į REDAKCIJĄ.

Jūsų laišką rašytą Konstantinui Treigui aš priėmiau, nes jis pervestas į kitą belaisvių lagerį. Dabar jo nėra Vebene ant Elbos (Vokietijoje — Red.). Vienok ji perskaitęs pasiūniau jam. Dabar aš varde visų belaisvių lietuvių širdingiausiai ačiuoju, kad teiktis išpildyti mūsų meldimą. Delei praleidimo Jūsų redaguo jamo laikraščio, mes padavėme meldimą į kariškąją vokiečių valdžią mėnuo atgal, bet nesulaukėme atsakymo, — turbūt mūsų prašymą paliko be pasekmių. Todėl laikraščio siuntinėjimą mums Vokietijos belaisviams-lietuviams su-laikykite, nes vis vien laikraštis mus nepasiekia.

Delei apskelbimo mūsų adresu Jūsų gerb. laikraštyje (Buvo apskelbta „V. L.“ N36, 1915 m. — Red.) jau mes gavome keletą laišku nuo draugų ir giminių iš Amerikos. Visi rašo, kad adresu pasisėmė iš „V. L.“

Su didžiausia pagarba

Juozas Merksaitis.

Kariškas belaisvis Verbene ant Elbos, Vokietijoje.

LAISKAS Į ADMINISTRACIJĄ.

Skubinuosi prisiūsti prenumeratą už „V. L.“ bijodamas, kad nebutų man pertranktas „V. L.“ siuntinėjimas. Prie progos noriu trumpais žodžiais palinkėti geriausio gyvavimo „V. L.“ ir išreikšti savas mintis, kad „V. L.“ ir šiais 1916 metais taip pat laimingai darbutosi del Tėvynės ir mūsų tautos labo, kaip ir per daug jau praėjusių metų yra darbutosi. Man kaip ir daugelini kitų yra linksma skaityti „V. L.“ kad joje rašoma teisingai ir daugybė telpama žinių-žinelių. Paimekime mūsų socialistų laikraščius, ten atrandį vien tik ant kunigų, o pačius kunigų laikraščius, randi visokio nešvarumo ant socialistų. Vieni kitus kolioja ir tą nešvarumą teikia savo skaitytojams; sakosi mokina žmones.

Ignas Radzevičius,

Wilkes Barre, Pa.

Vėl Naujietai Musų Muzikoje

Dar neseniai išreiškėme džiaugsmą Lietuviškų Dainų Antruoju Sasiuviniu kurį išleido Bostono Lietuviška Muzikos Konservatorija, kaip štai toji konservatorija vėl suteikė visuomenei naują muzikos žiedą. Tasai žiedas — tai II Sasiuvinys užvardintas, kaip ir du pirmieji, „Lietuviškos Dainos mišriems balsams“, sutaisė Petruskas Mikas. Kaina 25c. Sasiuvinyje telpa šešios kompozicijos: 1) Gaudeamus, 2) Darbininkų Marsalietė, 3) Suktinis, 4) Kad dievuliai duotų, 5) Bijunėli ir 6) Dega ugnį.

Sasiuvinio papuošalas — tai „Suktinis“. Jame linksma ir gražią šokio melodiją kompozitorius mokėjo taip efektiškai padalinti įvairiems balsams prie choro akompanimento, perpindamas pilno choro dainavimu, kad tiesiog negalima šią kompoziciją atsigėrėti. Suktinis užima pilnus keturis sasiuvinio puslapius. Kiekvienas šiek-tiek susidainavęs choras gal drąsiai šios kompozicijos stverties, nes ji ir išmokyti nesunku, ir publikai visad patiks savo linksnumu ir įspūdingumu.

Antras gražus šiam sasiuvinyje dalykas — tai trakičių daina „Dega Ugnį“. Ši kompozicija jau paimė ir ilgesnė už Suktinį. Balsai čia sekioja paskui vienas kitą nekanonuotos fugetos formoje. Šios kompozicijos išpildymui reikia tvirtų dainininkų, kurie įstengia išlaikyti taktą ir nepamest tona.

Trečią iš didesnių kompozicijų — tai „Darbininkų Marsalietė“. Melodija šiek-tiek skiriasi nuo francūzų Marsalietės; balsų sutaišymas lengvas ir skambus. Sulyg teksto pilno aštrių ir net vulgariškų keiksmų, ši kompozicija išrodo net švelni. Su šia kompozicija chorai jau galės drąsiai pasirodyti visuose darbininkiškuose susirinkimuose, kur net inėjo į paprotį reikalauti idant chorą dainuotų „marsalietę“.

„Gaudeamus igitur“ (tekstas latiniškas) musų spandoje pasirodo pirmą kartą, nors tą dainą galime rasti kiekviename angliškame dainų rankiujė, tik su kitokia užbaiga. Tiesa, ta daina, nors su kitokio turinio, bet lietuviškų tekstų, yra L. Eremino „Raudonojoj Kningutėj“ sutaisyta vyrų chorui. Tai visiems žinoma studentų daina.

„Kad dievuliai duotų“ ir „Bijunėli“ — tai dvi lengvutės Suktinio kaimiečių dainelės, kurias užrašė, kaip pažymėta, J. Neimontas Udrijoje. Kadangi tuodvi dainelės pasirodo apdirbtame chorams pirmą kartą, tad beabėjonės, chorai pasiskubins juodvi išsimokyti ir padainuoti kaip muzikališką naujieną.

Sasiuvinio formatas parankus spauda graži, o kaina labai žema.

Patartina kiekvienam dainininkui ir muzikos mylėtojui šią ssiuviną nusipirkti. **Pėb.**

Naujietai Muzikoje.

Operai „Velnias Išradėjas“, kuri su labai dideliu pasiūkimu buvo neseniai pastatyta Brooklyno scenoje, M. Petruskas baigia rašyti baletą, kuris sudarys kaip trečiąjį aktą. Kaip matome libretete, Artojų Velnias, kuris ištarnavo sviete tris metus už berną ir ištado degtinę, atnešusią artojams pragaištį, grįžta į pragarą su Belzebubu. Pragaras iškilmingai Artojų Velnį pasitinka, gi Belzebubas suteikia jam „Išradėjo“ titulą, apdovanoja medaliu mi ir pakelia į savo pagelbėjus. Muzika šiam baletui sugrupuo-

ta šiaip: 1) Parodos maršas, 2) Menekinių šokis, 3) Raganos šokis ant šluotos solo, 4) Velnio nusižeminimo šokis, 5) Velnio šokis su bačkute solo, 6) Velnio ir raganų choras ir tt.

Kaip girdėt, „Velnia Išradėja“ pastatys scenoje Bostono „Gabijs“ apie pavasarį. Daugelis pataria, kad „Velnia Išradėja“ pastatytų antrą kartą Brooklyne su pilna orkestra ir gerame teatre, pagarsinimui lietuvių vardo tarp svetimtųjų. Tas būtų labai gerai, jei tik kas pasirūpintų pastatymu, nes išpildymą, beabejonės, atliks vietinė „Harmonija“ ir atliks gerai, kaip tą jau prapardė. Ar atsiras rengėjai?

Vokiečių Išlygos Europai

Vienas iš vokiečių laikraščių Šveicarijoje (Zurich), — „Neue Zuercher Zeitung“ išspausdino straipsnį, kuris buk esąs vokiečių valdžios inkvėptas ir plačiai išdėsto, ant kokių išlygų esą galėtų Vokietija su kitomis Europos valstijoms taikintis. Ir taip:

Belgijos karalystė esą turi būti vėl atsteigta, tikslai su tam tikrais vokiečių naudai išsiderėjimais.

Nuo Francijos nebus atkirsta žemių ir prie vokiečių prijungta.

Lenkija turėsianti būti atskirta nuo Rusijos ir paversta į atskirą karalystę, kurią valdysiąs koks nors vokiečių karalaitis.

Vokietijai turi būti sugrąžintos visos jos kolonijos.

Rusija turinti išmokėti Vokietijai inkašėjų (indemnity) apie 18,000,000 frankų (\$3,600,000), kuri suma turėsianti būti pavaldale pervedimo vokiečiams tos skolos, kokią rusai yra kalti francuzams.

Per tam tikrą keletą metų Belgija turėsianti mokėti vokiečiams kontribuciją, maždaug po tiek, po kiek Belgija ikišioliai kasmet išleisdavo užlaikymui savo militariškų (kareiviškų) įstaigų.

Panašios kontribucijos vokiečiai reikalaušią iš Rusijos ar iš Lenkijos. Šitas punktas dar neaiškus.

Ar Belgijai taptų visa žemė sugrąžinta, to nepasakytą; tas tik šitose išlygose paminėta, kad Vokietija užlaikysianti Belgijoje savo kariūmenę ikitol, kol belgai neišbaigs mokėti kontribucijos. Prie to, vokiečiai dabosia, kad ateityje Belgija nesusidraugautų su Anglija bei su Francija; tam tikslui Vokietija prisiversianti Belgiją padaryti tarpe jų dviejų tam tikras sutartis arba net paimsianti iš Belgijos tam tikrus „užstatus“, — po žodžiu „užstatus“ yra suprantamas vokiečių noras pasilaikyti Meuse tvirtoves.

Tai ir viskas. Rodo tų „išlygų“ susstatymas ne iš pačios Vokietijos paeina, vienok turi savo svarbą, nes parodo, ką vokiečių spanda budavoja net Šveicarijoje tuodama. Tarpe tų „išlygų“ nieko nėra minima apie vokiečių užimtąją Lietuvą ir Latviją. Gali but, kad vokiečių žurnalai tiek toli „apšviesti“, kad šitas dvi šalis skaito esančias tik Lenkijos pavietais, kurie mat vistiek Vokietijos karaliukui pateks. O gal vokiečių laikraštija skaito Lietuvą ir Latviją tokiu kaspniu, kurį jau šimtai metų atgal tentonai križėiviai pradėjo ryti, o dabar kaizeris-vyskupas Vilhelmas užbaigė jį nuryti, ir jis, tas kaspnis, nuėjo taip toli į vokiečių militarišką pilvą, kad apie jo atrijimą vokiečių laikraščiams net puodėmė kalbėti....

Kregždunaitis.

Delko Musų Biznieriams Nesiseka

Rašytojai rašo ir kalbėtojai kalba apie mus vargus ir nelaimes, apie sunkius darbus ir tt. Ypatingai nekurius mus kalbėtojai šiame laike omė raginti lietuvius griebtis už pramonės už prekybos. Todel ir aš bandysiu tame klausime išreikšti savo nuomonę, apie nekurius lietuvius pramonininkus - verteivas. Išreikšiu nuomonę užklaudamas jų ar tai jie imas už nesavo darbo, arba nenori atlikti, taip kaip pridėrėtu.

Mūs pramonininkas visko trumpa: ir prekių ir pinigų, o kās svarbiausia, prielankumo, mandagumo, doros ir švarumo. Pirmuosius du dalyku sunku ingyti, bet pastaruosius lengva, tik reikia norėti.

Pereitais metais man teko atsilankyti nekuriuose lietuviams apgyventuose miesteliuose, kuriuose randasi keletas krautuvninkų kur turėjan progą prisiziūrėti. Pas mus yra sakoma: „galiu but šiaucium, kriaucium, muzikantu, galiu anglis kasti, pečių kuryti, man viskas vistiek.“ Ir musų krautuvninkai veik viską taip ir daro.

Delei aiškumo privesime pavyzdžius. Štai Jonas ar Jurgis per keletą metų dirbo prie pečiaus. Dirbo sunkiai, sutalpė keletą skatikų ir surinkęs keletą šimtų dolarių nieko nesiklaudamas uždeda taip vadinamą biznį — atidaro krautuvėlė kokią jam patinka, na, sakysime kadir resto raeiją. Na, kaip jau paprasta, tuoj atspausdina plakatus — išmėto. Žmogus pamatęs tokį plakatą ar reikia ar nereikia, imi ir nueini pasižiūrėti. Paskui pasižadi buti jo „kostumierium“ ir taip toliau Bet štai pradėdi vo restorantikas labai myli savo vaikus. Štai jo visa šeimyna tankiaus lankytis, pastebi, kad ta sau restoracijoje, — vaikai, šuva, katė ir tt. Tas butų nieko, bet štai vaikai žaidžia, jie sutrukdavo valgi, o paskui vėl pažiūrėjus j juos nesinori daugiau valgyti. Vienas vaikas purvinas, basas, žinda šmotą „balionės“ po nose žvakė. O, ir pats „bosas“ ne švaresnis, — pats neapsiskutęs degtine dvokia. Ką jau kalbėti apie kitus dalykus — kampuose nešvaru, stalai kas-žin kada mazgoti, o apie valgi jau visai ir kalbėti nėra ką. Na, o dar prie to pridėkime bambatierius, blakes, musų debesis, tai ir bus pilna restoracijos regykla.

Dabar kila klausimas kam bus malonu į tokią restoraciją užėiti. Juk kas kartą ten bus — tas antru kart neužėis. O žmogelis bėdavoja, kam jį taubiečiai netermina, kad biznis neina. Ir kaip gali eiti, jei restoracijoje nėra švarumo?

Tai pavyzdys, panašių kuriam yra tuksantčiai. Rodos švara ir mandagumas nieko neprekiuoja, reikia tik biskį pasidarbuoti, o tas yra kuone svarbiausiu įrankiu „kostumierį“ pritrunkt.

Taigi eidami pramonėn reikia nors kiek pasimokyti, prasilavinėti, pasižiūrėti kaip kiti daro, kad paskui nebėdavoti. Taigi prakalbininkai turėtų atkreipti žmonių domą į tai.

J. Žukauskas.

Po kareli.

— Ar pastebėjai, kad po kiekvienos karės atsiranda daug poetų; poezijos kilimas.

— Tas tiesa. Tai vis karės baisenybės.

M. MOREJUS.

JUOKAŽAISLĖ VIENOJE VEIKSMĖJE.

Sulietuvino P. N.

(Tąsa.)

Marytė. (taip pat šypsodamasi ir galvą palenkdamą). — Labą rytą.

Vaistaitis. (Jonukui). — Čia visai ne jokia panelė. (Marytei). Na, eik gi!

Marytė. — Jei tik ponas norėtum manęs išklaudyti....

Vaistaitis. — Aš klausau vien tik pirkėjų. Na, gana tuščiai būrą aušinti.

Marytė. (eidama laukan). — Kaip tas viskas labai negerai. Aš maniau, kad aptiekose mandagiau apsieina.

Vaistaitis. — Na, jau gana, gana. Sakau, nestoviniuk ten pas duris. (Marytė išėina uždarydama duris).

SCĖNA III.

Vaistaitis ir Jonukas.

Vaistaitis. — Savo gyvenime matau tokią jauną nenaudėlę.

Jonukas. — Pas mus niekad nestokuoja nenaudėlių...

Vaistaitis. — Taip, daugeliu niekad nestokuoja aitrumo... Aš manau, tu mane supranti (mirkčioja viena akia).

Jonukas. — Nevisai ponas Vaistaiti.

Vaistaitis. — Eik jau eik. Kiek laiko?

Jonukas. — Aš... aš ponas ištikro truputį susivėlinau į darbą, bet tai atsitiko su manim pirmu kart kaip aš pas Jumi esu mokiniu.

Vaistaitis. — Dabar jau vienuolika, o tu turėjai ateiti ant dešimties.

Jonukas. — Už tai aš ant visos valandos pasiliksiu vaistinyčioje vakare, juk tai vis vien.

Vaistaitis. — Tai delto, kad man gėdą daryti. Tu manai, kad man mažai išlaidų.

Jonukas. — Na, tai gerai; aš rytoj ateisiu visa valanda ankščiau paskirto laiko.

Vaistaitis. — O pirkėjai ar irgi ateis visa valanda ankščiau del tavęs? Tu ateisi tuomet, kuomet nei gyva dvasia neatėina į vaistingę, ir aš už tave dirbsiu.

Jonukas. — Aš labai gailiuosi, kad taip atsitiko.

Vaistaitis. — Ir tai atsitiko tuomet, kuomet buvo daugiausiai pirkėjų.

Jonukas. — Argi taip daug žmonių buvo šiandien rytmetyje?

Vaistaitis. — Net du buvo. (Rodo į barelį) Ten rasi dvi receptų kopijas.

Jonukas. (Užjėjęs už barelio). — Gerai! Aš tuoj viską išrašysiu į kasos kningas. Bet kas čia? (nusistebi). Argi čionai už piliules neužmokėjo.

Vaistaitis. — Ne! Tai gyduolės ponui žandarų viršininkui. Užrašyk jam.

Jonukas. — O kito kur? Ar už visumą užmokėta?

Vaistaitis. (užsirukęs). — Taip, užmokėta. Buvo tokia daug-kalbanti moteris, kuri net man pasakė, kad ji gyduolės ima del sunaus, kad išgydyti nuo tėvo ingimtą ligą. Tai žmonės! Jie mano, kad už jų 20 kapeikų man smagu išklaudyti pasakas apie jų tėvus ir sunus.

Jonukas. — Ar girdite?

Vaistaitis. — Ko reikia?

Jonukas. (Žiūrėdamas tarp gyduolių bonkučių). — Gyduolių truksta.

Vaistaitis. — Klysti tamista. Tik geriau žiūrėk ir persifikrinsi, kad turi po nose du receptus. Matyt dar neišsimiegojęs. Prasiirink geriau akis.

Jonukas. — Atleiskite, bet čia turi būti daugiau negu du receptai.

Vaistaitis. — Kodel?

Jonukas. — Deltō, kad čionai (rodo į stalą šalip barelio) turėjo buti bonkutė su chloral-hydratum ir morfijumi. Juos aš vakar čia palikau.

Vaistaitis. — Kur? Čia?

Jonukas. (Barkšteles bonkute į stalą). — Štai, šičia.

Vaistaitis. (Pasidėdamas cigarą). — Ką tu čia niekus kalbi. Aš šiandien pardučiau vismuto bonkutę.

(Toliaus bus).

D-RAS. E. ŽOZANAS.

MOTERIS

JOS GYVENMO SRYTTIS IR JOS PASLAPTIS

(Tąsa).

ra jokia liga, bet tik naturalis kiekvienos moteries apsiereikimas. Gerai apsiereikusi ir gerai tekanti menstruacija yra aiškiau siu priparodymu, kad mergina (ar moteris) yra sveika; pasibaigus menstruacijai ji dar labiau jausis sveikesnė. Vienok neįurint į tai, veik visuomet moteris laike menstruacijos kiek biskį išėina iš paprastos iygsvaros. Tuomet jų veido išvaizda darosi truputį kifokia, po akimis pasirodo žymūs ritiniai, akis pasidaro tamsesnėmis, tamsiau žiba. Tulame laipsnyje teisinga ta nuomonė, kad sveika moteriškė menstruacijos laike pasidaro gražesne.

Jeigu normališkai eina menstruacija, tai moteries budas gana dikėiai pasikeičia; ji pasidaro labiau užsimąšėiusi, nuliudusi, o kartais visai atbulai — ji pasidaro labai linksma, gyva. Laike menstruacijos ji daug greičia pasiduoda kieno nors intekmei. Laike menstruacijos moteris labai užsinori tokio ar kitokio valgio, kurio pirmiau ji ne labai mėgdavo. Tuomet moteris labiau palinkusi prie užgaidų arba kaprizų.

Kad jau moteries kuno organizmas laike menstruacijos labiau pasiduoda kokiai nors išlaukinei intekmei, tai tuomi lengvai galima išaiškinti, kodėl tuomet moteris greičiausiai apserga. Ypatingai laike menstruacijų, o ypač laike pirmosios, reikia labai sergėtis nuo persišaldymo. Tuom laiku persišaldymas gali sunaikinti moteries sveikatą ir suardyti jos laimę.

Deltō kad menstruacija turi labai didelę reikšmę ant viso moteries kuno organizmo apskritai ir ant lytiškųjų organų išimtinai, tai laike jos, moteris turi labai prisilaikyti higieniškų reikalavimų ir tam tikros dietos (valgio), kurią pataria gydytojai.

Pirmiausiai reikia pastebėti, kad laike menstruacijos moteriškė turi saugoties visko to, kas priverčia kraują atitekėti į lytiškuosius organus, ir tuomi patim trukdyti normališkan menstruacijos tekėjimą. Smarkus pasivaikščiojimas, šokiai, bėginėjimas, jodymas, važinėjimas ant velosipedo (baisikelio) turi butinai but uždrausta laike visos menstruacijos. Jeigu į tai nieko nepaisoma, tai gali atsitikti taip, kad gali mėnesinis ištėkėjimas užsitesti, o nuo to nustoja gana daug kraujo; kartais vėl gali patikti uždegimas vieno ar kito lytiškojo organo. Ypač reikia sergėtis persišaldymo.

Apskritai imant menstruacijų ilgumas pas sveikas moteris buna vienodas. Bet pas įvairio sudėjimo ir įvairio budo moteris ilgumas buna įvairus. Apskritai imant, menstruacijos tęsiasi nuo 3 iki 5 dienų, bet buna atsitikimai, kuomet menstruacija tęsiasi net per 8 dienas.

Pilnos riebios moteris sulyginamai mažai nustoja kraujo, išdžiuvusios moteris daugiau nustoja kraujo, o nerviškosios labai daug. Darbščios ir su ramiu budu gyvenančios kaimė moteris mažiau nustoja kraujo laike menstruacijų, negu gyvenančios mieste ir valgančios parinktus valgius ir vedančios tokį gyvenimą, kuris žadina nervus.

Vardas „mėnesinės“ paeina nuo to, kad jos, menstruacijos, buna kas mėnuo. Ir ištikrųjų pas nekurius moteris menstruacijos visuomet atsikartoja vienoje ir to pat mėnesio skaitlinėje. Pas kitas gi moteris menstruacijos susivėlina ant 2—3 dienų. Bet yra moteris, pas kurias menstruacijos atsikartoja į kiekvienas 24, 20 ir net kartais į 15 dienų.

Menstruacijos nebuna laike neštumo. Menstruacijų periodas tęsiasi ligi 45—50 metų moteries amžiaus. Vienok kaip didumas kraujo ištėkančio laike menstruacijų, kaip jų periodiškumas, taip ir menstruacijų nustojimas buna įvairus pas įvairias moteris. Yra atsitikimai kuomet moteris nustojo menstruaciją laike 25—30 amžiaus metų, bet apskritai imant, menstruacijos sustoja, kuomet moteriai sukanka 40—50 amžiaus metų. Moteriškė gali buti apvaisinta tik tame periode, kuomet pas ją nebuna

(Toliaus bus.)

SEZONINĖ.

Sniegulėliai balti,
Tyri, gražūs, šalti,
Mano mėgiamieji.

Smagu juos regėti,
Norėčiau girdėti,
Kai krinta lengvieji!

Saldžiai atsidusdams,
Širdy džiangsmą jusdams,
Mėgiu jų žiūrėti!...

Nunai sužavėtas...
Ašarų perspėtas —
Imu inkalbėti:

Lėkite, mielieji,
Kur laukai... tuštieji
Iš didžios augštybės.

Pilką — baltai dengkit,
Spindėt pasistengkit
Žvaigždžiams ramybės.

V. K.—lis.

(„Rygos Garsas.“)

Yuan Ši-Kajus

Visiems rodosi žinoma, kad Činų respublika virto į imperiją. Todėl neprošalį bus mums pakalbėti kaip paprastas činietis Yuan-Ši-Kajus tapo imperatoriui didžiausios pasaulyje imperijos.

Jei prisizūrėti į Činų judėjimą laike pastarųjų 15 metų, galima tankiai sutikti Yuan-Ši-Kajaus vardą. Pats Yuan-Ši-Kajus — tai tikras činietis ir vargiai jis būtų galėjęs pakilti, jei būtų viešpatavęs Madžurų dinastija.

Laike japonų su Činiais karės (1894 m.) jis buvo komisoriui Činuose. Jis iš činų nepasisekimų gerai pasimokino. Jau tuomet jis dideliu darbininkų činų-reformistų partijoje, bet stebėtiniausia tas, kaip jis išliko gyvu, kuomet daugelį jo sandrangų valdininkų likosi nukirstos galvos. Tai vien jau tik tą reikią palaikyti dideliu pasisekimu.

1895 jį jau mes matome Šan-Duna gubernatoriui. Čionai jis suorganizuoja činų armiją ant europiško kurpalo. Čia jis prisideda prie sankalbio su imperatoriui Guan-Gai prieš imperatoriene. Bet jis apsikaitliuoja, kad tai nepatogus laikas, prieš pat sankalbio išpildymą, jis išduoda savo bendrus sankalbininkus. Visi mandarinai jo bendrai likosi mirčiai nubausti, o pats Yuan-Ši-Kajus užima įžymią vietą Vice-Karaliaus.

Reformų reikalautojai, konstitucionalistai ir reakcionieriai — visi lygiai buvo geri Yuan-Ši-Kajui, nes per juos jis galėjo daryti savo karjerą. Kuomet Kantono vice-karalius Tzen-čen-Chinas sumanė kovoti su galva imperatoriškos šeimos ir galva visų ne-naudėlių, su galinguoju princu Ciuu, tuomet Yuan-Ši-Kajus išliuosuoja savo didžiausią priešą, nors jam ir prisieina panaudoti visokias melagystes. Del to tai jis užsitarnavo iš sosto didžiausią užsitikėjimą. Toliau budu Yuan-Ši-Kajaus karjera visokiomis neteisybėmis vis kilo augštyti. Po to jis nusikarsto į savo provinciją, kur jau jo buvo europiškai suorganizuota kariūmenė ir varo visokias intrigas. Jis nepraleidavo nei vienos progos ir kur tik galėdavo visas mažesnius valdininkų vietas visuomet apsidindavo savo šalininkais. Ir apskritai sos to kritiškose valandose, jis pasirodydavo reikalingiausiu žmogumi.

Po bokserų sukilimo, į kurį buvo įsimaišę daugelis princų, Yuan-Ši-Kajus visai neįsimaišė. Kuomet buvo reikalas tarties su Eu-

ropos valstybėmis, vėl Yuan-Ši-Kajus lošė žymią rolę. Taigi laike revoliucijos 1907 metais jis vėl buvo nuskirtas Rodos nariu ir prezidentu Vai-bi-bu (prezidentu ministerijos užrubežinių dalykų). Indomu tas, kad Yuan-Ši-Kajus darydamas sau karjera, visuomet stengdavosi savo pusėje palaikyti spaudą.

Reformų reikaluose jis atsižymėdavo dideliu nepastovumu, bet visuomet taip puikiai mokėdavo užmaskuoti savo veikimą, kad liaudis niekaip negalėdavo pastebėti. Bet kaip jis nei elgdavosi kaip nei maskuodavosi, koki urėdą jis nei užimdavo, visuomet jis oficiališkai skaitydavosi europiškų reformų šalininku.

Jojo kariūmenę mokino japoniškai ir vokiškai instruktoriai. Jis buvo labai didelis geležkelių budavojimo šalininkas. Tiesą pasakius jis taip pat mylėjo steigti naujas mokyklas ir tt.

Laike rusų-japoniškosios karės Yuan-Ši-Kajus dalyvavo komisijoje surėdymui konstitucijinių įstatymų. Jis reformavo ir činų policiją ir labai kovojo prieš opiumo rukymą. Bet kuomet 1907 metais paėmė viršū reakcionieriai, tai Yuan-Ši-Kajus pasidarė pirmutiniu reakcionieriumi. Jis netikėtai pamiršo apie tai, kas yra konstitucija, bet ir sosto prašė, kad sulaukėtų nuo per didelių permainų ir paliepė savo urėdininkams sustabdyti visokias naujas reformas. Savo gi senam priešui draugui jis skundėsi prieš europiečių veikimą ir prieš nenaudėlius revoliucionierius.

Bet visgi tame visame Yuan-Ši-Kajus matė, kad monarchija labai nusilpnėjo ir delto tai savo laiku jis prisidėjo prie laisvės šalininkų. Savo valdyme jis yra baisesis žiaurus. Galime kaip pavyzdį jo žiaurumo priversti sekančių atsitikimą. Jo pati 1901 metuose apgavo su koku tai činū. Tuomet jis savo pačios melužini nukirto galvą, kurią kruviną pasiuntė savo pačiai. Taip pat jis jai pasiuntė gražų laišką su aukštinėmis raidėmis, kuriame jai liepiama nusinuodinti.

Taip gyvendamas tarp baimės nustoti savo galvos ir nuimėdamas kitų galvas, jis pastojio vyriausiu Činų imperijos ministru. Taigi tarp tokių aplinkybių jis liko činų prezidentu. Čia vėl prisidėjo jo begalinės intrigos, begalinis darbštumas, kad su drutinti savo valdžią. Tas jam pasisekė. Činų respublika griuvo. Yuan-Ši-Kajus liko imperatoriui ir valdytoju 400 milijonų pavaldinių.

Iš įvairių šaltinių surinko X.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Edgewateriečiui ir Nariui. Delei tokių menų dalykų neapsimoka polemizuoti; tą ir Jūs pripažįstate. Vėlik ir tą vietą parašyti kitą kokią nors žinutę. Bereikalingas būtų laikraštyje vietos užėmimas. Laiksime iš Jūs šiaip ne polemiskų žinutė.

J. Žukauskas. Su mielu noru sunaudotume Jūsų žinutę, bet pereitame N tilpo plati korespondencija apie tą pat dalyką. Neapsimoka kartoti. Meldžiame tankiau mums rašinėti.

A. A. T.—čia. Jūsų feljetonas „Gabus“ tilpo NS. Rašydami nekartokite minčių ir nesigailkite popieriaus. Meldžiame daugiau. Rašykite ir žinutes.

V. Stankevičius, Kaimo Vaikas, P.—S. Jūsų rašteliai tilps kitame N. Labai ačiū. Meldžiame daugiau.

Pra.—tis. Tamista perdaug ištesiate savo raštą. Paskui smulkiai aprašinėjate mažmožius, o svarbesnius dalykus vos suminite. Negalėsime sunaudoti.

Ten Buves. Jūsų raštelio negalime perskaityti, net nežinome apie ką rašote. Rašyti pašėliu negalima — išsitrina; paskui kam taip sulieja viską kruvon. Netilps.

A.L.T.S. REIKALAI

Pirmininkas. — R. Karuža, 281 Richmond St., Philadelphia, Pa. Jo draugas. — J. V. Liutkauskas, 164 So. 4th St., Brooklyn, N. Y. Susin. Sekr. — Dr. E. G. Klimas, Philadelphia Hospital, Phila., Pa. Fin. Sekr. — J. O. Širvydas. Išdininkas. — M. W. Bush, 109 So. 5th Str., Brooklyn, N. Y. KOMITETO NARIAI: — Dr. A. Bacevičius, 161 Franklin St., Elizabeth, N. J. Inž. M. J. Vinkaitis, 207 W. 109th St., New York, N. Y. PROGRAMOS KOMISIJA: — Dr. J. Šliupas, 1419 No. Main Av., Scranton, Pa. J. Chmielianskas, 3249 So. Morgan St., Chicago, Ill. J. O. Širvydas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

KAS TAI YRA AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SANDARA.

ALTS. — tai organizacija, suverta, kad atsiekti tautininkų-lietuvii susivienijimą. Klerikalai turi savo organizacijas, — socialistai — irgi. Mes, tautininkai, kurie auklėjame savyje už visus prakilnesnį troškimą — savo tautiškos garbės, savo lietuviškos sielos atgavimą, — savo Tėvynės-Lietuvos iš pelenų pakėlimą, — mes, tautininkai, kad tuos tikslus atsiekus, — neturėjom tikamos organizacijos.

ALTS. užpildė tą spragą. Jos priglobstyje lietuviai galės išvien tautiškoje dirvoje darbuotis, — šviestis, — savo viešais reikalais pasekmingai rūpintis, — žodžiu, — tą darbą varyti, — kur vieno žmogaus pastangų neužtenka, — kur visiems reikia vienytis.

ALT-SANDAROS PLATFORMA. Philadelphiajos susivaziavimu priimta:

1). Pirmiausia, augščiau ir vadovaujančių mūsų sriovių idealu yra lietuvių, t. y. tautiško savastovumo palaikymas ir ėjimas prie plačiausios demokratybės principų. Per visus laikus toji idėja lietuviuose gyvavo. „Aušros“ ir „Varpo“ laikuose ji reiškiama ištryško, gi Vilniaus seime 1905 m. apsirėiškė konkrečiai tokioje formoje, kokią apilnkybės daleido.

2). Turėdami omenyje mūsų tautos savastovumą, mes eisime visais tinkamais keliais, kurie veda prie etnografinės Lietuvos neprigulmės, kur mūsų tauta galėtų liuosai plėtotis ir pilnai apiekti savo gyvenimą ir iš kur galėtų spinduliuoti tyros lietuvių ir demokratijos dvasia ir visos lietuvių tautos daleles išblaškytas po visą pasaulį.

3) Neprigulmėms nuo mūsų aplinkybėms nedaleidus tojo idealo atsiekti, mes naudosis kiekvienu momentu, kiekviena aplinkybe, kad išgauti Lietuvai kuoplačiausią liuosybę, kol nedasiek sime galimumo, kad pati tauta apsispręstų kaip ji turi valdytis ir tvarkytis.

4). Turėdami omenyje faktą, kad mūsų tautos žmonės išpažįsta įvairius tikėjimus, mes tautininkai-demokratai pagerbdami kiekvieną tikėjimą, išreiškiamie visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumą.

5). Ant politikos lauko mūsų sriovs dirbdama, pirmiausiai rūpintis savo narius ir abelnai lietuvius vesti į plačiausios demokratijos obalsius bei kuoplačiausį ir išmintingą supratimą lietuvių tautiškos ir tarptautiškos politikos. Lietuvos politikos mūsų sriovės stovės arčiausiai prie Lietuvos demokratinių sriovių, kurios kovoja už Lietuvos Autonomiją ar laiko sąlygomis pasiekiamą liuosybę. Čionai Amerikoje kiekvienam nariui bus palikta individuališka liuosybė bile kurion politiskon partijon aktyviškai prigulė-

ti. Tiktai bus ypatinga svarba dedama, kad čionai apsigyvenę lietuviai stengtųsi ingyti pilietystės teises ir nurodinės tas lietuvių organizacijas, kurios pilietystės ingijimu rūpinasi.

Tai pamatiniai principai vidurinės sriovės platformos.

Negalima jais, žinoma, visko uždengti. Vienas dalykas, tačiau čion aiškus, — tas, kas mum svarbiausia rūpi: tautos, — lietuvių palaikymas. Tame mūsų organizacijai lemta daug atsiekti, — ir štai kaip ji darbuosis.

KO ALTS. NORI.

1. Sutraukti visus Amerikos lietuvius-tautininkus į kruvą, — į bendrą tautišką veikimą.

2. Gelbėti mūsų draugystės, organizacijoms jų plėtojimesi, augime — gyvenime.

3. Tvarkyti ir lengvinti lietuvių-ateivių gyvenimą Amerikoje.

4. Šviesti mūsų žmones.

5. Plėtoti mūsų žmonėse tautiškos idealus.

6. Turėti Centralinį Fondą, apirpinimui įvairių lietuvių viešų, tautiško reikalų.

Kaip ALTS. MĀNO SAVO TIKSLUS ATSIEKTI.

1. (a) Tveriant iš prielankių žmonių ALTS. kuopas.

(b) Kviečiant visas tautiškas organizacijas: — draugystes, klubus, — rašyti prie A. L. T. S., kaip josios autonomiškos kuopos, kame jų organizacijų paprastas gyvenimas niekuomi nebutų varžomas, nei kliudomas, tik vyriausios programos prisilaikant.

2. Rengiant ir teikiant priklausantiems tikrai geras, užimančias prelekeijas, su tam tikrais paveiklais, bent keletą kartų į metus, kuomi draugystės galėtų pasinaudoti, kad parengus vakarus su agitacija už savo reikalus.

3. (a) Paimant į savo rankas lietuvių-ateivių reikalus — per įsteigimą Bostone, New Yorke, Philadelphiajos ir Baltimorėj imigrantų namų.

(b) Įsteigiant Centralį Darbo Biurą su šakomis didesniuose Amerikos lietuvių centruose, kad mūsų žmonės, be sunkumo, galėtų rasti sau tinkamą darbą.

(c) Įsteigiant Prieglaudus Našlaičių ir Senelių Namus.

4. (a) Įsteigiant Anglų Kalbos ir Amatų Mokyklą, su mokinimu per laiškus (kaip amerikonių International Correspondence School, University of Chicago Correspondence School, Univ. of Wisconsin Corresp. Sch. — ir k.)

(b) Uždedant vakarinius lietuvių kalbos kursus vaikams ir suaugusiam jaunimui.

5. (a) Įsteigiant Organą — Laikraštį, kuris būtų vestas grynoji tautiškoji dvasioje ir rūpinęsi mūsų žmonėse tautiško susipratimo plėtojimu.

(b) Išleidžiant sistematiškai visokius naudingus spausdinius bei raštus, kaip mokliškai-kulturinio, taip ir politiškai-tautinio turinio.

6. Nustatant nuolatinį mokėstį — 5c. mėnesiui nuo nario, — kurį draugystės-kuopos, priklausanti pri ALTS., rinktų savo susirinkimuose ir siųstų į ALTS. Centro Išdą.

KOKIOS BUS PASEKMĖS ALT S. VEIKIMO.

1. Susidarys iš tautininkų viena milžiniška, savo aiškis tautiškaipolitiškus tikslus turinti visuomenė.

2. Mūsų draugystės, kurios draug bus ALTS. kuopoms, labiau sutvarkys savo autonomišką gyvenimą, užleidžiant Sandarai

vietą rūpintis viešais dalykais, ir tuo pasekmingiau besirūpinant savo naminiams reikalais.

3. Pasilengvys mūsų žmonių-ateivių gyvenimas; mažiau vargo bus patiriama pradžioj Amerikoje apsigyvenimo; greičiau bus ingijami darbai, — ir laimingiau gyvenimas plėtosis.

4. Mūsų žmonės, laikui bėgant ingys sau didesnį apšvietą; mūsų jaunuoliai, lengvu, priėmamu būdu, apturės mokslą, reikalingą geresnio gyvenimo užtikrinimui, kuomi tuo pasekmingiau bus atsiekti praktiško gyvenimo tikslai.

5. Mūsų žmonės, prakilnuose tautiškuose idealuose išauklėti, daugiau galės atsverti mūsų tautiškuose gyvenime, priversdami tuomi visas kitas mūsų srioves prie tvarkos ir reikalingos vienybės.

6. Amerikos lietuviai turės Centralį Fondą, kuris rems visus naudingus mūsų viešus reikalus, kas prašalins iš mūsų viešojo gyvenimo daug skausmų ir kančių klančių iš priežasties mūsų viešame gyvenime nerangumo ir apsilėdimo.

Tą viską ALTS. atsiekus, — išnyks iš lietuvių tarpo vaidai, nesutikimai, barmiai — mūsų tautos ir nesupratimo vaisiai, — ir prasidės naujas, laimingas, turingas tautiškas gyvenimas. Amerikos lietuviai, tuomet, sudarys iš savės Lietuvai puikiausią rezervą, — iš kur plauks Lietuvai nesuvarotos atsigimimo syvos. Ir mūsų tauta, atgaivinta ir sustiprinta, vėl užims žmonijoje tą prakilnią vietą, kokią anomet laikė — Gedimino, Keistučio — Vytauto laikuose!

Kad tą atsiekus, Broliai, — nesigailėkim 5c. mėnesiui, — spieskimės į Sandaros priglobstį! Į Jus kalbu — mūsų klubai, draugystės, organizacijos! Stokit į ALTS. eiles, kaip josios kuopos! Milžinišką darbą atliksim drauge! Lietuviai, — parodykit, kad Jūsų mūsų didvyrių kraujas plaukia, kad Jūsų sielos mūsų prabėję prakilnus idealai slepiasi!

Į darbą, — Broliai — Lietuviai!!!

Romanas Karuža.

ALTS. Pirmininkas.

ANT SANDAROS LAUKO.

Garbus Tautiečiai: —

Pristodamas prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, prisiumėnu už visus metus mokėstį — 60c Užsimoku kaip pavienis (Pasi-stengkite ir kuopą suorganizuoti. — Red.) Nevertas bučiau tautiečių vadintis, jei tų keleto centų neįstengčiau užsimokėti ir prigulėti kiekvienam lietuviui.

Su tėvynaiška meile,
Jonas Skinderis,
321 No. 6th Str., Clinton, Ind.

New Haven, Conn. — 30 d. sausio oras buvo nešaltas, biske-ly linojo; daugumas žmonių stovėjo tlapdurinose, nedrįso eiti ant drėgno oro. Vienas lietuvis, eidamas gatve kur lietuvių apgyventa, prabilo šiaip: „Lietuviai, ar jūs nežinote, kad šiandien Keistučio Klube tveriasi Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopa. Kas pirmas bus iš jūsų?“ Ant tų žodžių tuoj subėgo būrelis jaunų vyrų, vaikinių, merginų ir moterų. — Viso 25 ypato, ir išgirdę dalyką apie ką einasi, visi prisirašė, užsimokėjo mėnesines mokėstis ir išrinko pilną kuopos valdybą: pirm sėdis, M. J. Vokietaitis, jo pagalbininkas P. Cibulskas, Užrašų raštininkas J. Butkus; finansų raštininkas, P. Juozumas; kasie-rius, J. Vaitkevičius. Organizatorius K. Makarevičius. Kadan-

gi žmonės puolėsi prie Am. Liet. Taut. Sandaros, kaip musės prie medaus, tai kuopa nutarė pinigų i savaitės laiką. Musų organizatorius davė savo žodį, kad jis i mėnesio laiką prirašys 500 narių. Parodykim, vyrai, ką mes tautiečiai galim! Musų kuopa patarė ir kitų miestu lietuviams pradėti Am. Liet. Taut. Sandaros kuopas tvirti. Matysite, kad nariai patis pasisiūlo, nespėsite nei rašyti jų.

J. Butkus.

Redakcija. — New Haveno vien tautių kuopa gauna iš eilės 10-tą No. Amerikos Lietuvių Tautinėje Sandaroje.

T. M. D. REIKALAI

T. M. D. VIRŠININKŲ ADRESAI: Prezidentas — Dr. A. J. Zimontas, 3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill. Vice-Prezid. — D. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt Str., Chicago, Ill. Sekretorius — J. Zemantauskas, 797 Bank Str., Waterbury, Conn. Išdininkas — A. J. Povilaika, 804 Bank Str., Waterbury, Conn. Knigininkas — M. J. Damijonaitis, 901 W. 33rd Str., Chicago, Ill. LITERATISKASIS KOMITETAS: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill. J. O. Širvydas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. V. K. Račkauskas, 307 W. 30th Str., New York, N. Y.

TMD NARIAMS GRAŽUS PAVYZDIS.

28-toj TMD. kuopoj Chicagoje, yra išrinkta p-lė B. Žilvičiūtė už organizatorką. P-ne Žilvičiūtė, anaip toki, neapvykė savo kuopos — ji davė net pavyzdį visiems TMD. nariams. Ji viename vakare pereitų metų prirašė 36 naujus narius prie TMD.

Už tokį jos darbštumą ji laimėjo gerą dovaną, nes C. V. suteikė jai vieną egzempliorių su kietais viršais V. Kudirkos raštų, ir p. Balučio žemlapį.

Pabaigoje pereitų metų buvo pagarsintas nariams trumpas kon- testas gavimui naujų narių. Šiuose kontestuose ėmė dalyvauja nemažas skaitlius narių. Jie beveik visi laimėjo dovanas Balučio žemlapį, bet p-lė Žilvičiūtė visus perviršiję gavime naujų narių ir todėl ji padarė sunkiai sumušamą rekordą.

Tai puikus mums visiems pavyzdis.

SPAUZDINIS 22-as „MOTINA.“

Šiomis dienomis bus išsiuntinėta visiems nariams šis naujas veikalas, todėl ant ateinančio mėnesio susirinkimų nariai gaus vėl po knygą. „Motina“ turėjo būti jau senai užbaigta, bet spaus-tuvėje pasidarius daug klėblumų nusitęsė biskuti net perilgai. Nariai teikis C. V. atleisti; tai ne buvo jos kaltė suvėlinime šio veikalas.

ORGANO REIKALAS.

Pereitais metais rašiau net kelis kartus, kad visos TMD. kuopos užsiprenumeruotų nors vieną „Vienybę Lietuvnišką“ ant kuopos protokolavo sekretoriaus vardo, o kuopos sekretoriai turi tēmyti organą atidžiai ir kada ten yra kas nors svarbaus rašoma, jie privalo kuopų susirinkimams organą perskaityti. Tuomet nariai turės ko svarstyti ir susirinkimui bus indomesni. Be to kuopų sekretoriai turi buti kuopos korespondentais ir laikas nuo laiko, kas atsitinka kuopoje parašyti į organą. Tas iki šiol buvo nevise kuopose praktikuojama. Todėl atkreipiu į pastarąjį dalyką visų kuopų atidžią. Mes nors sykį turime pradėti šia organizacija indomantis, kaip nariams privalo.

METINĖS MOKESTIS.

TMD. konstitucija reikalauja, kad visų narių mokestis turi būti sumokėtos pradžioje metų, — Sausio mėnesiu.

Todėl visos TMD. kuopos teiksis išrinkti savo narių mokestis už 1916 metus dabar, tai yra sausio mėnesiu. Kurios nesusėjęs tą padaryti, tegul tą padaro kuogreičiausiai. Nes mes tik tokiu būdu galime žinoti, kiek mes turime narių ir todėl pagal to galime spręsti kiek galim tais metais leisti knygų.

Su pagarba,
A. J. Zimontas, TMD. prez.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO.

Glasgow, Skotija. — Savo laiku buvo pranešta organe, kad čia naujai susitvėrė nauja TMD. kuopa. Darbar-gi galime pasigirti, kad ta naujoji kuopa, kuri skaitosi 51 TMD. kuopa, auga ir kyla kaip ant mielių; iš 15 narių į tris mėnesius laiko užaugo ligi 30.

Pradžioje savo gyvavimo kuopa pasirodė gana darbšti, nes vos spėjus susitvarkyti jau rengia prakalbas, žada rengti paskaitas, koncertus ir tt.

Per vieną tam tyčia parengtas prakalbas kuopos sekretorius A. Kraučionas taip mokėjo inkalbinėti žmonėms naudą TMD., kad iš mažo susirinkusių būrelio prisirašė 18 naujų narių.

Taipgi labai ačiū „Šviesos Drstei“, kuri visu kuom pritaria T. M. D. kuopai, ir susirinkimams svetainė duoda uždyką.

Prie darbo Tėvynės Mylėtojai! Yra viltis, kad TMD. pralenks visas Skotijoje gyvuojančias dr-jas.

Pinavijas.

Waterbury, Conn. — 23 Sausio TMD. 5-ta kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą po 881½ Bank st. p. Kudirkos svetainėje. Tai buvo pirmas iš eilės šių metų susirinkimas: Nors ne taip labai skaitlingas, vienok-gi atsilankę buvo apie dvidešimtį narių; toliau tikėtis galima bus ir daugiau. Mes tikimės, kad, anot patarėlis: „Nauja šluota šluoja geriau.“ Taip rasį bus ir su mūsų kuopa, kuri metiniame susirinkime išrinko naują Valdybą ir ta užėmusi savo vietas pasižadėjo rankų nenuleisti. Naujų narių prisirašė du.

Metinės mokestis bus mokamos vasario mėnesiniam susirinkime 27 d. t. y. ketvirtą nedėdienį 2 val. po pietų viršminėtoje svetainėje.

Tą patį vakarą buvo parengtos TMD. 5-tos kp. prakalbos, atminčiai dešimts metų sukakus nuo „Pirmo Lietuvių Seimo Vilniuje“. Kalbėjo p. J. Lutkauskas iš Brooklyno, N. Y. Taipgi buvo pora deklamacijų, kurias atliko p-lė Aldona Alytaitė ir p. K. Balčius. Publikos atsilankė apie 250 ypatų.

Tiek tuom tarpu apie mūsų kp. veikimą.

K—s.

Newark, N. J. — Sausio 24 d. TMD. 41 kp. laikė metinį susirinkimą, kuriame išrinkta šiems metams valdyba: J. Kralikauskas pirmininku, V. K. Podziunas — pagelb., A. Masandukas — Fin. sekr., M. Truska — prot. sekr., K. Kasaitis — kasierium. Visi senieji. T. Truska organizatorium, — naujas.

Buvo skaityta laiškiškai nuo Centro Valdybos; visi atidžiai klausėsi, ypač geriausia patiko laiškas pirm. Dr. Zimonto, kur pabrėžta programos dėl leidimo knygų šiems metams ir prašoma narių prisirašinti naujus narius į TMD. Visi esantieji susirinkime

pakėlimu rankų sutiko prirašyti po vieną naują narį iki ateinančio susirinkimo. Nutarta partraukti nuo kningaus TMD. išleisčių knygų ir pardavinėti laike vakarų ir šiaip atsitikus progai. Nutarta laikyti balių po Velykų; nekurie buvo priešingi, girdi pažemins knopos vardą, bet paaiškėjo, kad kuopa silpna finansiskai, o paprastai baliai yra pelningi, todėl likusis pelnas nuo baliaus bus sumandotas varymui agitacijos už TMD. ir rengimui moksliskų vakarų.

Šis susirinkimas geriausiai pavyko ačiū pirmininkui, kuris moka rimtai klausimus svarstyti. Neprašalį paminėti, kad mūsų kuopoje išrinktas organizatorius (pirmą kartą šioj kp) yra jaunas ir energiškas vaikinąs ir nuo jo daug galima tikėtis.

Mūsų kuopa 1915-tais metais parengė 1 koncertą, 1 paskaitą, 1 prakalbas. Per metų laiką kuopa prirašė naujų narių 18. Viso narių turi 40. Naujiems nariams buvo dalinama kningos „Širdis“ ir Strazdelio raštai. Kaip rodos, labai patiko. Kurie nauji neatėjo ant susirinkimo iš priežasties klaidingų antraščių, kreipkitės prie A. Masanduko, fin. rašt., 187 New York ave., ir atsiimkite kningas. **Narys.**

Beje, susirinkime buvo karštai raginta narius skaityti organą „Vienybė Lietuvninkų.“

Waterbury, Conn. — Sausio 23 d. per TMD. 5-tą kuopą buvo surengtos jubilėjinės prakalbos, atminčiai 1-mo Lietuvių seimo Vilniuje. Kalbėjo p. J. Liutkauskas; prakalba labai nusisekė, kaip jam ir visada. Klausytojų buvo prisirinkus pilna svetainė, veik vien vyrai, nors paprastai

Waterburyje pora metų atgal, lan kydavosi gana skaitlingai ir iš moterių. Kas dabar jas sulaukė, šunku pasakyti, manau — tingėjimas ir apsilėidimas; bet kiti kitaip mano, sako vienos bijo, kad neužsikrėstų „bedievybe“, kitos „susipratėlės“ — tautystė; bet turbūt daugiausia atstumė mūsų gražiąją lytį nuo prakalbų tai mūsų „susipratėlių“ kalbėtojai, kurie pliauškia visokius niekniekius per savo prakalbas, taip kad jau sykį patekęs, tai turi bijoti jų kalbėtojų, ir prakalbų. Štai kad ir paskutinėse prakalbose, pa baigus kalbėti pasipylė juokingi klausimai iš pusės „susipratėlių“, bet kalbėtojas gražiai be piktumo jų karštį apmalšino, na ir dabar vaikščioja nosis nukabėne.

Buvo parinkta aukų L. G. ir A. Fondams. L. G. Fondan surinkta \$30.15, o L. A. Fondan surinkta \$5.00. Vardus aukavusių prisiučiu.

Dzukas.

Amsterdam, N. Y. — Sausio 15 d. TMD. 144 kp. turėjo A. G. R. svetainėje balių, kuriame susirinko į 120 abiejų lyčių jaunimo, Griežtė vietinė D. L. K. Vytauto orkestra, kuri puikiai visus palinksmino. Buvo taipgi skrajojanti krasa; tris nariai aukavo 4-rias kningutes dovanų, toms ypatoms, kurios gaus daugiausiai atviručių. Laimėjo šie: P-lė (ne dažinėjau pavardės) — „Strazdelio Raštus;“ p-lė O. Gudzinskaitė — kningą „Naudingi pamokinimai iš žmonių gyvenimo“ ir „apsyalka apie septynis pakaruoklius;“ p-lė Z. Karbučaitė — kningutę „Kaip apsigyventi ir laimingai gyventi.“ Balius buvo

be svaiganančių gėralų; taigi visi gražiai ir blaivai iki nakties vėlumo pasilinksminę, grįžo namo už ganėdinti. Garbė TMD. kuopėlei už pavyzdingų vakarėlių rengimą.

Roseland, Ill. — TMD. 142 kp. turėjo parengusi vakarą sausio 9 d., 1916, Brolių Strumilų svetainėje. Programas susidėjo iš sekančių dalių: Vaidinta du veikaleliu: „Kurčias Žentas“ ir „Žio plių Jonas“. Prakalbą kalbėjo Dr. A. J. Zimontas ir A. J. Chmieliauskas. Buvo dar deklamacijos, monologas ir muzika. Paskiaus buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Surinkta aukų \$29.00. Pub likos atsilankė nemažai; matyti, atsilankusieji buvo užganėdinti. Kuopai iš to vakaro gryo pelgimą.

Prieš piet.
— Žinote, aš kasdien vis prieš piet einu pasivaikščioti.

— Ar delto, kad apetitą sužadinti?
— Ne. Delto, kad ką nors sukelti, kuris pietus „užpundytų.“

Ar žinote kas bus S. V. prezidentu?
Nežinote. Džiaukitės tautiečiai, džiaukitės klerikalai, prezidentu bus lietuvis p. Ramanauskas. Tai Wilkes Barres socialistai išnominavo, o žinia, kad jie pavarys gerą slaptą agitaciją tai jis bus ir išrinktu.

Valio lietuviai socialistai!

Dizenfekcija.
Ji. — Žinai, Jonuk, sulyg mokslinčių, bučkiai yra pavojingi, nes per juos galima ligomis užsikrėsti.

Jis. — Tai negalimas daiktas. Mūsų bučkiai toki karšti, kad juose turi išnykti visos bacilos.

Tikrumas.
— Mama, mama!
— Ko gi tau reikia?
— Prie ko priklauso mano ausis, ar prie veido ar prie kaklo?
— Aš tavęs nesuprantu.
— Mama, tu sakei, kad tarnaitė man veidą nupraustų, o ji nori nuprausti ir ausis.

Placiai apsišvietus.
Viename susirinkime buvo kalbama apie Orleano hercogą. Viena ponija norėdama švystelti savo protu pasakė:

— Pačio hercogo tai aš nežinau, bet apie jo dukterį Orleano mergelę aš labai daug girdėjau.

Po baliui.
— Persistatyk sau, aš šiandien pasibundu ir matau po mano lova žmogų.
— Tai buvo vagis?
— Ne! Tai buvau aš pats.

Geras išaiškinimas.
— Papa, pasakyk man kas yra sportas?
— Sportas, vaikelai, yra... yra visokis pasilinksminimas, kur galima nusisukti sau sprandą.

Metiniame susirinkime, sausio 9 d., nutarta pakviesti p. St. Šimkų, kad pasakytų prakalbą, kuomet bus renkama aukos nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Kitą sykį bus kviesta kitas kalbėtojas paaiškinimui apie naudą prigulėjimo prie gerų draugijų, ypač prie TMD. Pastaruoju laiku TMD. 144 kuopa pradėjo žymiai darbuotis, — lošti teatrus ir rengti šiaip jau naudingus pasi linksminimus. **Paukštėlis.**

Roseland, Ill. — TMD. 142 kp. turėjo parengusi vakarą sausio 9 d., 1916, Brolių Strumilų svetainėje. Programas susidėjo iš sekančių dalių: Vaidinta du veikaleliu: „Kurčias Žentas“ ir „Žio plių Jonas“. Prakalbą kalbėjo Dr. A. J. Zimontas ir A. J. Chmieliauskas. Buvo dar deklamacijos, monologas ir muzika. Paskiaus buvo renkamos aukos nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Surinkta aukų \$29.00. Pub likos atsilankė nemažai; matyti, atsilankusieji buvo užganėdinti. Kuopai iš to vakaro gryo pelgimą.

ANT istorijos lekcijos.

Mokytojas. — Ir štai pusprotis Neronas paliepė uždegti Romą.
Mokinys. — Kokia nelaimė!
Mokytojas. — Taip, taip, nelaimė. Labai malonu girdėti, kad apgailauji. Bet kasgi daugiausiai nukentėjo nuo tos nelaimės.

Mokinys. — Suprantama, kad apsaugos (inšurins) kompanijos.

Brangu ir pigu.
— Kaip brangiai tamista apiprekiuojate Jusų bučkį.
— Mano vienas bučkis prekiuoja šimta dolariu.

— Na, tai meldžiu man duoti už penkis dolarius dvidešimtą jo dalį.

Moterų taktika.
— Sakyk, Mariute, ar tu ištikro išmylejusi į tą ledų vežėją.
— Ne! Aš vakar priėmiau jo pasiūlimą mane vesti delto, kad norėčiau per jį susipažinti su jo draugu anglių vežiku.

NAUJI RAŠTAI.
Valandėlės. Kwartetas. Muzika Miko Petrausko, eilės Kl. Jurgelionio, išleisto atminčiai bendro ryšio 25-kių metų sukaktuvių dienos gg. Šliupų. Kaina 5c.

KLAIDOS PATAISYMAS.
Mano straipsnyje prie Sarguno „Komentarų“ įšiskverbė klaida. Pasakyta: „mūsų rankose yra dokumentų, kurie tuos žemaitės šmeižikus jiems prideramoje šviesoje parodo“ — Turi būti „šmeižtus.“

A. Rimka.

AUKOS NEW BRITAINIEČIŲ.
Surinktos per p. St. Šimkų prakalboje parengtose SLA. 34 kp. 26 d. sausio, 1916 m.
Jonas Skritulskas — \$50.00
Po \$5.00:
Jonas Jackis, F. Buzinekas, A. Mikalauskas, A. Arzuolaitis V. Drobnis, A. K. Klimas, keliaujantis agentas iš Shenandoah, Pa., p. Daunienė, J. Mikalauskas.

Po \$2.00:
J. Gruštas, A. Selvestravicius, J. Senkus, B. Salaveičikas, J. Gerdaukas, V. Kajačkas, J. Levinskas, P. Montvila, K. Štupis, Just. Poškus, J. Povilionis, K. Mikulskas, J. Arzuolaitis, A. Švirinas, A. Petrauskas, A. Mežlaidis, M. Neimonas, V. Venikaitis, J. Juknailis.

Po \$1.00
J. Mituzas.
Smulkių aukų surinkta — \$6.75.
Viso \$96.75
A. Mikalauskas.

no liko \$43.01. Iš tų pinigų pusė eina naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Tokiu būdu TMD. 142 kp. šiuomi vienu žygiu suteikė \$50.51 aukos nukentėjusiems.

Visiems, kurie darbosvi ir rėmė tą tikslą savo skaitlingu atsilankymu, vardan TMD. 142 kp. tariau širdingą ačiū, už Tėvynės ir apšvietos reikalų atjautimą. Patartina visoms TMD. kuopoms dabar ytin taip pasidaruoti, per tai nemažai sušelpumėm savo brolius.

Metiniame virš minėtos kuopos susirinkime, kuris atsibuvo 16 d. sausio, nutarta vėl parengti balių su teatru ir kitokiais pamarginimais. Dabartiniu laiku TMD. 142-ta kuopa pradėjo žymiai darbuotis rengdama vaidinimo vakarus ir šiaip pasilinksminimus.

Kuopos raštin.
Nuo redak. — Prie korespondencijos buvo pridėta surašas vardų, tų vienučių, kurie aukavo. Bet mes vardus apleidžiame, nes jie vėl reikės atspausdinti, kuomet bus prisijustos aukos.

Aukos L. G. ir A. F.

LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.

Lakšta 56:
Marė Jakučionienė, Brooklyn, N. Y. \$2.00

Brooklyn, N. Y. A. Auguno vestuvėse: K. Vilkevičius, P. Inca — po \$1.00. A. Augunas, Stella Augunienė, J. Danielius, P-lė Markevičiūtė, F. Ginkus, P-lė Markevičiūtė, J. Šlakis, A. Ginkus, R. Kručas, P. Gustas, K. Garšvienė — po 50c. P-ni Šlapienė — 28c. Kaikurių vardai neužrašyta — Viso gauta \$8.28

Worcester, Mass., pas J. Laurinavičius krikštynose: Jonas Laurinavičius, Petronėlė Ziulkaitė, Dominikas Stankus, Kastantas Pocius, Dominikas Žomeikis, J. Rautkis — po \$1.00. J. Leleikis — 7'c. J. Celiauskas, A. Sipas, J. Laurinavičius, Marcelė Zalekaitė — po 50c. M. Želvis, A. Leleikiūtė, S. Paulauskas, T. Celiaskienė, J. Rautkienė, — po 25c. A. Dėdanas — 5c. Viso \$10.05

So. Norwalk, Conn., A. Gurlensko su V. Tamošauskiute vestuvėse: J. Klimkevičius — \$2.00. A. Gurlenskis, J. Biellis, M. Palmer, (airys), J. Gruštas, U. Garšvienė, S. Grusaitė — po \$1.00. P. Greičionas, K. Grušaitė, J. Zdanavičius, J. Budonas, C. Nichols (airys), J. Šeškevičius, P. Liutvinas — po 50c. A. Mociūnas, O. Zdanavičienė, M. Zaliūnienė — po 25c. Smulkių — 20c. Viso \$12.45

Waterbury, Conn. per J. Lutkausko prakalbas: J. Pocius — \$2.00. J. Petrauskas, M. Kazlauskaitė, K. Jankus, P. Talavičius, J. Černauskas, J. Jasaitis, M. Alyta, J. Ivanauskas, J. Šeronis, A. Ignatavičius, A. Lepinas — po \$1.00. L. Butvidas, Rudaitis, K. J. Denskis, J. Kulikauskas, A. Petrauskaitė, K. Balčius, J. Laskevičius, A. Aidukonis, J. Ramanauskas, M. Virbila, K. Kučauskas, S. Bardolis — po 50c. A. Buničkis, A. Greičionas, P. Baltrėnas, J. Adomaitis, J. Palenis, A. Radauskas, P. Kislaka, S. Vasauskas, A. Venskunas, J. Delnikas, J. Korėčius, P. Bartuška, J. Jokubaitis, Kasantis, O. Bruzauskas, J. Lazdaitis, K. Steponaitis, J. Ramošius, J. Rudaitis, A. Treimis, J. Vaišnoras, J. Miklinavičius, A. Jokubavičius — po 25c. Viso (išėmus \$5.00 į L. A. F.) \$30.15

F. Faltinaitis, Paterson, N. J. \$1.00
New Haven, Conn., per M. J. Vokietaitį: TMD. 14 kp. — \$12.78
A. Pilvelienė — 97c. Viso \$13.75

Viso per savaitę \$77.68
Buvo Lakšte 55 \$7,507.07

Viso inplaukė Fondan \$7,884.75

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.

Lakšta 54:
D. Sargunas, Pocatello, Idaho, per Dr. J. Šliupą \$10.00
Marė Jakučionienė, Brooklyn, N. Y. \$1.00

Waterbury, Conn., per J. V. Lutkausko prakalbas \$5.00

Viso per savaitę \$16.00
Buvo Lakšte 53. \$1,008.70

Viso inplaukė Fondan \$1,024.70
Viso per abu Fondu \$8,909.45

J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F. fin. sekr.

SKAITYTOJŲ DOMAI!

KURIŲ prenumerata jau pasibaigė ir jeigu nenorite, kad būtų sulaukta laiško šiuo mėnesį, malonėkite atnaujinti, nes kitaip busime priversti laiško šiuo mėnesį sustabdyti. Administracija.

Balius. Ateinanti subatos vakarą (Vasario 12 d.) Lietuvių jaunų vyrų gimnastikos ratelis turės gražų balių svetainėje 736 3rd ave., Balius prasidės nuo 7:30 val. vakare. Meldžiame susirinkti visi.

Panedėlį buvo atėjęs airys kun. Kelly su supradentu prašyti, kad darbininkai grįžtų darban. Darbininkai kunigą iššvilpė laukan už pataikavimą darbdaviams. Kompanija dabar jau žada duoti 5 centų ant dolario daugiau, už virš laikį ir šventadienius mokėti viršaus. Žada tris valandas ant savaitės sumažinti.

Darbininkai kasdien daro savo susirinkimus ir laikosi vienybėje tvirtai prie patatytųjų reikalavimų. Jeigu žmonės ir antoliau mokės laikytis solidariskumo, tai beabejonės streiką laimės ko reikia ir linkėti.

Lietuvišku Draugijų ir Biznierių Žiniai !!!

„Vienybė Lietuvninkų“

spausdina visokius spaudos darbus; kaip tai: paskelbimus, vizitines korėiukes, konstitucijas, kningas, antgalvius ant laišku, bilas, tikietus ir tt.

„Vienybės Lietuvninkų“ yra seniausia lietuviška spaustuvė Amerikoje. „Vien. Liet.“ atlieka kiekvieną spaudos darbą labai gražiai-artistiškai greitai ir už prieinamą prekę. Užsakymus priimame iš visų Amerikos vietų. Reikale adresuokite:

„V. L.“ ADMINISTRACIJA.
120 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Linksmaš vakarėlis. Ponai W. J. Witkus ir J. K. Miliauskas subatoje vasario 12 d. Tautiškamame name surengia gražų vakarą. Bus rodomi įvairiausi ir labai juokingi krutanti paveikslai. Paskui bus linksni monologai, iliustruoti paveikslai ir tt. Po tam šokiai ir žaislai. Pelno dalis skiriama nukentėjusiems nuo karės. Rengėjai prašo nesivėlinti, nes gali nematyti pradžios. Prasidės lygiai ant 8 v. vakare.

213 SLA. kuopos susirinkimas. atsibuvo pereitą pėnyčią. Nominuota Centro viršininkai. Didelė didžiūma išnominuota St. Gegužis, Strimaitis, T. Paukštis, Dr. Šliupas ir tt. Kuopos sekretoriumi atsisakius p. P. Norkui pasi-liko J. Lapinskas.

Apskundė Morgana. Tulas Kailinas, tarnautojas miliarderio Morgano kontoroje apskundė pastarąjį ant 20 tukstančių už tai, kad delei kaltės Morgano namų prižiūrėtojo jis nupulė nuo baiskelio ir delei to galutinai nustojo regėjimo.

Gavo leidimą vesti. Ignatas Gri- gonavičius, 334 — 29th str., su Ona Mankevičiene, 218 — 24th Str.

Vincentas Baltrušaitis, 277 Grand str., su Ona Kazlauskiete, 20 Hope Str.

Franciškas Larkus, 307 — 16th Str., su Adolfiną Filipaičiute, iš ten-pat.

Jurgis Kiseliauskas, 144 Rich- ardsom str., su Viktorija Dum- blianskiute, iš ten-pat.

Juozapas Grabauskas, 445 W. 37th Str. New York, su Ursule Akucevičiute, 1 Powers Str. 55 So. 2nd Str.

Jonas Levickas, 14 Ten Eyck str., su Magdalena Gikiene iš ten-pat.

Petras Karaliunas, 134 No. 6th str., su Magdalena Ragaišute.

DEVINTAS KAUKIŲ BALIUS! (Masquerade Ball) Surengtas Eliz. Liet. Gimnastikos Klubo, atsibus 11 d. Vasario (Febr.) 1916, pėnyčioj prieš Lincoln gimimo dieną, A. Liutvino svetainėje, 69 South Park Street, Elizabeth, N. J. Pradžia 7 val vakare. Įžanga moterims ir vyrams 25c.

17-tas METINIS BALIUS! Rengiamas Dr. tės šv. Izidoriaus, atsibus Subatoj 12 d. Vasario (Febr.) 1916, „Protection Hall“, 639 Courtland Ave., kansas 152nd Street, Bronx, N. Y.

Visas pelnas eis del karės nukentėju- sių žmonių. Įžanga vyrams 25c., mo- terims 10c.

Jei interesuojies lietuvišką muzi- ka ir daina užsirašyk laikraštį

„MUZIKA“

Jei esmi choristas-dainininkas ir no- ri pažinti gaidas ir turėti kožnas mė- nuo naują dainą, užsirašyk „Muziką.“

Jei esmi dainininkas-solistas ir no- ri turėti kožnas mėnu naują gražią dainą prie piano, užsirašyk „Muziką.“

Jei esmi pianistas ir nori turėti kož- nas mėnu naujų dalykų del piano, už- sirašyk „Muziką.“

„Muzikoje“ tilps 16 pusl. teksto ir 8 pusl. gaidų.

„Muzikoje“ bus išguldama muzikos istorija ir teorija.

„Muzikoje“ tilps daug bažnytinių giesmių.

„Muzika“ eis sykį ant mėnesio.

„Muzika“ kaštuoja metams \$3.00 Pusei metų \$1.50; Pavienis numeris 40c.

Jei nori pamatyti pirmutinį numerį prisiųsk adresą ir 40c. stampomis.

Sįsdami prenumerata ar šiaip raš- tus, dėkite adresą tokį:

„MUZIKA“

3214 Cedar Str., Philadelphia, Pa.

„Muzikos“ administracijos ad- ministracijos adresas: P. O. Box

172, Brooklyn, N. Y.

// SKAITYKITE

Mūsų išleistą knygą

„JAUNIEJI SKRAUJA“

— Senovės medžioklių apysaka.

Kaina — \$1.00.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ KNINGYNE GAUNAMOS

šios naujos kningos:

Nuosavybės išsivystymas nuo nuožmybės iki civilizacijos, pusl. 167 - - - - - 50c.

Draugijos ir Organizmų Eviolucija, puslapių 187 50c.

Audėjai, penkių veiksmų veikalas teatrums, puslapių 112 - - - - - 50c.

Iš Širdies, arba doras pamokinimas, puslapių 53 15c.

Kaip žmogus mansto, pusl. 51 - - - - - 15c.

Namai pragarai, komedijėlė teatrums, puslapių 23 10c.

Darbas, antroji dalis keturių evangelijų, pa- rašė EMILE ZOLA, pusl. 291 - - - - - 75c.

Moralybės išsivystymas, pusl. 120 - - - - - 25c.

Adomas ir Jieva, pasaka apie pirmuosius žmones, 10c.

Naujos kantičkos arba politiškos giesmės, psl. 1175 30c.

Naujas Saviėrolas, juokinga pasaka, pusl. 175 - - 40c.

Aisopo Pasakos, 297 pasakos su paveikslais, pusl. 345, \$1.25; apdaryta - - - - - 1.50

Teisingos paslaptis, kurias merginos ir mote- rīs turi žinoti, kad apsisaugoti nuo dau- gelio ligų, puslapių 31 - - - - - 25c.

Gimdymo slėpiniai — Gyvenimo ir sveikatos pradžia; Lytis ir šios dienos žmonės; Tėvai ir vaikai; Žmogus ir lytis; Lytiš- kasis šių dienų uždavinys, pusi. 96 - - - - 40c.

Auksinio Obuolio Historija (Graikų mytho- logijos žiupsnelis) su paveikslėliais, pusl. 84 50c.

Užkerėtas Jackus, vieno veiksmo komedija, paimta iš Liet. kaimiečių gyvenimo, psl. 39 15c.

Geras ir blogas auklėjimas vaikų — pavyz- džiuose, labai gera kningelė tėvams, pusl. 84 25c.

Žmogaus Pareigos. Parašė Giuseppe Mazzini. Šita knin- ga verta perskaityti kiekvienam žmogui. Puslapių turi 245 - - - - - 1.00

Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu. Para- šė A. Rimka. Puslapių 102 - - - - - 25c.

Tikėjimų Istorija su paveikslais, milžiniškas veikalas. Čion aprašyta visų tautų tikėjimai nuo pradžių ir jų keitimais iki šių dienų. Ps. 1086, apdaryta 5.00

Velnio Historija — kaip velnias atsirado ir išnyko. Puslapių 60 - - - - - 20c.

Darbininkams Atlyginimo už sužeidimus Istatymas — New Yorko valstijoje. Psl. 96 - - - - - 50c.

Granatų Pavėsyje — Telpa šios pasakos: Laimingasai Prineas, Lakštutė ir Rožė, Žvejas ir Jo Siela, Vai- kas-Žvaigždė, ir kt. Psl. 169 - - - - - 40c.

PINIGUS IKI VIENO DOLARIO SUMOS GA- LIMA PRISIŪSTI PAČTO STAMPOMIS (tik ne- sulipintas).

J. J. PAUKSZTIS & CO.

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Visos sekančios kningos GALIMA GAUTI

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ — KNINGŲ KRAUTUVEJE —

Aisopo Pasakos (297 pasakos su paveikslais)	1.25
Apdaryta	1.50
Adomas Mickevičius	15
Ar socialistas gali būti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo	50
Lietuvoje	15
Apuko sapnai	15
Anatomos kningelė	10
Apie kuno išlavimą	15
Albumas lietuviškos parodos Paryžiuje 1900 m.	40
Apysakos: Paskutinė ašara; Geras žmogus, ar nematė? Kerštas; Kol saulė patekės ..	75
Apie dievų pavydumą	15
Audėjai, (Penkių veiksmų veikalas teatrums)	50
Adomas ir Jieva (pasaka apie pirmuosius žmones)	10
Aukso Obuolio Historija (Graikų mythologijos žiup- snelis, su pav.)	50

GELTONI ŽMONĖS.

Žmonės, serganti geltonlige, tu- ri geltoną išvaizdą. Kai kurie ti- ki, kad tas sirgimas nėra pavojin- gas, ir jis prasišalins be jokio gydymosi. Tai yra didelė klai- da. Geltonligė gali būti sympto- mu pavojingos kepenų ligos ir reikia visuomet greitai gydytis. Vartok Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliksirą. Jis re- guliuos tavo vidurius ir pastip- rins tavo kūną. Geltona spalva laipsniškai padarys vietos sveikai išvaizdai. Jis taip-gi suteiks jums gerą apetitą ir prašalins ta- vo silpnumą. Ligose, ssijungu- siose su konstipacija, turi būti visuomet vartojama. Kaina \$1.00

Aptiekose. Jūs Triner, Išdirb- jas, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago.

„VARPAS“

Pirmutinis žadintojas-budintojas lie- tuvių tautiškosios dvasios, redaguotas Dr. V. Kudirkos. PILNI KOMPLE- TAI 1889-1890-1891 METŲ. Kaina su prisuitintu \$2.50 už vieną metų „Var- pą.“ Visus tris kompletus leidžiu už \$6.00 su prisuitintu.

Kas nori matyti lietuvių tautos jie- šinius 27 metai tam atgal, matys juos „Varpė“.

Pingungus siųskite ir adresuokite šiaip: P. MIKOLAINIS, R. F. D. Route 2, Hudson, N. Y.

„ANT PARDAVIMO“

Parsiduoda groseris labai gerų vie- tojų, biznis eina gerai, priežastis parda- vimo silpna sveikata. Apgyventa tar- pe lietuvių ir lenkų. Keturi metai kaip biznyje. Norint sužinoti kreipk- tės sekančių adresu, o gausit pilnas in- formacijas, apie pirkimą: (7) J. Ambraziejus, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint

Dr. J. WALUKAS

VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
„ 1 „ 3 po pietų
„ 6 „ 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.

69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.

OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.

161 Franklin St., ir kansas Second St.

Ligonius priima:
ryto nuo 8—9 po pietų nuo 1—2:30
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.)

Chirurgas Dantistas.

257 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Kansas Roebing Str.

Taiso ir ištrankia dantis be skausmo. Nesvei- kus pripildo auksu, platinu ir cementu. Įveda naujus; uždeda kepuraites iš auksu arba por- celeno. OFISO VALANDOS:
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS.
Seniai įsteigtas biznis 25 met.

DAINOS

Mišriems kvartetams arba Cho- rams, III sąsiuvinys.
Kningutė No. 25.

Telpa šios dainos:
1) Gaudeamus; 2) Darbininkų Marselietė; 3) Suktinis; 4) Kad Dievuliai duotų; 5) Bijūnėlis; 6) Dega ugnį Chorams atiduoda- ma 30 kningų už \$5.00.

Įsileido:
Lietuv. Muzikos Konservatorija.
Ad. M. PETRAUSKAS,
395 W. Broadway, S. Boston, Mass.

Telephone 925 Williamsburg.

Dr. Jonas J. Galeckas

196 Marcy ave., Brooklyn, N. Y.
(arti Broadway.)

Lietuvys specialistas atsakančiai gydo Kornus, laugusius Nagus, Paplokščias Kojas, Reumatizmą ir visus kitus ko- jų nesveikumus be jokio skausmo.

Valandos:
9 ryte iki 8 vakare.
Sventadieniais iki 2 po pietų.

Pranešimas.

Ligoniai tolimesnių vietų gali nau- dotis mano parengtomis gvarantuoto- mis gyduolėmis Alkanol Linimentu, nuo Reumatizmo, Neuralgijos ir kitų padė- jimų, kurių skausmai lieka umai pra- šalinti. Prekę su prisuitintu \$1.00 už bonką. Kaip ir gyduoles nuo pailsi- mo, deginimo, niežėjimo (eczema) ir nuo prakaitavimo kojų Prekę 50c.

Rašykite aiškiai viršutiniu adresu.

Telefonas: 6426 Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUCIUS

VALANDOS:
8—11 ryte,
1—3 po pietų,
7—9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

341 Walnut str., prie parko.
NEWARK, N. J.

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA

Švariai užlaikoma, greitas ir prie- lankus patarnavimas.

Atvažiuoj svečiai iš kitų miestų ir vietiniaiatsilankykite, o gausite puik- kius valgius kokių tik kas pareika- lausite. Priektam užlaikau puikius kambarius nakvynėms, kaip viet- niams taip ir atkelevusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu

A. DIRŽULAITIS

102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

DANTISTAS.

Kiekvienas užganėdintas geru pataisymu!

Gvarantuotas ant 20 metų!

Uždėjimas kepuraitės 22 k. \$5.00
Užplombavimas 50c. ir augščiau. Išvalymas ... 50c.
Užplombavimas auksu ... \$1.00. Skandantį dantį duok ištrauktį ryte, o vakare duok apžūrēt.

SANITARY DENTAL PARLOR

307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-ros gatvių. Brooklyn, N. Y.
Snsikalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

Karšti Blinai iš Grikiu

YRA tokios pačios kokios valgot snum Kra- juje - tik čionai jų galima lengviau pada- ryti. Reikia tik truputi vadenip įpilti!

Heckers' Grikinius Miltus

sumaišyt ir iškept, ir tokiu būdu in keleta mi- nutų turėsi puikiansius blinus iš grikių, kokių gal da niekad ne valgei. Visi paiiškinimai yra ant kiekvieno pakelio. Gaunamas pas visus grocerninkus. Prekiuoja dešimts ar penkiolika centų.

HECKERS' BUCKWHEAT FLOUR.

Ar Jūs Kosite?

Jei taip, tai sustabdykite jį! Tai yra lengva padaryti, jei Jūs insite

Severa's Balsam for Lungs

(Severos Balzamą Plaučiams) laiku. Pamėginkite jį nuo persalimų, užkimo, bronchito, krupo ir kokiūšo. Šnuau- gusiems kaip ir vaikams. Kainos 25c ir 50c visose aptiekose.

Skandėjimai Krutinėje, ir įvairūs kiti sopėjimai ir skandėji- mai yra greitai išvaromi, trinant ge- rai SEVEROS GOTHARD ALIPIJUM (Severa's Gothard Oil). Jisai yra puikus raminantis linimentas. Kainos: 25c ir 50c už bonką. Visose aptiekose.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Kosėjo Nuolatos.

„Aš pagavau didelį šaltį ir nuolatos kosė- jau, parašė p. W. Wo- loszyn, Weirton, W. Va., ir ieigu aš paimda- vau stiklą šalto van- dens, kosėjimas pasida- rydavo labiaus trauk- čiojantis. Dirbdamas bliosinių dirbtuvėje arti milžiniško karšdeo, aš turėjau gerti vandenį. Aš perskaiciau aparai- nimą apie Severos Bal- zamą, Plaučiams, ir iš- vartojus 25 centų bon- kutę, kosulis sustojo, ir aš jaučiuos gerai ir sveikai.“

Severa's Balsam for Lungs

(Severos Balzamą Plaučiams) laiku. Pamėginkite jį nuo persalimų, užkimo, bronchito, krupo ir kokiūšo. Šnuau- gusiems kaip ir vaikams. Kainos 25c ir 50c visose aptiekose.

Advokato pranešimas.

Pranešu lietuviams, kurie prašydami man provas, idant aprašytumėte kuoplačiausiai apie atsitikimą koliestvos pirmoje gramatoje.

Aš esu tas pats, ką provoje M. Jurkonio prieš Lackawanna maunų kompaniją išgrajinau \$50,000 ir J. Andriūšo provoje prieš Readingo mainų kompaniją išgrajinau \$25,000 tarpe daugelio išgrajintų kitų provų.

(Advokatas)
E. S. Yankaus,
154 Nassau St., New York, N. Y.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metų Skyriaus Viršūninku, Inspektorium Sovietų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda viską bylas (provas) visuose teismuose ir dpartamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreiptis laiškais, išdėdami krasos ženklių atsakymai. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, priėmimas ypatingai į visas Valstijas ir miestus su lyz pareikalavimu. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

GEORGE MATULEVICH

Lietuvio Advokatas.
Pabaigęs Tiesų Universitetą, užsiima vedimu provų visuose teismuose.
Ofisas ruimuose
UNION TRUST BUILDING,
75 Montgomery Street, netoli Pennsylvanijos Dypo, Jersey City, N. J.
Telefonas 247 Jersey City.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvio advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Ofisas ruimuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.
Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

Thomas Yermalas

186 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Didžiausia krautuvė visokių vyriškų ir moteriškų aprėdalu: marškinių, kalnierių, nektazių ir žodžių sakant visko galima gaut, kas tik yra reikalinga pasirėdymui.
Nepamirškite savo tautiečio

HERMAN APELER SALIUNAS

Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai
398 Grand Street kampo Rodney st. Brooklyn, N. Y.

JONAS MATHUS (MATUZEVIČIUS)

Didžiausias ir Puikiausias visame South Bostone Lietuviškas **SALIUNAS**. Sveikiausi ir geriausi visokios rūšies gėrimai ir kvepentiniai Cigarai. Puikių užkandžių, prielankų paravinimas.
JONAS MATHUS (Lietuvio Savininkas)
342-344 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS. (Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

Kiekvienai MOTERII žinotina Specialistas Moteriškų Ligu.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS:
iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
Nedėliomis pagal sutartį.
Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiuavusiems ligoniams parupinam vietą, kol gydos. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsime ir duosime prietelišką rodą. Patarinavimas visai pigus. Neužmirškite mano antrašo.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK.
Arti 2nd Avenue.
— Kalbame lietuviškai. —

NOTARIJUS (REJENTAS) JUOZ. O. SIRVYDAS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti—čia yra padaroma: Devionostis, pirkimo bilos, liudijimai, sertifikatai, vekseliai, etc. etc.

Lietuvio Daktaras
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Valandos: 9-11 A. M., 2-4 P. M., 7-8 P. M.
Nedėliomis: 9-11 A. M., 1-4 P. M.
Telefonas, Dickinson 3995 Y.

Dr. D. SALETAN

SURGEON DENTIST
Persikraustė nuo 307 Bedford Ave. po No. **313 BEDFORD AVE.** (Viršui S. Saletan'o aptiekos) **BROOKLYN, N. Y.**
Susikalbam Lietuviškai, Lenkiškai ir Angliškai.

NAUJAUSI LIETUVIŠKI COLUMBIA REKORDAI
SU LIETUVIŠKOMIS DAINOMIS IR ŠOKIAIS ABIEM PUSEM.
Prekė kiekvienas 75 centa. Galima gauti pas **J. GIRDES**
103 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

- E 2339. ŠERIAU ŽIRGELI. Doetas.
- E 2340. DEDUKAS. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2341. VILNIAUS RUTA. "DRINOPOLIS." Maršas. Kolumbijos Orkiestra.
- E 2342. KAS SUBATOS VAKARELI. NUOSTABU. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkiestra.
- E 2343. SIUVEJA. Monologas.
- E 2344. PO DUGALVIU ERELIU. Maršas. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2345. ANT VIENOS GALVOS. Monologas.
- E 2346. ŽUAVŲ MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2347. PAMYLEJAU VAKAR.
- E 2348. DRAUGE. Polka-Mazurka. Grieže Republikonų Gvardijos Orkiestra.
- E 2349. MANO LAIVAS.
- E 2350. I SVEIKATĄ. Maršas. Grieže Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2351. EINU PER DVARELI.
- E 2352. GAILA TĖVYNĖS. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkiestra.
- E 2353. PER GIRIĄ GIRIALE.
- E 2354. LINKSMINKIMES. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2355. PER ŠILĄ JOJAU.
- E 2356. ŽYDAS ŠTATINEJE. Polka. Kolumbijos Orkiestra.
- E 2357. SAULELE NUSILEIDO ir MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2358. LIETUVA TĖVYNĖ MUSŲ ir TYKIAI NEMUNELIS TEKA.
- E 2359. BIRUTĖ ir KUR BANGUOJA NEMUNELIS.
- E 2360. DARBININKU MARSELIETĖ ir SUKELKIME KOVĄ.
- E 2361. NEMUNO VILNYS. (Dras. V. Kudirka) Valcas.
- E 2362. SUDIEV. (Dras. V. Kudirka) Mazurka.
- E 2363. VARPELIS. (Dras. V. Kudirka) Valcas.
- E 2364. MANO MIELAS. Polka.

VIENATINĖ SVETAINĖ

734-736—3rd Ave., So. Brooklyn, N. Y.
Galima užsisakyti Baliams, Mitingams ir Veseiloms, (vestuvėms) Užlaikau puikius kambarius: atkeliausieji iš kitų miestų gali gauti puikią nakvyne.
Taipgi suteikiu draugiškus patarimus.
PUIKIAUSIA IR SMAGIAUSIA LIETUVIAMS UŽEIGA:
Skanus Alus, gardi Arielka, Elius, visoki Vynai ir kvepentiniai CIGARAI.
Wm. SHEDLOW'S
734-736—3rd Ave. SOUTH BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1295 South.

Macys & Marcin Furniture Co.

MAČYS ir MARCIKEVIČIUS, Savininkai.
Musų FURNIŠIŲ KRAUTUVĖ yra viena iš didžiausių visoje apylinkėje, kurioje galima pasirinkti tą kas tik į jus namus yra reikalinga. Mes duodam ir ant lengvų išmokėčių, t. y. nedėlioms ar mėnesiais mokėti po taip mažai, kad ant pinigų nieko negalima jausti. Kaina labai prieinama, todėl, kad mes norime viską pigiau parduoti negu kiti ir todėl kad daugiaus parduoti ir gauti loonus kostumierius ir didesnę intekmę kompanijoje.
KAD VISKAS YRA TAIP, KAIP MES SAKOM, TAI FAKTAI KALBA PATYS UŽ MUS:
Dar tik antras mėnesis kaip uždejom FURNIŠIŲ KRAUTUVĖ, o jau pirkėjų turime šimtus iš visų kraštų, visokių tautų ir klesų žmonių; taip, kad šis mus užtikrina ir ant ateities, ir daugiau su teikia pastangų del mūsų pirkėjų. Daiktus pristatome dykai į visus aplinkinius miestelius ir priemiesčius, saugiai ir teisingai.
Musų vieta puikiausia iš visų apylinkių
198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Tarpe Driggs ir Bedford Ave. Šale Comedy Teatro.
Telephone 2372 Greenpoint.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartojo aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIUS (proskus powder) ir LINIMENTA, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatiskų skaudėjimų.
REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTA galite gauti per pačią tiktai už **\$1.25.**
Visi kreipkitės adresuodami:
F. A. URBONAS, Aptiekorius,
151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KAMPAS BERRY STREET) Telephone Greenpoint 1411

M. Mierzwinski

uzlaiko dvi didelias **BUČERNIAS,**
kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visai padarytos Rūkintos Mėšos, Jaunų Paršiukų, Kumpių, KrajavųTaukinių ir Kudų Lašinių.
Visados Sviežia Mėsa ir čystai užlaikoma.
75 Grand Street 41 Avenue A
Kampas Wythe Ave. -BUČERNĖS- Kampas 3-rd Street
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK, N. Y.
Tel. 3359 Greenpoint Tel. 2174 Orchard

M. & V. FURNITURE CO.

A. MALIAUSKAS ir A. VIDZIUNAS, Savininkai.
KLAUSYK LIETUVI!
Pirk pats ir patark savo draugams, kad pirkty RAKANDUS (FURNIŠIUS) pas MALIAUSKĄ ir VIDZIUNĄ. Parduodam gražius ir drusus rakandus į visus kambarius daug pigiaus negu svetimitaučiai. Duodam ir ant lengvų išmokėčių, po \$1 arba \$2 į savaitę, teip, kaip kas nori.
687-3rd Ave. Cor. 21st Street, Telephone 4263 South So. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331
Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Balsamotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikščionims.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Vynai ir Likierai Geriausio gatunko H. & H. REINER Distillers & Importers
175 to 197 Stagg Street Arti Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Valkų Drugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokymuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirptes šita apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvinių" ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

"AMERIKOS LIETUVIS"
Naujas, bipartivės pakraipos, žinių, politikos, mokslo ir dailės savaitinis laikraštis. Talpina daugybę žinių ir šiaip naudingų pasiskaitymų. Išėina ketvirtadienis Worcester, Mass.
Kaina metams \$1.50, pusel — 75c. Vieną numerį pažūrėti siunčiame už dyką.
Rašant meldžiame paduoti aiškūs adresus.
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, WORCESTER, MASS.

PAMĖGINKIT SKAITYT Savaitinį Laikraštį "LIETUVA"
Didelis 8 puslapių laikraštis su paveikslais, einas 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiaus žingeidžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina
Už visą metą tik \$2.00
Už pusę metų tik \$1.00
Vieną numerį gausite uždyką, jei pareikalausit, adresuodami:
"LIETUVA"
3252 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų **savaitinis laikraštis "DRAUGAS"**
"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą įleidižia
"DRAUGAS" atsielina met. \$2, pusel m. \$1; užsielnuos metams \$3, pusel metų \$1.60
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill. Telephone Drovers 6114

PIRMAS LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIAS LIETUVISKAS PARDAVĖJAS VYNO IR LIKERIŲ AMERIKOJE.
SIDNEY F. MILLER
WHOLESALE LIQUOR DEALER
IMPORTER
Tel. 3278 STAGG
116-118 UNION AVENUE NEAR GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.